

Zienswijzenrapportage en Nota van Wijzigingen bestemmingsplan “Windwinning Hoeksebaan”

Inleiding

Het ontwerpbestemmingsplan “Windwinning Hoeksebaan” heeft van vrijdag 8 december 2023 tot en met donderdag 18 januari 2024 ter inzage gelegen.

Voor dit plan wordt een gecoördineerde procedure gevolgd. Het ontwerpbestemmingsplan heeft tegelijk ter inzage gelegen met de ontwerp-omgevingsvergunning voor de activiteit Bouwen (OMV.23.10.00150)

Gedurende de periode van ter inzagelegging zijn zeventien (17) schriftelijke zienswijzen binnengekomen. Van de mogelijkheid tot het indienen van mondelinge zienswijzen is geen gebruik gemaakt. Hieronder volgt een samenvatting van de ingediende zienswijzen en een reactie daarop.

Omdat het merendeel van de zienswijzen zich richt op het ontwerpbestemmingsplan en een beperkt aantal zienswijzen zich slechts zijdelings richt op de omgevingsvergunning, is ervoor gekozen om de zienswijzen op de ontwerp-omgevingsvergunning ook in deze zienswijzennota te behandelen en niet separaat. Omdat het besluit op de aanvraag omgevingsvergunning een B&W bevoegdheid is worden de zienswijzen op de ontwerp-omgevingsvergunning en onze reactie daarop niet betrokken bij de vaststelling van het bestemmingsplan.

Zienswijzenrapportage

Samenvatting en beantwoording schriftelijke zienswijzen

Zienswijze 1.

Reclamant 1 is eigenaar van het glastuinbouwbedrijf en de woning gevestigd op de Dwarshaak 16 te Hoek van Holland.

1.1 Beperkingen

De indiener van de zienswijze geeft aan dat hij door de ontwikkelingsplannen van de windturbines zowel privé in het woongenot als zakelijk in de bedrijfsvoering zal worden geschaad. Reclamant accepteert geen beperkingen qua gebruik van alle in bezit zijnde eigendommen ten opzichte van heden. Reclamant accepteert geen enkele beperking voor mogelijke uitbreidingen van activiteiten op hun eigendom alsmede geen enkele beperking voor alternatieve aanwendbaarheid in de toekomst voor mogelijke andere activiteiten op hun eigendom passend binnen het bestemmingsplan.

Reactie

Systematiek Parapluherziening

Het voorliggende bestemmingsplan ‘Windwinning Hoeksebaan’ betreft een parapluherziening. Een parapluherziening is een plan waarmee meerdere bestemmingsplannen tegelijk (partieel) worden herzien. Op één of meerdere onderdelen worden de verschillende bestemmingsplannen aangepast met het parapluplan. Voor het overige blijven de (onderliggende) bestemmingsplannen dus gewoon geldig.

De belangrijkste bestemmingsplannen die met het nu voorliggende bestemmingsplan ‘Windwinning Hoeksebaan’ worden herzien zijn ‘Hoek van Holland-Bedrijventerreinen’, ‘Hoek van Holland-Bedrijventerreinen Oost’, ‘Hoek van Holland Buitengebied’ en ‘Oranjebonnen’.

Het bestemmingsplan 'Windwinning Hoeksebaan' beoogt twee windturbines planologisch mogelijk te maken tussen de Hoeksebaan en de Haakweg aan de kant van de N223. Dit wordt gedaan door het vastleggen van de dubbelbestemming 'Waarde-windturbine'. Deze bestemming zal gelden naast de bestemming op grond van de onderliggende bestemmingsplannen. Deze dubbelbestemming is voor de hele windturbine (mast en rotorbladen) en alles wat daarbij hoort. Binnen deze dubbelbestemming is de mast van de windturbine alleen toegestaan binnen de gebiedsaanduiding 'overige zone - mast windturbine toegestaan'

Binnen de dubbelbestemming 'Waarde-windturbine' worden twee (2) veiligheidscontouren vastgelegd: 'veiligheidszone-windturbine PR10-5' en 'veiligheidszone - windturbine PR10-6'. Binnen de gebiedsaanduiding 'veiligheidszone-windturbine PR10-5' zijn geen kwetsbare en geen beperkt kwetsbare objecten toegestaan. Binnen de gebiedsaanduiding 'veiligheidszone - windturbine PR10-6' zijn beperkt kwetsbare objecten wel toegestaan en kwetsbare objecten niet toegestaan (zie ook hierna onder het kopje Kwetsbare en beperkt kwetsbare objecten).

Overigens wordt voorgesteld om de bestemmingen en aanduidingen te wijzigen ten opzichte van het ontwerpbestemmingsplan dat ter inzage heeft gelegen. Op de reden hiervoor wordt ingegaan in de Nota van Wijzigingen.

Beperkingen

Het perceel van de indiener van de zienswijze ligt binnen het gebied waar het bestemmingsplan 'Hoek van Holland-Buitengebied' van kracht is en heeft hierin de bestemming 'Agrarisch-Tuinbouw'. Het perceel is bestemd voor een glastuinbouwbedrijf en langs de Dwarshaak een bedrijfswoning. Dit verandert met deze parapluherziening niet. Zie hierboven onder het kopje Systematiek parapluherziening.

In onderstaande afbeelding wordt de westelijke windturbine afgebeeld met een paars rondje. Daar omheen zijn de veiligheidscontouren aangegeven. Hierbij geeft de blauwe contour de PR10-5 contour aan en de buitenste cirkel de plangrens en tevens de PR10-6 contour. Het perceel van de indiener van de zienswijze is aangegeven met een omliggende rechthoek.

De veiligheidszone PR10-6 valt over een beperkte hoek van het perceel van reclamant. Hier zijn kassen gevestigd. Binnen de veiligheidszone PR10-6 zijn op grond van het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi) wel beperkte kwetsbare objecten toegestaan, maar geen kwetsbare. Kassen behoren hier niet toe.

Kwetsbare en beperkt kwetsbare objecten

Kwetsbare en beperkt kwetsbare objecten waren tot 1 januari 2024 gedefinieerd in artikel 1 van het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi). Thans is dit gedefinieerd in Bijlage VI van het besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl).

Beperkt kwetsbare objecten zijn: kantoorgebouwen, hotels, restaurants, winkels, bedrijfsgebouwen en overige gebouwen voor zover er doorgaans geen grote aantallen personen gedurende een groot gedeelte van de dag aanwezig zijn.

Kwetsbare objecten zijn: woningen, gebouwen bestemd voor verblijf al dan niet gedurende een gedeelte van de dag van minderjarigen, ouderen, zieken of gehandicapten, zoals ziekenhuizen, bejaardenhuizen, verpleegtehuizen, scholen, kinderopvang, gebouwen waarin doorgaans grote aantallen personen gedurende een groot gedeelte van de dag aanwezig zijn, waartoe in elk geval behoren kantoorgebouwen en hotels met een bruto oppervlakte van meer dan 1500m², complexen waarin meer dan 5 winkels zijn gevestigd en waarvan het gezamenlijk bruto vloeroppervlak meer dan 1000 m² bedraagt en winkels met een totaal bruto vloeroppervlak van meer dan 2000 m² per winkel, voor zover in die complexen of in die winkels een supermarkt, hypermarkt of warenhuis is gevestigd en kampeer- en andere recreatieterreinen bestemd voor het verblijf van meer dan 50 personen gedurende meerdere aaneengesloten dagen. Een glastuinbouwbedrijf valt hier niet onder.

Voor wat betreft de bedrijfswoning geldt dat het hier gaat om een verspreid liggende woning zoals gedefinieerd in het Bevi en een dienst- of bedrijfswoning van derden. Dit soort woningen zijn op grond van het Bevi geen kwetsbare objecten maar beperkt kwetsbare objecten en zijn dus toegestaan in de veiligheidszone PR10-6. Overigens ligt de bedrijfswoning ver buiten de veiligheidszone PR 10-6.

Het nu voorliggende bestemmingsplan 'Windwinning Hoeksebaan' leidt dus niet tot beperkingen voor het perceel van reclamant.

Conclusie

Wij stellen u voor deze zienswijze ongegrond te verklaren.

1.2 Geluidhinder

Reclamant accepteert geen geluidhinder die hoger is dan hetgeen wettelijk is toegestaan. Hierbij gaat reclamant uit van geluidswaarden van 41dB in de nachtsituatie en 47dB in de dagsituatie op basis van dagelijkse metingen en niet gerekend op basis van jaargemiddelden, zoals voormalig minister Jacqueline Cramer in december 2022 moest toegeven (<https://bnnvara.nl/videos/589793>). De regelgeving waarop de gemeente zich baseert is niet zoals voormalig minister Jacqueline Cramer deze bedoeld heeft. Reclamant heeft dan ook bezwaar tegen de in de aanvraag opgenomen geluidswaardes die bepaald zijn zonder redelijke onderbouwing en/of zijn bepaald op basis van theoretische modellen en niet aan de hand van de werkelijke situatie gemeten in de directe omgeving van hun eigendom en de locatie waar deze windturbines zijn beoogd. Er is aantoonbaar sprake van een hogere geluidbelasting dan wettelijk toegestaan. Er is geen rekening gehouden met het cumulerend geluid van de reeds geplaatste windturbines aan de overzijde van de Nieuwe Waterweg en de overige reeds aanwezige geluidsbronnen (havengebied met de Stena Line) waardoor de werkelijkheid qua geluid, uitgedrukt in dB's, fors hoger uitkomt dan de in deze aanvraag opgenomen waardes.

Reactie

Het besluit algemene regels voor inrichtingen milieubeheer (het Activiteitenbesluit) is het kader voor de toetsing van geluid door windturbines. Specifiek voor windturbines geldt dus een afzonderlijke normstelling, die onafhankelijk van ander optredend geluid (industrielawaai, verkeer, etc.) wordt beoordeeld. In het Activiteitenbesluit wordt voor de

normstelling van geluid van windturbines getoetst aan de waarden $L_{den}= 47$ dB en $L_{night}= 41$ dB. Dit is de hoeveelheid geluid die gemiddeld over een jaar buiten op de gevel van 'geluidsgevoelige objecten' mag ontstaan. Deze normen gelden voor geluidgevoelige objecten, waaronder woningen van derden en gevoelige locaties zoals scholen en ziekenhuizen.

Systematiek L_{den}

De geluidbelasting van de windturbines op omliggende woningen mag jaargemiddeld nooit meer zijn dan L_{den} 47 dB en L_{night} van 41 dB. De afkorting L_{den} staat hierbij voor Level day-evening-night, het gemiddelde over een dag. In de geluidsnorm voor windturbine wordt geen rekening gehouden met achtergrondgeluid op een specifieke locatie. De windturbines moeten 'op zichzelf' altijd aan de norm van L_{den} 47 dB voldoen. Het geluid van windmolens op het niveau van de geluidnorm van 47 dB L_{den} is te vergelijken met het geluidniveau van een normaal gesprek.

De L_{den} is een theoretisch getal. Dat komt omdat dit getal door zogenaamde "straf" factoren hoger ligt dan de werkelijke gemiddelde geluidbelasting. De werkelijke geluidbelasting op de gevel door de windturbines ligt 2-4 dB(A) lager dan de norm in L_{den} .

Omgevingsgeluid wordt 's avonds en 's nachts als meer hinderlijk ervaren dan overdag vanwege een stillere omgeving en kan daardoor ook leiden tot slaapverstoring. Het geluid dat een windmolen in de avond en nacht maakt, telt in de L_{den} norm dan ook zwaarder mee. Bij het geluid in de avondperiode wordt altijd 5 decibel opgeteld en bij het geluid in de nacht 10 decibel. Voor de nachtperiode geldt daarom voor een windturbine een strengere geluidsnorm (de L_{night}) van 41 dB om omwonenden in de nacht extra te beschermen. Zowel aan de norm L_{den} 47 dB als L_{night} 41 dB moet altijd worden voldaan.

Betekent de geluidsnorm van gemiddeld L_{den} 47 decibel per jaar dat het geluid van een windmolen bij een woning ook boven de 47 decibel kan komen als het op andere momenten onder de 47 decibel is? Dat is in de praktijk niet zo.

L_{den} 47 decibel is een theoretisch jaargemiddelde inclusief zogenoemde straffactoren, zoals hiervoor uitgelegd. Zo telt het geluid dat een windmolen in de avond en nacht maakt zwaarder mee in de berekeningen die vooraf moeten worden uitgevoerd. Bij het geluid in de avond wordt 5 decibel opgeteld en bij het geluid in de nacht zelfs 10 decibel. Daarnaast is een windmolen continu in bedrijf. Daar waar het in theorie mogelijk is om aan het gemiddelde te voldoen met een korte hoge piekbelasting en een lange tijd heel weinig geluid, zal dat in de praktijk niet gebeuren. Het geluid van de windturbine wordt namelijk bepaald door de slag van de wiek door de lucht en wordt direct bepaald door het bronvermogen van de windturbine en de actuele windsnelheid. Een windturbine kan dus niet harder worden gezet, zodat een windturbine onmogelijk een hogere geluidsbelasting kan gaan produceren. De jaargemiddelde geluidbelasting is dus goed voorspelbaar en berekenbaar op basis van meerjarige gegevens van het KNMI. Daardoor is het maximale geluid dat op een bepaald moment op de gevel van een woning kan ontstaan in de praktijk lager dan 47 decibel. De door de reclamanten geuite vrees van een hogere geluidsbelasting dan toegestaan is dan ook feitelijk onjuist en kan niet optreden.

Cumulatie met andere bronnen

Cumulatief geluid met andere bronnen is wel degelijk in beeld gebracht. (zie paragraaf 5.2 van de Toelichting en Bijlage 1 bij de Toelichting van het bestemmingsplan). De L_{den} norm voor windturbinegeluid geldt alleen voor windturbines, zonder rekening te houden met achtergrondgeluid. Windturbines dienen dus ongeacht het omgevingsgeluid altijd aan de norm van L_{den} 47 dB en L_{night} 41 dB te voldoen. Daarnaast wordt in het kader van een goede

ruimtelijke ordening cumulatie met andere geluidbronnen beschouwd als er sprake is van blootstelling aan meer dan één geluidbron. Zowel de bestaande als nieuwe windturbines in de omgeving zijn in de cumulatieve berekening meegenomen, als ook geluid van wegverkeer, scheepvaart, railverkeer, luchtverkeer en industrie. Voor industriegeluid is gebruik gemaakt van het geluidmodel van het geluidgezoneerde havengebied Maasvlakte-Europoort. Dit model is in beheer bij de DCMR Milieudienst Rijnmond. Het haventerrein van Stena Line zit ook in dit geluidmodel.

Op cumulatief geluid met andere geluidbronnen zijn geen normen van kracht, het is vooral een methodiek (beoordeling door middel van Methode Miedema) die wordt gebruikt om te laten zien wat de invloed van een ontwikkeling is op de kwaliteit van de akoestische omgeving van die ontwikkeling, in dit geval het toevoegen van twee windturbines. Deze methodiek is ook beproefd door de Raad van State. Bronnen die als extra hinderlijk worden gezien (zoals bijvoorbeeld windturbines) worden extra zwaar meegerekend in de cumulatieve geluidbelasting. Opgemerkt dient te worden dat door de toepassing van deze straffactoren voor het zwaarder meewegen van extra hinderlijke geluidsbronnen, plus door het hanteren van een Lden norm die ook al straffactoren in zich heeft, dat de getalswaarde van de cumulatieve geluidsbelasting niet de werkelijke cumulatieve geluidsbelasting is, maar alleen een rekenkundige waarde om de verandering van de akoestische kwaliteit van de omgeving in beeld te brengen en te waarderen. De werkelijke cumulatieve geluidsbelasting ligt lager.

Conclusie

Wij stellen u voor deze zienswijze ongegrond te verklaren.

1.3 Slagschaduw

Reclamant maakt bezwaar vanwege de negatieve effecten die zullen worden veroorzaakt door het licht- en daarmee productieverlies in hun glastuinbouwbedrijf als gevolg van de plaatsing van de windturbines en de overlast van de slagschaduw in de woning en op het erf met alle gevolgen vandien voor gezondheid en welzijn.

Reactie

Met slagschaduw wordt de schaduw bedoeld die ontstaat als de zon tegen de wieken van de windmolen schijnt. Doordat de wieken bewegen, beweegt deze schaduw ook. Als de bewegende schaduw zich afwisselend langs open (ramen) en gesloten (muren) delen beweegt treedt er een flikkering van licht op. Dit kan door omwonenden en personen die veelal op een plek (zoals op een kantoor) nabij een raam werken als hinderlijk worden ervaren. Voor een open veld, waar kassen vergelijkbaar mee zijn omdat ze volledig van glas zijn, is deze hinderlijkheid in principe niet aanwezig. Hiernaast wordt er in kassen afwisselend op verschillende plekken van de kas gewerkt. De verblijfstijd op een specifieke plek is dus beperkter dan in woningen of kantoren en vindt plaats op specifieke momenten. Een kas is daarnaast één groot raam waardoor de hinderlijke flikkering minder aan de orde zal zijn.

Jaarlijks schijnt de zon, volgens de KNMI, gemiddeld zo'n 1.550 uur in Nederland (minimaal circa 1.400 uur en maximaal circa 1.700 uur). Een jaar telt 8.760 uren en de daglichtperiode is ongeveer de helft daarvan (4.380 uur). Dit betekent dat ongeveer 15% van het jaar de zon schijnt. Er is dus slechts een beperkt deel van het jaar dat slagschaduw kan optreden.

Ten behoeve van de ontwikkeling is slagschaduwonderzoek, Onderzoek akoestiek en Slagschaduw Windwinning Hoeksebaan uitgevoerd door Pondera d.d. 23 mei 2023. Dit onderzoek is als Bijlage 1 opgenomen bij de Toelichting van het bestemmingsplan.

Woningen

Woningen zijn gevoelige objecten zijn als bedoeld in artikel 1.1 van het Activiteitenbesluit, zodat ter plaatse van die objecten aan de slagschaduwnorm voldaan moet worden. Slagschaduw is op een aantal woningen van indieners van zienswijzen berekend. Dit zijn representatieve toetspunten ook voor de andere woningen van reclamanten. Voor de (bedrijfs)woningen ligt de ongemitigeerde slagschaduwduur op circa 35-45 uur per jaar. Om aan de wettelijke norm te voldoen worden de windturbines voorzien van een automatische stilstandvoorziening. De slagschaduwduur op de woningen als gevolg van de beoogde windturbines wordt daardoor niet meer dan 17 dagen per jaar, niet meer dan 20 minuten per dag slagschaduw, of wel bij benadering maximaal 6 uur slagschaduw per jaar. Zes (6) uur slagschaduw per jaar is ongeveer 0,1% van de totale daglichtperiode. Toepassing van de stilstandvoorziening is verplicht door direct werkende wettelijke regels.

Glastuinbouwbedrijven

De bedrijfsgronden en –gebouwen en tuinen/erven zijn geen slagschaduwgevoelige objecten. Het gebruik van dergelijke objecten is anders dan woningen, zodat bedrijfsgronden en –gebouwen en tuinen/erven dus niet per definitie eenzelfde beschermingsniveau hoeven te verkrijgen als bijvoorbeeld een woning. Het inzichtelijk maken van slagschaduwduur en de afweging in het kader van een goede ruimtelijke ordening maakt wel onderdeel uit van de planvorming. In het slagschaduwonderzoek zijn slagschaduwcontouren opgenomen die een indicatie geven van slagschaduw op bedrijfspanden en ander objecten/terreinen. Naar aanleiding van de zienswijzen is aanvullend de slagschaduw op de rand van de kassen het dichtst bij de windturbine in beeld gebracht.

Er is sprake van een jaarlijkse slagschaduwduur (worst-case) op de rand van het kassencomplex nabij de westelijke windturbine variërend tussen afgerond 224 uur per jaar en 24 uur per jaar op de toegevoegde toetspunten. Op het midden van het kassencomplex ligt de slagschaduwduur afgerond tussen 33 en 39 uur. De berekende slagschaduwduur is nog zonder rekening te houden met de mitigatie die voor de woningen noodzakelijk is.

Uitgaande van een daglichtperiode voor weekdays van circa 3.129 uur ($4.380 \cdot 5/7$) is een slagschaduwduur van 224 uur per jaar 7% van het totaal aantal daglichturen tijdens werkdagen per jaar op de rand van de kas het meest nabij aan de westelijke windturbine. In

de praktijk zal daar geen langdurige aanwezigheid zijn. Op het midden van het kassencomplex is een slagschaduwduur van ongeveer 39 uur per jaar 1,2% van het totaal aantal daglichturen tijdens werkdagen per jaar.

In praktijk is iemand beperkt op een specifieke plek in de kas aanwezig, de werkplek is wisselend. Daarnaast kan iemand op dat moment niet aan het werk zijn (vakantie, vrij, werkzaamheden elders). Daarbij is een kas één groot raam waardoor de hinderlijke flikkering minder aan de orde zal zijn. Blootstelling aan slagschaduw is op jaarbasis dus beperkt en daarmee aanvaardbaar. Er is sprake van een goede ruimtelijke ordening voor slagschaduw op bedrijfspanden, hier specifiek de kassen.

Productieverlies

Er is in Nederland vaker sprake van de plaatsing van windturbines nabij kassencomplexen en er is geen informatie of bewijs bekend dat de aanwezigheid van een windturbines van invloed is op de productie in de kas. De slagschaduw is bewegend, zo ook de zon, de schaduw wordt daardoor niet langdurig op één plek opgeworpen. Derhalve is het ook onaannemelijk dat de slagschaduw significant van invloed is op de productie in de kas. Zoals aangegeven is de slagschaduwduur op het kassencomplex worst-case en ongemitigeerd in beeld gebracht door middel van de slagschaduwcontouren. De kassen liggen binnen de 16 uren contour van de windturbines, dat betekent dat de slagschaduwduur meer dan 16 uur per jaar zal zijn. Daarnaast is aanvullend de slagschaduwduur op de rand van de (individuele) kassen op een aantal punten in beeld gebracht het dichtst bij de windturbines. De berekende slagschaduwduur op de rand van de kassen het dichtst bij de westelijke windturbine varieert tussen 224 en 24 uur slagschaduw per jaar, nog zonder rekening te houden met de mitigatie die voor de woningen noodzakelijk is. De slagschaduwduur op het midden van het kassencomplex is berekend op circa 33 tot 39 uur slagschaduw per jaar zonder benodigde mitigatie voor woningen. Er kan weliswaar slagschaduw gaan optreden ter plaatse van de bedrijfsgebouwen, waaronder het kassencomplex, maar dat is niet zodanig dat hierdoor de bedrijfsactiviteiten onevenredig worden geraakt.

Conclusie

Wij stellen u voor deze zienswijze ongegrond te verklaren.

1.4 Horizonvervuiling

Reclamant maakt bezwaar vanwege de horizonvervuiling ten gevolge van de plaatsing van de windturbines nabij de dorpskern van Hoek van Holland.

Reactie

Helder is dat de windturbines zichtbaar zijn en dus een bepaalde invloed hebben op de horizon. In de Toelichting bij het bestemmingsplan en in bijlage 6 bij de Toelichting is mede aan de hand van fotovisualisaties een beschrijving gegeven van het effect van het initiatief Windwinning Hoekse Baan op landschap op het landschap.

Geconcludeerd is dat windturbines door hun grote maat en schaal in vergelijking met andere objecten een nieuwe laag toevoegen aan het landschap. Door hun grote afmetingen ontstijgen moderne windturbines de schaal van andere landschapselementen, dat is iets wat niet te ontkennen valt. Over het geheel bekeken kan worden geconcludeerd dat het initiatief een relatief beperkte impact heeft op het planaspect landschap, vooral op het criterium zichtbaarheid. De opstelling sluit vrij goed aan op aanwezige landschappelijke structuren, vooral op het hoogste en middelste schaalniveau. De opstelling is minder goed herkenbaar als zelfstandige opstelling, door de relatief grote onderlinge afstand. Het initiatief scoort (beperkt) negatief als het gaat om het effect op interferentie met andere hoge elementen in

het landschap (hoogspanning en bestaande windturbines), de invloed op de openheid van het landschap en de invloed op de visuele rust.

Toetsing aan de gemeentelijke Leidraad windenergie heeft plaatsgevonden. Er is weliswaar niet sprake van een ideale situatie, maar wel van een aanvaardbaar effect op het landschap, daarmee is voldaan aan de eerdergenoemde Leidraad. De windturbines hebben per definitie invloed op het landschappelijk beeld. Beschouwd is in hoeverre er mogelijkheden zijn dat beeld te verbeteren, er zijn echter praktisch gezien geen schuifmogelijkheden voor de windturbines waarmee het beeld verbeterd kan worden. Het beeld is inherent aan de ontwikkeling van windenergie in een bestaande bebouwde omgeving.

Conclusie

Wij stellen u voor deze zienswijze ongegrond te verklaren.

1.5 Te dicht op de kern Hoek van Holland.

Reclamant maakt bezwaar omdat de windturbine op bedrijventerrein De Kulk op nog geen 1500 meter afstand staat van de dorpskern Hoek van Holland. Door de plaatsing van de windturbines zal de verdere ontwikkeling (woningbouw) van Hoek van Holland onmogelijk worden gemaakt.

Reactie

Er bestaan geen normen voor de afstand waarop windturbines van een dorpskern geplaatst kunnen worden. De afstand die moet worden aangehouden wordt bepaald door de normen voor geluid, slagschaduw en externe veiligheid.

Er is overigens in het bestemmingsplan wel degelijk rekening gehouden met verdere ontwikkeling van woningbouw in Hoek van Holland. In paragraaf 3.1 van de Toelichting op het bestemmingsplan wordt beschreven dat ten oosten van Hoek van Holland, aansluitend op de bestaande woonwijk, een uitbreiding van woningbouw in de woonwijk Krimslot (circa 1.500 woningen) is beoogd. Het gebied is globaal gelegen tussen de rand van bestaande bebouwing en de Haakweg. De daar nu nog aanwezige kassen zouden dan gaan verdwijnen. Dit is weliswaar nog geen autonome ontwikkeling, maar er is in de onderzoeken die ten grondslag liggen aan het bestemmingsplan wel rekening mee gehouden.

In het geluidsonderzoek en het slagschaduwonderzoek is getoetst op de rand van het mogelijk toekomstige woningbouwgebied, die het dichtst bij de windturbines zou liggen. De toetspunten 1 (Zekkenstraat 2B) en 15 (Haakweg 35) kunnen als representatief voor de eventuele nieuwe woonwijk worden aangemerkt.

Op de representatieve toetspunten wordt al zonder mitigatie aan de norm voor geluid voldaan (zie tabel 5.1 in de Toelichting bij het bestemmingsplan) uitgaande van een worst-case windturbine voor geluid. De geluidbelasting op de rand van het geplande woongebied is maximaal 42 dB Lden bij toetspunt 1 en 41 dB Lden bij toetspunt 15 zonder benodigde mitigatie voor andere toetspunten. Er wordt ruimschoots aan de norm voor geluid voldaan op de rand van het geplande woongebied waardoor de windturbines geen belemmering betekenen voor eventuele woningbouw op de locatie.

Voor slagschaduw is er ongemitigeerd op toetspunt 1 sprake van circa 16,5 uur slagschaduw per jaar en op toetspunt 15 ruim 9 uur slagschaduwduur per jaar (zie tabel 5.4 toelichting BP) uitgaande van een worst-case windturbine (maximale afmetingen). De voor de

normoverschrijding op gevoelige objecten relevante windturbines worden uitgerust met een stilstandvoorziening om te voldoen aan de wettelijke norm. Het verplicht toepassen van de stilstandvoorziening is rechtstreeks wettelijk op basis van het Activiteitenbesluit en -regeling. In de turbinebesturing worden hiervoor blokken van dagen en tijden geprogrammeerd waarop de rotor wordt gestopt indien de zon schijnt en de turbine draait omdat er op die momenten slagschaduw valt op woningen waar de betreffende turbine bijdraagt aan een overschrijding van de norm. Een dergelijke voorziening leidt tot een productieverlies voor de betreffende windturbine. De totale stilstandsduur kan met een zonneshijnsensor beperkt worden door de turbine alleen te stoppen op geprogrammeerde tijden indien ook tegelijkertijd de zon schijnt. Wanneer de zon niet schijnt zal er ook geen sprake zijn van slagschaduw en kan de turbine door blijven draaien. Wanneer de definitieve keuze van het turbinetype bekend is wordt er een stilstandskalender bepaald waarmee de stilstandvoorziening van de turbines kan worden geprogrammeerd. De benodigde mitigerende maatregelen die nodig zijn om voor het windpark aan de slagschaduwnorm te kunnen voldoen zijn beperkt op het totaal aantal draaiuren per jaar. De windturbines betekenen geen belemmering voor woningbouw op de locatie.

De beoogde woonwijk ligt buiten het invloedgebied van de windturbine voor externe veiligheid (zie figuur 5.4 toelichting BP) waardoor effect op dit aspect uitgesloten kan worden.

Alhoewel deze ontwikkeling nog niet planologisch is vastgelegd en de precieze situering van woningen dus ook onduidelijk is, is de kortste afstand tussen de westelijke windturbine en het voorziene woningbouwgebied ruim 600 meter. Op basis van de thans beschikbare informatie voorzien wij geen situatie waarin beide ontwikkelingen elkaar belemmeren.

Conclusie

Wij stellen u voor de zienswijze ongegrond te verklaren.

1.6 Natuur

Er is geen onderzoek gedaan voor deze windturbines naar gevolgen voor de natuur. De windturbines zijn door de turbulentie slecht én vormen een bedreiging voor het welzijn van vele vogelsoorten nabij het Natura-2000 gebied Staelduinsebos, Solleveld en Kapittelduinen.

Reactie

Ten behoeve van het project windwinning Hoeksebaan is door Waardenburg Ecology een onderzoek gedaan naar de effecten die de bouw en het gebruik van de 2 windturbines kan hebben op beschermde soorten planten en dieren, beschermde natuurgebieden en Natuurnetwerk Nederland. Dit rapport 'Natuurtoets Windwinning Hoeksebaan, Hoek van Holland' is als Bijlage 3 bij de Toelichting van het ontwerpbestemmingsplan gevoegd. Verder zijn een berekening stikstofdepositie en ecologische beoordeling stikstofdepositie uitgevoerd (Bijlage 4 bij de Toelichting) en cumulatieberekeningen voor meeuwen (Bijlage 5).

Voor vogels geldt dat vanwege de voorzienbare sterfte op basis van onderzoek gedurende de looptijd van de windturbines voor 110 vogelsoorten op 18 oktober 2023 een ontheffing Wnb bij de provincie Zuid-Holland is aangevraagd. Deze aanvraag is nog in behandeling bij de Omgevingsdienst Haaglanden. De gunstige staat van instandhouding voor de meeste betrokken vogelsoorten is als gevolg van de exploitatie van de twee windturbines niet in het geding. Uit het onderzoek blijkt ook dat er significante cumulatieve effecten kunnen worden

uitgesloten. Het is dan ook aannemelijk dat de ontheffing Wet natuurbescherming verstrekt zal worden door de provincie.

Voor Natura 2000 wordt in de Natuurtoets geconcludeerd dat de bouw en gebruik van de twee geplande windturbines geen effecten hebben op het behalen van de instandhoudingsdoelstellingen (IHD's) van habitattypen of soorten van Bijlage II van de Habitatrichtlijn. (Significant) negatieve effecten (inclusief sterfte) op het behalen van de IHD's van alle broedvogel- en niet-broedvogelsoorten van Natura 2000-gebieden in de omgeving zijn uitgesloten.

Conclusie

Wij stellen u voor deze zienswijze ongegrond te verklaren.

1.7 Contouren

Op de verbeelding bij het bestemmingsplan is gemarchandeerd met afstandsmaten in de ingetekende cirkels. De cirkels met afstandsmaten 55m en 80m hebben niet hetzelfde middelpunt.

Reactie

De reclamant maakt hier een terechte opmerking. Hier is iets misgegaan in de digitale dataset zoals die op ruimtelijkeplannen.nl is gepubliceerd bij ter inzagelegging. De cirkel met de aanduiding 'vrijwaringszone - windturbine' bij beide windturbines is enigszins verschoven ten opzichte van het middelpunt van de bestemming 'Bedrijf –Windturbinepark'. Dit wordt gecorrigeerd.

Conclusie

Wij stellen u voor de zienswijze gegrond te verklaren en de verbeelding aan te passen. Hierbij wordt tevens verwezen naar de ambtelijke wijzigingen onder de zienswijzen aangegeven.

1.8 Onduidelijkheid wat er precies gerealiseerd gaat worden.

Er is geen enkele duidelijkheid is over de daadwerkelijk te plaatsen windturbines waarbij minimale en maximale ashoogte en diametergrootte worden genoemd met een maximale bouwhoogte van 250m.

Reactie

Om dit project uit te voeren, is een aantal verschillende besluiten nodig voordat tot uitvoering kan worden overgegaan. Er is een bestemmingsplanherziening en een omgevingsvergunning voor de activiteit Bouwen nodig. Ten aanzien van dit project wordt de coördinatieregeling toegepast. De bestemmingsplanherziening en de omgevingsvergunning hebben tegelijkertijd ter inzage gelegen. In de bestemmingsplanherziening en de omgevingsvergunning is enige mate van flexibiliteit opgenomen. Zowel in de bestemmingsplanherziening als de omgevingsvergunning is uitgegaan van een maximale bandbreedte, maximale en minimale afmetingen voor de ashoogte, rotordiameter en de tiphoogte en de maximale dimensionering. In de aanvraag, het bestemmingsplan en bijbehorende rapportages en onderzoeken wordt per relevant ruimtelijk- of milieuaspect gekeken naar de maximale impact van deze bandbreedte op de omgeving. De uiteindelijk geselecteerde windturbine mag de gegeven maximale bandbreedte niet overschrijden. Met de onderzoeken is aangetoond dat met windturbines binnen de maximale bandbreedte ongeacht de uitkomst van de selectie van een specifiek windturbintype aan de normen kan worden voldaan.

De exacte te bouwen windturbine is nu dus nog niet te geven maar deze past in ieder geval binnen de vastgelegde bandbreedte en maximale belasting op de omgeving. Voor start bouw dienen initiatiefnemers dit ook nog van de geselecteerde windturbine aan te tonen.

Conclusie

Wij stellen u voor deze zienswijze ongegrond te verklaren.

1.9 Windturbines onnodig

De plaatsing van deze windturbines is niet meer benodigd en voorlopig vanwege netcongestie niet mogelijk, aangezien er nu voldoende alternatieven zijn om op andere manieren en zeker op hiervoor beter geschikte locatie deze vorm van energieopwekking te realiseren (met name op zee). De gemeente beroept zich ten onrechte op een opdracht van de provincie, terwijl bij deze opdracht niet alle andere mogelijkheden tot alternatieve opwekking van energie voldoende zijn onderzocht.

Reactie

Om conform het Klimaatakkoord van Parijs de wereldwijde opwarming van de aarde en de verandering van het klimaat te beperken heeft Nederland op 2 juli 2019 de Klimaatwet vastgesteld. In de Klimaatwet staan drie doelen:

- een vermindering van 49% (ten opzichte van 1990) van de broeikasgasuitstoot in 2030;
- een vermindering van 95% (ten opzichte van 1990) van de broeikasgasuitstoot in 2050;
- 100% broeikasgas-neutrale elektriciteit in 2050.

Afspraken over de opwekking van duurzame energie, waaronder windenergie, zijn vastgelegd in het hoofdstuk 'Elektriciteit' van het Klimaatplan dat dient ter uitvoering van de Klimaatwet. Zo is afgesproken dat in 2030 70% van alle elektriciteit uit hernieuwbare bronnen komt. Dat gebeurt met windturbines op zee, op land en met zonnepanelen op daken en in zonneparken.

Zowel voor zonne-energie, wind op zee als wind op land wordt een grote bijdrage verwacht in het behalen van de doelen. Deze opgave is, gezien de huidige stand van zaken en de hoogte van de ambities, dermate groot dat de realisatie in de vorm van enkel zon of wind op zee geen alternatief vormt voor het project. Zoals ook al in de Toelichting op het bestemmingsplan is aangegeven, is er een energiemix nodig waarbij alle vormen van duurzame energie, en van windenergie (zowel wind op zee als op land) in het bijzonder, een steeds belangrijker aandeel zal krijgen. Aangezien voor elk van deze duurzame energiebronnen een eigen doelstelling bestaat, is er geen sprake van alternatieven. Iedere bron is nodig om de energietransitie te realiseren.

De aanwijzing van deze locatie voor windenergie op land is al in 2018 vastgelegd in de Visie Ruimte en Mobiliteit van de provincie Zuid-Holland. Dat is gebeurd na uitgebreid onderzoek in een planMER. Daarvoor was de locatie ook al aangewezen in het convenant 'Realisatie Windenergie Stadsregio Rotterdam'. De locatie is daarmee aangewezen als noodzakelijk om te ontwikkelen om de doelstellingen voor de opwekking van duurzame energie via wind in de provincie en regio Rotterdam te behalen. Zoals hiervoor al is aangegeven zijn er daarnaast ook andere bronnen nog steeds nodig.

De veronderstelling dat levering van windenergie vanwege netcongestie niet meer mogelijk zou zijn berust op een misverstand. Stedin heeft voor Hoek van Holland netcongestie voor levering van stroom afgekondigd en niet voor invoeden: "grootverbruik klanten >3 x 80A kunnen voorzien worden van een aansluiting, maar dat zij op een wachtlijst

komen voor vermogen voor afname (verbruik) van elektriciteit". Voor de invoeding/levering van duurzame stroom door windturbines is geen congestie.

Conclusie

Wij stellen u voor deze zienswijze ongegrond te verklaren.

Zienswijze 2.

Reclamant 2 is eigenaar van de tuinbouwbedrijven op de Dwarshaak 18 en 28 en de woningen op de Dwarshaak 26 en 30.

2.1 Beperkingen

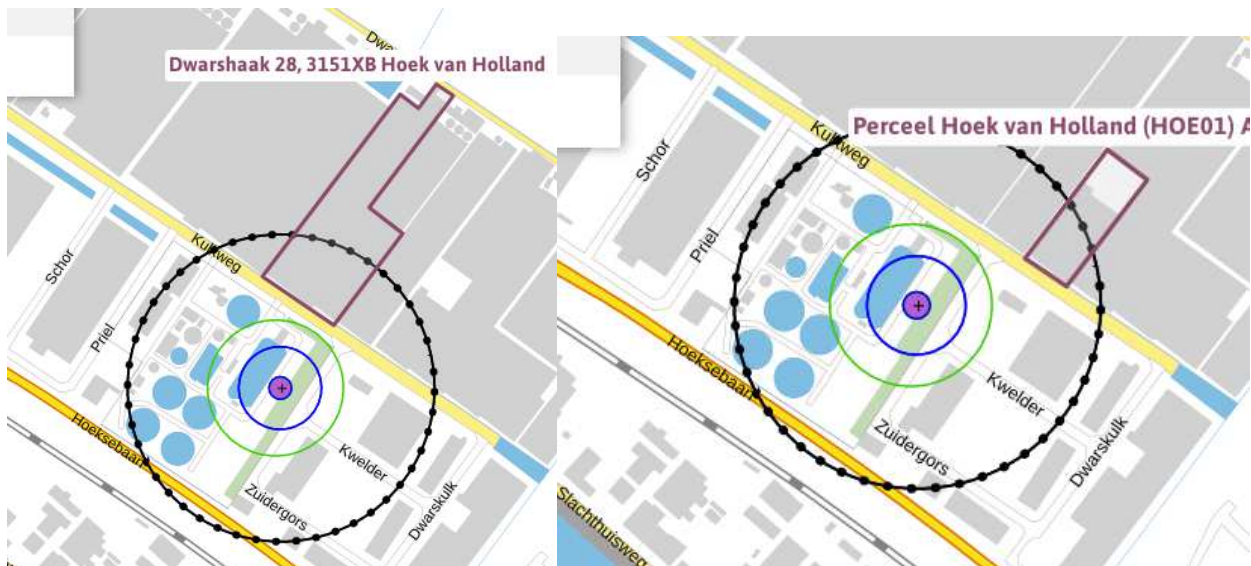
De indiener van de zienswijze geeft aan door de ontwikkelingsplannen van de windturbines zowel privé in het woongenot als zakelijk in de bedrijfsvoering te worden geschaad.

Reclamant accepteert geen beperkingen qua gebruik van alle in bezit zijnde eigendommen ten opzichte van heden. Reclamant accepteert geen enkele beperking voor mogelijke uitbreidingen van hun activiteiten op hun eigendom alsmede geen enkele beperking voor alternatieve aanwendbaarheid in de toekomst voor mogelijke andere activiteiten op hun eigendom passend binnen het bestemmingsplan.

Reactie

Met verwijzing naar de reactie op zienswijze 1.1. wordt nog het volgende aangegeven:

De bedrijfspercelen en de woningen van reclamant liggen binnen het gebied waar het bestemmingsplan 'Hoek van Holland-Buitengebied' van kracht is en hebben hierin de bestemming 'Agrarisch-Tuinbouw'. De percelen zijn bestemd voor een glastuinbouwbedrijf en langs de Dwarshaak op nummer 26 en 30 een bedrijfswoning. Dit verandert met deze parapluherziening niet.

De veiligheidszone PR10-6 valt over een hoek van de percelen van reclamant. Hier zijn kassen gevestigd. Binnen de veiligheidszone PR10-6 zijn geen kwetsbare objecten, maar wel beperkte kwetsbare objecten toegestaan. Een glastuinbouwbedrijf valt hier niet onder. De woningen zijn op grond van het Bevi beperkt kwetsbare objecten en zouden dus zijn toegestaan in de veiligheidszone PR 10-6, maar deze woningen liggen daar ver buiten. Er ontstaan dus geen beperkingen voor de percelen van reclamant door het nu voorliggende bestemmingsplan 'Windwinning Hoeksebaan'.

Conclusie

Wij stellen u voor deze zienswijze ongegrond te verklaren.

Zienswijzen 2.2 tot en met 2.9

Zienswijzen 1 tot en met 7 zijn gelijkloidend. Voor de beantwoording van de zienswijzen 2.2 tot en met 2.9 wordt daarom verwezen naar de samenvatting en beantwoording van de zienswijzen 1.2 tot en met 1.9.

Zienswijze 3.

De indieners van zienswijze 3 zijn eigenaar van een glastuinbouwbedrijf en woningen aan de Haakweg en het Haakpad te Hoek van Holland.

3.1 Beperkingen

De indieners geven aan door de ontwikkelingsplannen van de windturbines zowel privé in het woongenot als zakelijk in de bedrijfsvoering te worden geschaad. Zij accepteren geen beperkingen qua gebruik van alle in bezit zijnde eigendommen ten opzichte van heden. Zij accepteren geen enkele beperking voor mogelijke uitbreidingen van hun activiteiten op hun eigendom alsmede geen enkele beperking voor alternatieve aanwendbaarheid in de toekomst voor mogelijke andere activiteiten op hun eigendom passend binnen het bestemmingsplan.

Reactie

De percelen van de indieners van deze zienswijze liggen geheel buiten het plangebied van de voorliggende parapluperziening. De percelen liggen binnen het gebied waar het bestemmingsplan 'Hoek van Holland-Buitengebied' van kracht is en hebben hierin de bestemming 'Agrarisch-Tuinbouw' en bedrijfswoningen. Dit verandert niet met de voorliggende parapluperziening. Er ontstaan geen beperkingen voor de percelen van reclamant.

Het perceel van reclamant is hieronder aangegeven met de paarse prikker.

Conclusie

Wij stellen u voor deze zienswijze ongegrond te verklaren.

Zienswijzen 3.2 tot en met 3.9. Voor de beantwoording van de zienswijzen 3.2 tot en met 3.9 wordt verwezen naar de samenvatting en beantwoording van de zienswijzen 1.2 tot en met 1.9.

Zienswijze 4.

Reclamant 4 is eigenaar van het glastuinbouwbedrijf en woning gevestigd op de Dwarshaak 20 te Hoek van Holland.

4.1 Beperkingen

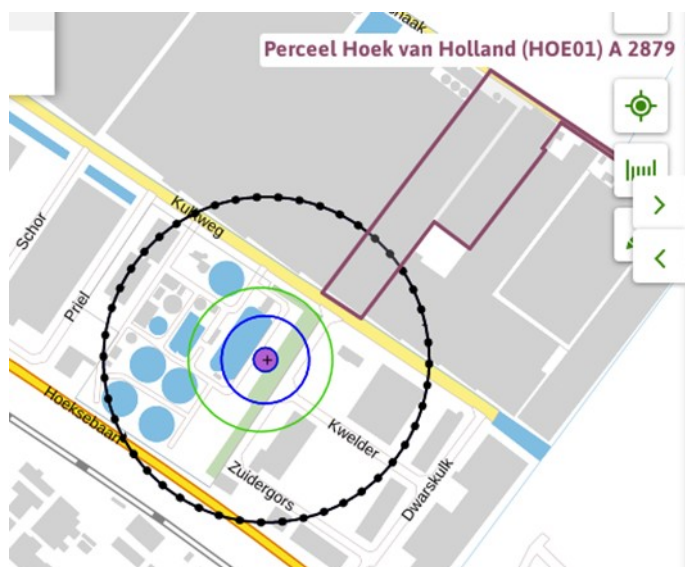
De indiener van de zienswijze geeft aan door de ontwikkelingsplannen van de windturbines zowel privé in het woongenot als zakelijk in de bedrijfsvoering te worden geschaad.

Reclamant accepteert geen beperkingen qua gebruik van alle in bezit zijnde eigendommen ten opzichte van heden. Reclamant accepteert geen enkele beperking voor mogelijke uitbreidingen van hun activiteiten op hun eigendom alsmede geen enkele beperking voor alternatieve aanwendbaarheid in de toekomst voor mogelijke andere activiteiten op hun eigendom passend binnen het bestemmingsplan.

Reactie

Met verwijzing naar de reactie op zienswijze 1.1. wordt hier nog het volgende aangegeven:

Het bedrijfsperceel en de woning van reclamant liggen binnen het gebied waar het bestemmingsplan 'Hoek van Holland-Buitengebied' van kracht is en heeft hierin de bestemming 'Agrarisch-Tuinbouw'. Het perceel is bestemd voor een glastuinbouwbedrijf en langs de Dwarshaak een bedrijfswoning. Dit verandert met deze parapluperziening niet.

De veiligheidszone PR10-6 valt over een hoek van de percelen van reclamant. Hier zijn kassen gevestigd. Binnen de veiligheidszone PR10-6 zijn geen kwetsbare objecten, maar wel beperkte kwetsbare objecten toegestaan. Een glastuinbouwbedrijf valt hier niet onder. De woningen zijn op grond van het Bevi beperkt kwetsbare objecten en zouden dus zijn toegestaan in de veiligheidszone PR 10-6, maar deze woningen liggen daar ver buiten. Er ontstaan dus geen beperkingen voor de percelen van reclamant door het nu voorliggende bestemmingsplan 'Windwinning Hoeksebaan'.

Conclusie

Wij stellen u voor deze zienswijze ongegrond te verklaren.

Zienswijzen 4.2 tot en met 4.9. Voor de beantwoording van de zienswijzen 4.2 tot en met 4.9 wordt verwezen naar de samenvatting en beantwoording van de zienswijzen 1.2 tot en met 1.9.

Zienswijze 5.

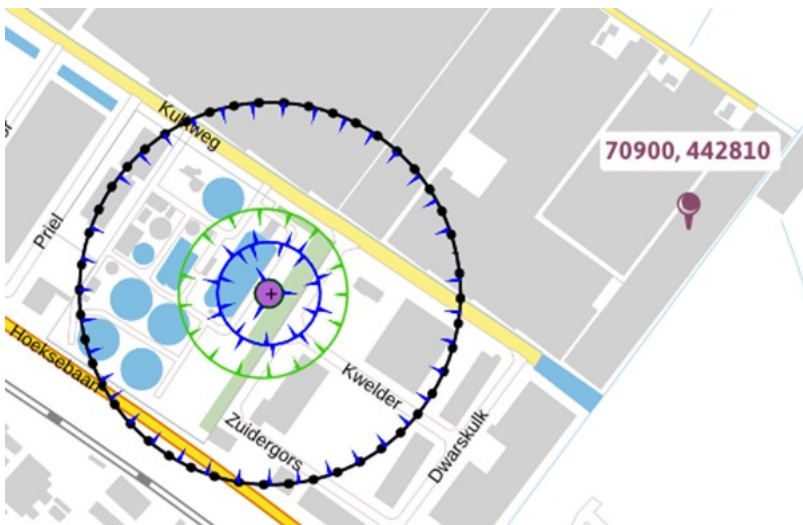
De indiener van de zienswijze is eigenaar van het bedrijf en woning gevestigd op Dwarshaak 6 te Hoek van Holland.

5.1 Beperkingen

Reclamant zal door de ontwikkelingsplannen van de windturbines zowel privé in het woongenot als zakelijk in de bedrijfsvoering worden geschaad. Reclamant accepteert geen beperkingen qua gebruik van alle in hun bezit zijnde eigendommen ten opzichte van heden. Reclamant accepteert geen enkele beperking voor mogelijke uitbreidingen van hun activiteiten op hun eigendom alsmede geen enkele beperking voor alternatieve aanwendbaarheid in de toekomst voor mogelijke andere activiteiten op hun eigendom passend binnen het bestemmingsplan.

Reactie

Het perceel van reclamant 5 ligt geheel buiten het plangebied van de voorliggende parapluperzoning. De percelen ligt binnen het gebied waar het bestemmingsplan 'Hoek van Holland-Buitengebied' van kracht is en heeft hierin de bestemming 'Agrarisch-Tuinbouw' en bedrijfswoning. Dit verandert niet met de voorliggende parapluperzoning. Er ontstaan geen beperkingen voor de percelen van reclamant.

Conclusie

Wij stellen u voor deze zienswijze ongegrond te verklaren.

Zienswijzen 5.2 tot en met 5.9. Voor de beantwoording van de zienswijzen 5.2 tot en met 5.9 wordt daarom verwezen naar de samenvatting en beantwoording van de zienswijzen 1.2 tot en met 1.9.

Zienswijze 6

De indiener van de zienswijze is eigenaar van het glastuinbouwbedrijf en woning gevestigd op het Haakpad 57 te Hoek van Holland.

6.1 Beperkingen

De indiener van de zienswijze geeft aan door de ontwikkelingsplannen van de windturbines zowel privé in het woongenot als zakelijk in de bedrijfsvoering te worden geschaad.

Reclamant accepteert geen beperkingen qua gebruik van alle in hun bezit zijnde eigendommen ten opzichte van heden. Reclamant accepteert geen enkele beperking voor mogelijke uitbreidingen van hun activiteiten op hun eigendom alsmede geen enkele beperking voor alternatieve aanwendbaarheid in de toekomst voor mogelijke andere activiteiten op hun eigendom passend binnen het bestemmingsplan.

Reactie

Het perceel van reclamant 6 ligt geheel buiten het plangebied van de voorliggende parapluperziening. De percelen ligt binnen het gebied waar het bestemmingsplan 'Hoek van Holland-Buitengebied' van kracht is en heeft hierin de bestemming 'Agrarisch-Tuinbouw' en bedrijfswoning. Dit verandert niet met de voorliggende parapluperziening. Er ontstaan geen beperkingen voor de percelen van reclamant.

Conclusie

Wij stellen u voor deze zienswijze ongegrond te verklaren.

Zienswijzen 6.2 tot en met 6.9. Voor de beantwoording van de zienswijzen 6.2 tot en met 6.9 wordt verwezen naar de samenvatting en beantwoording van de zienswijzen 1.2 tot en met 1.9.

Zienswijze 7

De indiener van de zienswijze is eigenaar van het glastuinbouwbedrijf en de woning gevestigd op Dwarshaak 40 te Hoek van Holland.

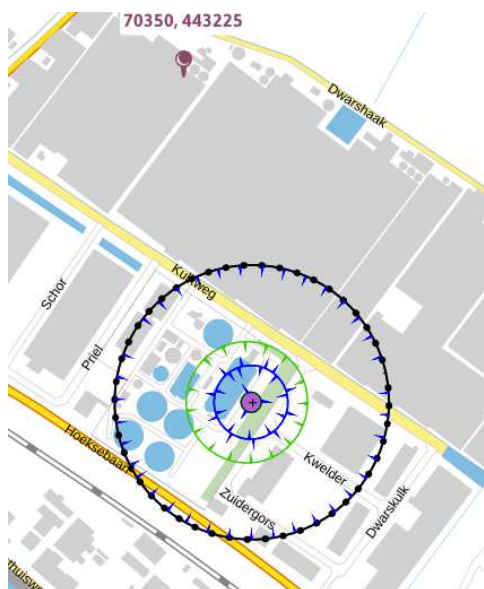
7.1 Beperkingen

De indiener van de zienswijze geeft aan door de ontwikkelingsplannen van de windturbines zowel privé in het woongenot als zakelijk in de bedrijfsvoering te worden geschaad.

Reclamant accepteert geen beperkingen qua gebruik van alle in bezit zijnde eigendommen ten opzichte van heden. Reclamant accepteert geen enkele beperking voor mogelijke uitbreidingen van hun activiteiten op hun eigendom alsmede geen enkele beperking voor alternatieve aanwendbaarheid in de toekomst voor mogelijke andere activiteiten op hun eigendom passend binnen het bestemmingsplan.

Reactie

Het perceel van indiener van de zienswijze ligt geheel buiten het plangebied van de voorliggende parapluperziening. De percelen liggen binnen het gebied waar het bestemmingsplan 'Hoek van Holland-Buitengebied' van kracht is en heeft hierin de bestemming 'Agrarisch-Tuinbouw' en bedrijfswoning. Dit verandert niet met de voorliggende parapluperziening. Er ontstaan geen beperkingen voor de percelen van reclamant.

Conclusie

Wij stellen u voor deze zienswijze ongegrond te verklaren.

Zienswijzen 7.2 tot en met 7.9. Voor de beantwoording van de zienswijzen 7.2 tot en met 7.9 wordt verwezen naar de samenvatting en beantwoording van de zienswijzen 1.2 tot en met 1.9.

Zienswijze 8.

De indiener van de zienswijze is eigenaar van het pand Kwelder nummer 14 te Hoek van Holland.

8.1 Geluidhinder

Er wordt een megawindturbine met een tiphoogte van 250 meter geplaatst op het terrein van het Hoogheemraadschap van Delfland op een afstand van zo'n 100-150 meter verwijderd van het pand van reclamant. Reclamant vreest voor een te hoge geluidbelasting van meer dan 50dB.

Reactie

Zoals hiervoor in de reactie onder zienswijze 1.2 al is aangegeven moet de geluidsbelasting van windturbines op gevels van woningen en andere geluidsgevoelige objecten zoals scholen, ziekenhuizen en verpleeg- of verzorgingshuizen, wettelijk gezien voldoen aan een norm van maximaal Lden 47 dB en 41 dB Lnight. De Lden is een theoretisch getal. Dat komt omdat dit getal door zogenaamde "straf" factoren hoger ligt dan de werkelijke gemiddelde geluidbelasting. De werkelijke geluidbelasting op de gevel door de windturbines ligt jaargemiddeld 2-4 dB(A) lager dan de norm in Lden. Het maximale geluid dat op een bepaald moment op de gevel van een woning kan ontstaan is daarmee in de praktijk lager dan 47 dB(A).

Bij het pand van reclamant gaat echter om een bedrijfspand op het bedrijventerrein. Bedrijfspanen zijn niet geluidgevoelige objecten als gevolg van windturbines. Er is daarom ook geen aanleiding de geluidnorm voor woningen aan te houden op een bedrijfspand. Een hogere gevelbelasting is aanvaardbaar. In paragraaf 2.10 van bijlage 1 bij het bestemmingsplan is de geluidbelasting op een aantal bedrijfspanen met kantoorfunctie opgenomen. De geluidbelasting op de niet-gevoelige objecten is inzichtelijk gemaakt als indicatie voor het leef- of werkklimaat.

De jaargemiddelde geluidniveaus zijn in Lday (bedrijfstijden van de bedrijven zijn voornamelijk overdag) en Lden gegeven in Tabel 2.11. Het adres van reclamant heeft geen toetspunt, maar het direct naastgelegen bedrijf wel (toetspunt b08). Aanvullend is ook de geluidbelasting op het bedrijf van reclamant berekend. De geluidbelasting op de gevel bedraagt Lden 53 dB, Omdat het bedrijven zijn, ligt het voor de hand vooral te kijken naar de dagperiode, wanneer er over het algemeen bedrijvigheid is. Op de gevel is de gemiddelde geluidbelasting 46 dB Lday. Met het doorgerekende turbinetype is het maximale geluidniveau 2,4 dB hoger dan Lday, dus dat betekent maximaal 48,4 dB(A) op de gevel. Uitgaande van een gevelisolatie van 20 dB (op basis van Bouwbesluit), bedraagt het binnenniveau als gevolg van windturbinegeluid circa 28,4 dB(A). Een binnenniveau van 40 dB(A) bij kantoorruimten, dan wel andere bedrijfsruimten, is nog zonder meer aanvaardbaar. Er is derhalve sprake van een aanvaardbaar leefklimaat ter plaatse van het bedrijf van reclamant.

Conclusie

Wij stellen u voor de zienswijze ongegrond te verklaren.

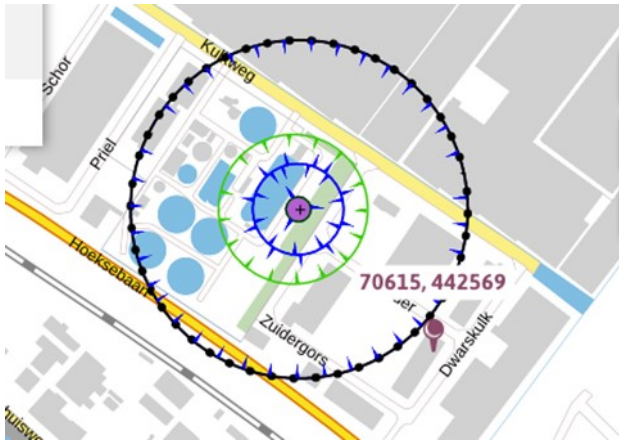
8.2 Waardedaling

Gelet op de te verwachten geluidbelasting vreest reclamant eveneens voor waardedaling van zijn bezit.

Reactie

Het perceel van de indiener van de zienswijze ligt buiten het plangebied van onderhavige parapluperziening. Het perceel ligt in het gebied waar het bestemmingsplan 'Hoek van Holland-Bedrijventerreinen' van kracht is en heeft hierin de bestemming 'Bedrijf 2', bestemd voor bedrijven t/m categorie 4.2 van de lijst van bedrijfsactiviteiten behorende bij deze regels en bedrijfsgebonden kantoren met per bedrijf niet meer dan 50% van het bruto vloeroppervlak met een maximum van 3000m².

De beperkingen die voortvloeien uit de veiligheidszone-windturbine PR10-5 en veiligheidszone windturbine PR10-6 gelden niet op zijn perceel. Ten behoeve van de ontwikkeling is uitgebreid onderzoek gedaan naar o.a. de akoestische gevolgen en slagschaduw. Hieruit komt naar voren dat er sprake is van een aanvaardbaar leefklimaat op het bedrijfsperceel van reclamant. Indien reclamant van mening is dat er ten gevolge van de ontwikkeling desalniettemin sprake is van schade, kan een verzoek om tegemoetkoming in de schade als bedoeld in artikel 6.1 van de Wet ruimtelijke ordening (Wro) worden ingediend. Artikel 6.1 Wro voorziet hiervoor in een afzonderlijke procedure.

Conclusie

Wij stellen u voor de zienswijze ongegrond te verklaren.

8.3 Voorbereidende werkzaamheden

De indiener van de zienswijze geeft aan dat het erop lijkt dat de (voorbereidende) bouwwerkzaamheden al zijn aangevangen. Omdat er nog geen sprake is van een definitieve vergunning wordt verzocht om een bouwstop.

Reactie

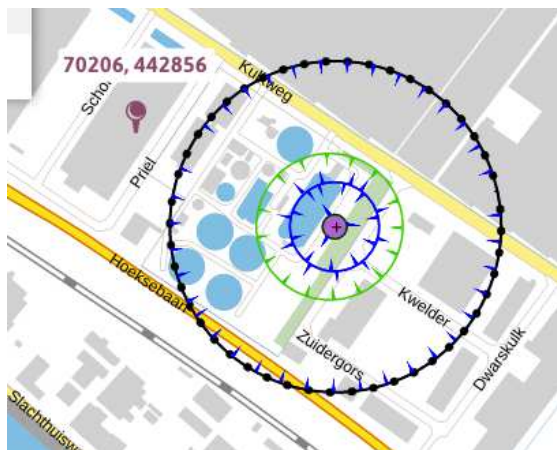
Ons is niets bekend van voorbereidende werkzaamheden. Dat zou overigens ook niet voor de hand liggen omdat de initiatiefnemer pas in een later stadium het type windturbine bepaalt dat hier geplaatst zal worden en dan pas inzicht heeft in welke voorbereidende werkzaamheden noodzakelijk zijn voor het plaatsen van de windturbines.

Conclusie

Wij stellen u voor de zienswijze ongegrond te verklaren.

Zienswijze 9.

De indiener van de zienswijze is eigenaar van het bedrijfsgebouw Amersgat 7 te Hoek van Holland. Het perceel ligt buiten het plangebied van onderhavige parapluperziening. Op de afbeelding hieronder aangegeven met de paarse pin. Het perceel ligt in het gebied waar het bestemmingsplan 'Hoek van Holland-Bedrijventerreinen' van kracht is en heeft hierin de bestemming 'Bedrijf 2', bestemd voor bedrijven t/m categorie 4.2 van de lijst van bedrijfsactiviteiten behorende bij deze regels; Bedrijfsgebonden kantoren per bedrijf niet meer dan 50% van het bruto vloeroppervlak met een maximum van 3000m². Het perceel ligt op ca. 250 meter van de geprojecteerde windturbine.

9.1 Procesparticipatie

Het pand van reclamant ligt op ca. 240 meter van de meest westelijke windturbine. Er zijn in het pand 2 bedrijven gevestigd en er werken 10 tot 25 mensen. In paragraaf 7.2.1 van de toelichting is de procesparticipatie beschreven. Het participatieplan en de toelichting zijn misleidend. Reclamant heeft nooit een informatiebrief ontvangen en ook is de klankbordgroep reclamant onbekend. Reclamant is nooit geïnformeerd over de uitkomst van gesprekken van de klankbordgroep. Pas op 15 februari 2023 is er contact opgenomen en zijn de plannen uiteengezet en toegelicht. Er is afgesproken dat reclamant op de hoogte gehouden zou worden van de ontwikkelingen. Echter tot op de datum van ter inzagelegging is er geen enkel contact geweest. In de toelichting is aangegeven dat er afspraken en overeenkomsten met de omliggende bedrijven zijn gemaakt en dat daardoor overlast acceptabel is. Er zijn geen afspraken en overeenkomsten tussen reclamant en initiatiefnemer. De gemeente heeft verzuimd dit inhoudelijk te controleren. Na de inloopavond van 12 december 2023 werd reclamant wel uitgenodigd voor een overleg. Hier zijn geen afspraken uit voortgekomen. Er is geen enkele inhoudelijke afspraak gemaakt voor het pand van reclamant.

Reactie

Participatie algemeen

Op 20 januari 2020 is er een eerste informatiebijeenkomst geweest. Vervolgens zijn er advertenties geplaatst in de Hoekse Krant en Maassluise Courant en is er een brief verzonden aan de omwonenden en aan de ondernemersvereniging. Naar aanleiding van de 1^e informatiebijeenkomst zijn er 1 op 1 gesprekken gevoerd met ondernemers van bedrijventerrein de Kulk en is er een klankbordgroep opgericht. Deze klankbordgroep, waarin de ondernemersvereniging Hoek van Holland en een aantal ondernemers zijn vertegenwoordigd, is op 1 maart 2021 voor het eerst samengekomen. In totaal zijn er 6 bijeenkomsten geweest van de klankbordgroep. Op 18 februari 2021 is er een brief verstuurd aan de ondernemers op bedrijventerrein de Kulk. Op 22 november 2022 is er een informatiebijeenkomst gehouden. Het ontwerpbestemmingsplan heeft ter inzage gelegen van 8 december 2023 tot en met 18 januari 2023. Gedurende deze termijn is op 12 december 2023 een informatieavond gehouden.

Specifiek

Op woensdag 15 februari 2023 hebben de initiatiefnemers met de desbetreffende ondernemer een overleg gehad. Er is een gespreksverslag van beschikbaar.

Op 14 december 2023 is een email door initiatiefnemers ontvangen naar aanleiding van een gesprek op de 3e informatiebijeenkomst met de desbetreffende ondernemer.

Na een mailwisseling is op 9 januari 2023 een MS Teams-meeting geweest tussen desbetreffende ondernemer en initiatiefnemers. Na het gesprek is over en weer via de mail een gespreksverslag opgesteld.

Er heeft participatie plaatsgevonden. Deze zijn echter niet uitgewerkt in gemaakte afspraken en overeenkomsten. Het is ook niet juist dat eventuele overlast op grond van de gemaakte afspraken aanvaardbaar zou zijn. Ten behoeve van de ontwikkeling zijn alle milieuaspecten in beeld gebracht. Hieruit komt naar voren dat er sprake is van een goed woon-, werk en leefklimaat voor de omgeving.

Conclusie

Wij stellen voor de zienswijze ongegrond te verklaren. Wel wordt ambtshalve voorgesteld de Toelichting aan te passen waarbij de zinsneden over gemaakte afspraken en overeenkomsten verwijderd worden.

9.2 Slagschaduw

In de toelichting staat in paragraaf 5.3.2 dat overleg heeft plaatsgevonden met omliggende bedrijven die hinder van slagschaduw kunnen gaan ondervinden om te inventariseren welke bedrijven hinder ondervinden en hoe deze hinder tot een acceptabel niveau kan worden beperkt. Door middel van individuele afspraken is de slagschaduwduur op bedrijven zonder meer acceptabel en is er geen aanleiding om een algemeen aanvaardbare norm vast te leggen. De afspraken worden in overeenkomsten vastgelegd. Zoals in 9.1 aangegeven is er geen enkele afspraak gemaakt. Reclamant vindt de nadelige gevolgen onacceptabel.

Reactie

Ten behoeve van de ontwikkeling is slagschaduwonderzoek, Onderzoek akoestiek en Slagschaduw Windwinning Hoeksebaan uitgevoerd door Pondera d.d. 23 mei 2023. Dit is bijlage 1 bij de Toelichting van het bestemmingsplan 'Windwinning Hoeksebaan'. Woningen zijn gevoelige objecten. De bedrijfsgronden en –gebouwen en tuinen/erven zijn geen slagschaduwgevoelige objecten. Het gebruik van dergelijke objecten is anders dan woningen, zodat bij bedrijfsgronden en –gebouwen en tuinen/erven dus niet per definitie eenzelfde beschermingsniveau dient te worden verkregen als bijvoorbeeld bij een woning. Het inzichtelijk maken van slagschaduwduur en de afweging in het kader van een goede ruimtelijke ordening maakt wel onderdeel uit van de planvorming. In het slagschaduwonderzoek zijn slagschaduwcontouren opgenomen die een indicatiegeven van slagschaduw op bedrijfspanden en ander objecten/terreinen. Hierbij kunnen kantoren meer hinder ervaren van slagschaduw dan overige bedrijven. Immers personen die in een kantoorgebouw de hele dag bij een raam zitten te werken, met name achter een beeldscherm, kunnen enige hinder van slagschaduw ondervinden bij hun werk. Deze slagschaduwcontouren geven de te verwachten ongelimiteerde worst-case slagschaduwduur in de omgeving van de windturbine aan. Hiernaast is voor direct omliggende bedrijven met een kantoorfunctie berekend wat de gemiddelde slagschaduw per jaar is en hoeveel van deze slagschaduw tijdens bedrijfstijd optreedt. Voor deze berekening is uitgegaan van bedrijfstijden tussen 7:30 uur en 17:30 uur, de zomertijd-periode van het jaar 2022 en 5/7e kans dat de slagschaduw op een weekday optreedt om een inschatting te krijgen van de hoeveelheid slagschaduwduur tijdens werktijd. Deze berekening staat in Tabel 5.7 van de toelichting.

Jaarlijks schijnt de zon, volgens de KNMI, gemiddeld zo'n 1.550 uur in Nederland (minimaal circa 1.400 uur en maximaal circa 1.700 uur). Een jaar telt 8.760 uren en de daglichtperiode is

ongeveer de helft daarvan (4.380 uur). Dit betekent dat ongeveer 15% van het jaar de zon schijnt. Er is dus slechts een beperkt deel van het jaar dat slagschaduw kan optreden. De slagschaduw bedraagt voor deze bedrijven van maximaal 87 uur per jaar tijdens bedrijfstijd. Dit gaat om slagschaduwduur op de kantoordelen van de bedrijven. Bij die delen is het het meest waarschijnlijk dat hinder wordt ondervonden bij beeldschermwerk op een vaste plek nabij ramen. De mitigerende maatregelen die getroffen worden voor woningen hebben daarnaast een beperkt positief effect op bedrijven die niet in de berekening is meegenomen.

Uitgaande van een daglichtperiode voor weekdays van circa 3.129 uur ($4.380 \cdot 5/7$) is een slagschaduwduur van 87 uur per jaar maar 2,7% van het totaal aantal daglichturen tijdens werkdagen per jaar. In praktijk kan iemand op dat moment niet aan het werk zijn (vakantie, vrij, of afspraken elders) of zich ergens in het pand bevinden waar de slagschaduw niet merkbaar is. Blootstelling aan slagschaduw is op jaarbasis dus zeer beperkt en dus zonder meer aanvaardbaar. Er is sprake van een goede ruimtelijke ordening bij de kantoordelen van bedrijven en daarmee bij de bedrijven.

De slagschaduwhinder is in beeld gebracht en er is sprake van een goede ruimtelijke ordening en een goed woon-, werk- en leefklimaat voor de omgeving. Wij hebben inmiddels vernomen dat er nog geen afspraken zijn gemaakt met de indiener van de zienswijze.

Conclusie

Wij stellen u voor de zienswijze ongegrond te verklaren. Wel wordt ambtshalve voorgesteld de Toelichting aan te passen waarbij de zinsneden over gemaakte afspraken en overeenkomsten verwijderd worden.

9.3. Inpassing in de omgeving.

(Deze zienswijze richt zich ook op de ontwerpomgevingsvergunning.)

Door het ontwerpbestemmingsplan en de omgevingsvergunning Windwinning Hoeksebaan wordt in dit gebied de bouw mogelijk gemaakt van twee windturbines met afmetingen van 250 meter hoog en 180 meter breed. Ze behoren daarmee tot de grootste windturbines op land in Nederland. Door hun enorme afmetingen ontstijgen deze windturbines de schaal van alle andere landschapselementen in het gebied. De molens zullen tot ca. 5 kilometer afstand in de omgeving zichtbaar zijn. Bovendien draaien de molens rond boven de overige landschapslaag waardoor zij in bijzondere mate de aandacht trekken. Beide molens zullen daardoor zeer dominant aanwezig zijn in het landschap. Door de grote onderlinge afstand van 1,2 km, en ook omdat beide molens niet in lijn staan met elkaar, vormen ze samen geen eenheid. De beide windmolens staan als solitaire hoge objecten in het landschap. De molens staan ook niet in lijn met en op een afstand van respectievelijk ca 2,2 en ca 1 km, met het windpark Nieuwe Waterweg. Van enige lijnopstelling zoals o.a. bedoeld in de Leidraad 2021 en het advies van de welstandcommissie is dan ook in geen sprake. Het landelijke karakter en de zichtlijnen welke het plangebied, het dorp Hoek van Holland en de omgeving zoals de duinen, het strand en het Staelduinsebos vanaf de ontsluitingsweg N223 nu heeft gaan door de bouw van deze enorme molens volledig verloren. De omgeving en het dorp worden hierdoor onderdeel van de industriële omgeving van het in oostelijke en zuidelijke richting gelegen havengebied. De landelijke en recreatieve beleving welke het gebied en het dorp Hoek van Holland vanaf de ontsluitingsweg N223 nu bieden gaat hierdoor verloren. Het huidige leef- en werkklimaat voor de bewoners en de bedrijven in Hoek van Holland wordt hierdoor ernstig aangetast. De recreatieve waarde van het gebied, waaronder het strand en de nabijgelegen natuurgebieden zal aanzienlijk minder worden. Dit zorgt voor planschade

voor de recreatie- en horecabedrijven en de bedrijven van het bedrijventerrein De Kulk. De westelijke molen wordt midden op dit bedrijventerrein geplaatst.

Er is een landschap inpassingsonderzoek uitgevoerd. Hierbij zijn geen harde normen toegepast. Het blijft daardoor een persoonlijke waarneming en beoordeling van de onderzoeker. Het onderzoek heeft vrijwel een uitsluitend negatieve uitkomst. In de toelichting wordt dit bevestigd en is aangegeven dat ontwerpoptimalisatie, inpassingsmaatregelen of aanvullende ruimtelijke maatregelen nodig zijn om de ruimtelijke kwaliteit te behouden of te verbeteren, omdat in deze gevallen niet aan (alle) richtpunten ruimtelijke kwaliteit kan worden voldaan. De windturbines hebben per definitie invloed op het landschappelijk beeld.

Beschouwd is in hoeverre er mogelijkheden zijn dat beeld te verbeteren, er zijn echter praktisch gezien geen schuifmogelijkheden voor de windturbines waarmee het beeld verbeterd kan worden. Het beeld is inherent aan de ontwikkeling van windenergie in een bestaande bebouwde omgeving. Dit maakt echter de overlast en planschade niet minder waardoor de locatie als ongeschikt dient te worden gekwalificeerd.

Reactie

In het kader van dit initiatief is geen 'landschap inpassingsonderzoek' uitgevoerd, maar heeft een landschappelijke effectbeoordeling plaatsgevonden. Zie par. 5.6 in de Toelichting bij het bestemmingsplan en bijlage 6 bij de Toelichting. Deze landschappelijke effectbeoordeling biedt onder meer inzicht in de effecten, invloed en aanvaardbaarheid van de voorgenomen bouw van twee windturbines op de (wijde) omgeving, zoals in de Kwaliteitskaart van de provincie Zuid-Holland wordt voorgeschreven. Een landschappelijke effectbeoordeling is een kwalitatieve beoordeling, gebaseerd op expert judgement.

Er gelden geen 'harde' normen voor een landschappelijke effectbeoordeling. In de toelichting op de beoordelingsmethodiek is aangegeven hoe er te werk is gegaan, aan de hand van welke criteria de beoordeling heeft plaatsgevonden en hoe die beoordeling is ingedeeld. Die criteria zijn afgestemd op de aspecten die mede de ruimtelijke kwaliteit in de regio bepalen. Het initiatief is inderdaad zoals reclamant aangeeft op meerdere criteria (licht) negatief beoordeeld. Aangegeven is waarom dat zo is. En er is aangegeven welke mogelijkheden tot mitigatie er zijn.

Zoals ook in de reactie op zienswijze 1.4 is aangegeven heeft toetsing aan de gemeentelijke Leidraad windenergie plaatsgevonden. Er is weliswaar niet sprake van een ideale situatie, maar wel van aanvaardbaar effect op het landschap, daarmee is voldaan aan de eerdergenoemde Leidraad. De windturbines hebben per definitie invloed op het landschappelijk beeld. Beschouwd is in hoeverre er mogelijkheden zijn dat beeld te verbeteren, er zijn echter praktisch gezien geen schuifmogelijkheden voor de windturbines waarmee het beeld verbeterd kan worden. Het beeld is inherent aan de ontwikkeling van windenergie in een bestaande bebouwde omgeving.

Voor eventuele waardedaling ten gevolge van windturbines kan een verzoek om planschade in het kader van de Wet ruimtelijke ordening worden gedaan na het onherroepelijk worden van het plan. Deze wettelijke regeling is bedoeld om tegemoet te komen in de schade als gevolg van een planologisch besluit. Een verzoek om planschade kan worden ingediend binnen 5 jaar na onherroepelijk worden van het bestemmingsplan.

Conclusie

Wij stellen u voor deze zienswijze ongegrond te verklaren.

Zienswijze 10.

De indiener van deze zienswijze is eigenaar van het tuinbouwbedrijf gelegen aan de Bonnenweg 30 in Hoek van Holland. Het perceel van reclamant ligt buiten het gebied van onderhavige parapluherziening.

10.1. Waardedaling

Als direct gevolg van de plaatsing van de twee windturbines op korte afstand van de ontwikkelingsmogelijkheden voor wonen op kavels van reclamant zal er sprake zijn van een significante waardedaling zijn van de huidige en toekomstige eigendommen binnen het gebied.

Reactie

Voor eventuele waardedaling ten gevolge van windturbines kan een verzoek om planschade in het kader van de Wet ruimtelijke ordening worden gedaan na het onherroepelijk worden van het plan. Deze wettelijke regeling is bedoeld om tegemoet te komen in de schade als gevolg van een planologisch besluit. Een verzoek om planschade kan worden ingediend binnen 5 jaar na onherroepelijk worden van het bestemmingsplan.

Conclusie

Wij stellen u voor de zienswijze ongegrond te verklaren.

10.2 Geluidhinder

Reclamant heeft zorgen over geluidhinder, wat het wooncomfort aanzienlijk kan verminderen.

Reactie

Representatief voor de geluidbelasting op de woning van reclamant is het dichtst bij de windturbine gelegen toetspunt Dwarshaak 10 (toetspunt 6). Op dat toetspunt wordt voldaan aan de norm. Op grond daarvan mag er van worden uitgegaan dat dat ook geldt voor de woning van de indiener van de zienswijze.

Voor de volledigheid is echter ook de geluidbelasting op de woning van reclamant berekend. Deze bedraagt (ongemitigeerd) 42 dB Lden en 36 dB Lnight. Er wordt ruimschoots voldaan aan de norm van Lden 47 dB en Lnight 41 dB. Ook cumulatief met andere geluidbronnen is er sprake van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat. De cumulatieve geluidbelasting in de

referentiesituatie is 56 dB. De L_{cum} na toevoeging van de windturbines bedraagt 57 dB. Zowel in de bestaande als in de toekomstige situatie is er sprake van een redelijke akoestische omgeving volgens de methode Miedema. Er is dan zonder meer nog sprake van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat.

Wij wijzen er nogmaals uitdrukkelijk op dat voor geluidsbelasting op een woning geldt dat voldaan moet worden aan de wettelijke norm van maximaal L_{den} 47 DB, ongeacht voor welk type windturbine (binnen de bandbreedte) uiteindelijk gekozen wordt).

Conclusie

Wij stellen u voor deze zienswijze ongegrond te verklaren.

10.3 Horizonvervuiling

De aanwezigheid van zulke grote structuren heeft een negatieve impact op het esthetische landschap en het uitzicht vanuit de toekomstige woonkavels. Het karakteristieke landschap van Hoek van Holland wordt door horizonvervuiling aangetast en de visuele aantrekkelijkheid van de omgeving vermindert. Dit is nadelig voor de leefkwaliteit van de toekomstige bewoners en kan ook de toeristische waarde van het gebied schaden.

Reactie

Zie reactie onder zienswijzen 1.4 en 9.3.

Conclusie

Wij stellen u voor deze zienswijze ongegrond te verklaren.

10.4 Ecologie

Er zijn zorgen over de mogelijke ecologische en milieu impact. Het is cruciaal dat er een gedegen onderzoek wordt verricht naar de effecten van de windturbines op de lokale flora en fauna, vooral gelet op de nabijheid van natuurgebieden die gevoelig kunnen zijn voor verstoringen.

Reactie

Zie de reactie bij zienswijze 1.6.

Conclusie

Wij stellen voor deze zienswijze ongegrond te verklaren.

Zienswijze 11.

Advocatenkantoor Zwinkels namens Stichting Loswal de Bonnen en Hoeksebaan B.V. Indieners zijn eigenaar van het bedrijventerrein Hoeksebaan. Dit bedrijventerrein is gelegen tussen beide windturbines in.

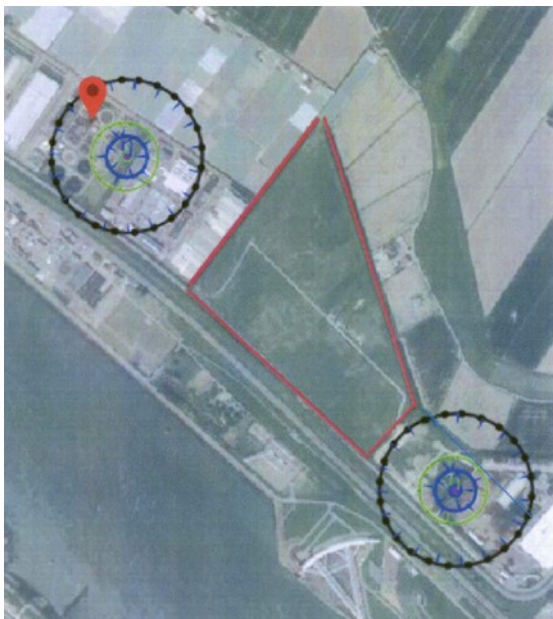
11.1 Bedrijventerrein Hoeksebaan

Reclamanten zijn eigenaar van het bedrijventerrein Hoeksebaan. Dit bedrijventerrein is gelegen tussen beide windturbines in. Sinds 2019 hebben reclamanten in nauw overleg met de gemeente gewerkt aan het verruimen van de bedrijfsbestemming van het bedrijventerrein, waardoor zich meer bedrijven en kantoren kunnen vestigen. Het ontwerpbestemmingsplan om dit mogelijk te maken wordt binnenkort ter inzage gelegd. Reclamanten zullen vervolgens de uitvoering van het plan ter hand nemen. De oostelijke windmolen (op het bedrijfsterrein van Renewi) is gelegen op ca. 200m ten zuidoosten van het

bedrijventerrein van reclamanten. De veiligheidszone van de windmolen strekt zich uit tot slechts 15m van de erfgrans. De westelijke windmolen op het bedrijventerrein De Kulk ligt op 330m ten noordwesten van de erfgrans van het bedrijventerrein van reclamanten. Het ontwerpbestemmingsplan Hoeksebaan wordt in het plan niet genoemd. Evenmin wordt er berekend of aan de normen ten aanzien van de nieuwe bedrijven op bedrijventerrein wordt voldaan. Een partij die vergevorderde afspraken heeft gemaakt met de gemeente over de ontwikkeling van een gebied heeft een rechtstreeks en actueel belang als bedoeld in artikel 1.2 Awb en is belanghebbende bij een bestemmingsplan nu een reële kans bestaat dat zij door het plan in haar belangen kan worden geschaad. Zie ABRvS 23 januari 2019, ECLI:NL:RVS:2019:187 ro. 5 en 6.1 e.v. Dit geldt voor reclamanten die een anterieure overeenkomst over het ontwerpbestemmingsplan hebben gesloten. De gemeenteraad dient bij het vaststellen van een bestemmingsplan rekening te houden met een initiatief voor ruimtelijke ontwikkelingen voor zover dat initiatief voldoende concreet is, tijdig kenbaar is gemaakt en ten tijde van de vaststelling van het bestemmingsplan de ruimtelijke aanvaardbaarheid daarvan kan worden beoordeeld. De nieuwe ontwikkelingen voor bedrijventerrein Hoeksebaan zijn voldoende kenbaar bij de raad, daar het ontwerpbestemmingsplan klaar is en aan de gemeente is voorgelegd. Reclamanten hebben overleg gevoerd met de initiatiefnemers van de windturbines, zodat de plannen bij hen bekend zijn. De raad dient derhalve rekening te houden met de gewenste inrichting van bedrijventerrein Hoeksebaan en dient de belangen van kantoren en bedrijven daar mee te wegen.

Reactie

Het perceel van reclamanten ligt geheel buiten het plangebied van het nu voorliggende bestemmingsplan 'Windwinning Hoeksebaan', het ligt tussen de beide windturbines in buiten de veiligheidszones. Het perceel ligt in het gebied waar het bestemmingsplan 'Hoek van Holland- Bedrijventerreinen Oost' van kracht is en heeft hierin de bestemming 'Bedrijf 3'. Deze gronden zijn aangewezen voor grond- en slibbank. Hier mag niet gebouwd worden behoudens de bij de grond- en slibbank behorende voorzieningen, zoals een weegbrug en spoelplaats.

Het perceel is rood omlijnd.

Er is in het bestemmingsplan wel degelijk aandacht besteed aan de mogelijke verdere ontwikkeling van het gebied Loswal – De Bonnen. In paragraaf 3.2 van de Toelichting wordt onder het kopje ‘Plangebieden omgeving’ beschreven dat voor het gebied planvorming wordt voorbereid voor het omvormen van De Loswal tot een duurzaam bedrijventerrein van 27 hectare, waarvan circa 17 hectare bebouwd zou moeten worden. Het type bedrijven dat is voorzien zal zich waarschijnlijk gaan richten op de distributie en opslag van agrarische goederen en op hoogwaardige recycling. Maar deze ontwikkeling is op dit moment nog niet zodanig concreet dat deze als een autonome ontwikkeling in het nu voorliggende bestemmingsplan meegenomen had moeten worden.

Dat wil overigens niet zeggen dat de eventuele ontwikkeling van Loswal De Bonnen belemmerd wordt door de windturbines.

Door de ligging van het perceel buiten het plangebied van het nu voorliggende bestemmingsplan, ligt het perceel ook tevens buiten de veiligheidscontouren van het bestemmingsplan. Vanuit externe veiligheid is er dus geen enkele belemmering voor de realisatie van bedrijfspanden en eventuele kantoren op het terrein Loswal De Bonnen.

Voor geluid en slagschaduw geldt dat bedrijfspanden geen gevoelige objecten zijn. Desalniettemin zijn in het kader van het ruimtelijk spoor de gevolgen in beeld gebracht. Uit de contourkaart blijkt wat de mogelijke geluids- en slagschaduwbelasting kan gaan zijn ter plaatse van de bedrijfsbestemming. Zie voor geluid Figuur 5.1 en voor slagschaduw Figuur 5.2 in de Toelichting van het bestemmingplan. Deze belasting is op voorhand niet onacceptabel omdat deze belasting ook voor bestaande bedrijven nabij de windturbines aanvaardbaar wordt geacht.

Conclusie

Wij stellen u voor deze zienswijze ongegrond te verklaren.

11.2 Regelgeving

In de toelichting wordt ervan uitgegaan dat het Activiteitenbesluit milieubeheer van toepassing is omdat er maar 2 windturbines worden geplaatst. Reclamanten maken bezwaar tegen de overweging dat het project als een nieuw windproject wordt gezien en niet als een uitbreiding van het windpark die op de landtong Rozenburg is gerealiseerd. Dit windpark is mogelijk gemaakt in het bestemmingsplan “Europoort en Landtong” en biedt de mogelijkheid om op de Landtong 10 windmolens te plaatsen. Op de Landtong zijn inmiddels meerdere windmolens gerealiseerd en in november 2023 is daar nog een nieuwe vergunning voor verleend. Ook in bestemmingsplan Oranjobonnen dat in 2021 is vastgesteld zijn 7 windturbines langs de nieuwe waterweg mogelijk gemaakt. Enkele van de locaties voor een windturbine op de Landtong of langs de nieuwe waterweg zijn op slechts een afstand van nog geen kilometer van de nu geplande windturbines gelegen. Vanwege de nabijheid is er dus alle reden om de twee nieuwe windturbines als een uitbreiding van het bestaande windpark te beschouwen. In de toelichting wordt gesteld dat er geen sprake is van een uitbreiding van een uitbreiding van een bestaand windpark omdat er ten tijde van het realiseren van het windpark op de landtong nog geen uitzicht was op het realiseren van deze nieuwe windturbines. In de toelichting van het bestemmingsplan “Europoort en Landtong” blijkt dat de doelstelling neergelegd in de Nota Wervelender (versie 2 maart 2010) is om fors in te zetten op uitbreiding van het aantal windmolens tot 1.000 MW opgesteld vermogen. Deze uitbreiding zal binnen Zuid-Holland vooral in de haven van Rotterdam plaatsvinden. Het zoekgebied is specifiek gelegen op de private bedrijventerreinen in de Rotterdamse haven, zowel ten noorden als ten zuiden van de Nieuwe Waterweg. Hiermee is voorgesorteerd op de

plaatsing van deze windturbines op deze private bedrijventerreinen. Hierdoor kan worden gesteld dat de plaatsing van deze windturbines een uitbreiding is van een bestaand windpark.

Gevolg hiervan is dat de normen uit het “Besluit wijziging milieuregels windturbines” dwingend van toepassing is. In 2010 zijn deze regels vastgesteld door het Rijk. In 2021 heeft de Raad van State geoordeeld dat het Besluit niet correct tot stand is gekomen en daarmee niet kan worden gebruikt voor besluitvorming. Door deze uitspraak gelden er op dit moment formeel geen voorschriften en dient het bevoegd gezag iedere normstelling zelf te motiveren. Inmiddels is het ontwerpbesluit Windturbines leefomgeving van 12 oktober 2023 opgesteld. De regels hebben betrekking op geluidhinder, slagschaduwhinder, externe veiligheid en hinder door obstakelverlichting en lichtschittering, en omvatten ook een norm voor de vaste afstand tussen een windturbine en woningen. Deze regels treden per 1 juli 2025 in werking, maar worden nu al toegepast, omdat er geen andere normen zijn. Reclamanten zijn van mening dat deze nieuwe regels van toepassing zijn. Niet alleen vanwege de aanwijzing van dit gebied voor uitbreiding van het windpark, maar ook uit de nabijheid volgt de noodzaak van strengere normen voor windturbines. De bewoners en gebruikers van het gebied worden immers wel geconfronteerd met extra geluidsbelasting, nu het niet om twee windturbines, maar om ten minste zes windturbines gaat binnen een straal van 1 km vanaf bijvoorbeeld de woningen aan het Nieuw Oranjekanaal. In het bestemmingsplan is ook de bestemming “windturbinepark” opgenomen als bestemmingsomschrijving. In het geluidsonderzoek wordt er echter van uitgegaan dat de nieuwe voorschriften niet verplicht hoeven te worden toegepast.

Reactie

De twee windturbines zijn een op zichzelf staand project en vormen geen uitbreiding van het bestaande windpark in de zin van de m.e.r.-regelgeving. Als gevolg hiervan vallen deze twee windturbines niet onder de reikwijdte van de uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak inzake Windpark Delfzijl Zuid Uitbreiding, daardoor blijven de rechtstreeks werkende milieunormen van het Activiteitenbesluit en de -regeling van toepassing op dit project (zie ook paragraaf 1.4 van de Toelichting op het ontwerpbestemmingsplan).

Of deze twee windturbines een uitbreiding van het bestaande windpark vormen, is afhankelijk van het zogeheten samenhang- en voorzienbaarheids criterium. Dit criterium geldt voor de vraag of er op grond van het Besluit mer sprake is van één activiteit of project waarvoor de m.e.r.-(beoordelings)plicht geldt. In dit geval wordt niet voldaan aan dit criterium, aangezien het huidige windpark in 2014 al is gerealiseerd en toen nog geen concreet voornemen was voor de twee nieuwe windturbines. Daarmee vormen de twee nieuwe windturbines een op zichzelf staand initiatief.

Hiernaast is er op inrichtingsniveau volgens de Wet milieubeheer evenmin sprake van één windpark. Windwinning Hoeksebaan dient dan ook, onder andere in relatie tot de m.e.r.-regelgeving en de omgevingsvergunning, beschouwd te worden als nieuw te realiseren windpark en derhalve als een nieuwe aparte inrichting.

Om te beoordelen of sprake is van één inrichting moet niet alleen gekeken worden naar nabijheid maar tevens naar de technische-, organisatorische- en functionele samenhang tussen de inrichtingen op basis van de Wet milieubeheer.

Technische binding.

Er zijn geen gemeenschappelijke voorzieningen voor de twee inrichtingen. Beide sluiten separaat aan op het elektriciteitsnet en daarnaast is er geen sprake van andere gezamenlijke voorzieningen, zoals bijvoorbeeld de elektriciteitsvoorzieningen de opslag van afvalstoffen of riolering. Er wordt ook geen gebruik gemaakt van dezelfde toegangsweg. Er is geen sprake van een technische binding.

Organisatorische binding.

De bedrijfsvoering zal verschillend zijn gezien het verschil in leeftijd van de windturbines, type windturbines en de daarbij behorende beheers-, onderhouds- en administratieve organisatie. Er is geen sprake van een organisatorische binding.

Functionele binding

Er is geen sprake van enige uitwisseling van goederen, diensten, personeel of bedrijfsmiddelen. Er is geen sprake van een functionele binding.

Nabijheid

Indien er sprake is van een organisatorische en technische of functionele binding dienen de windturbines daarnaast in elkaars onmiddellijke nabijheid te zijn gelegen wil er sprake zijn van één inrichting. Er is hier geen sprake van technische-, organisatorische dan wel functionele binding. Bovendien gelden er geen strikte normen voor de beoordeling van de directe nabijheid en is er geen eenduidige afstand af te leiden wanneer hieraan is voldaan.

Voor de volledigheid wordt erop gewezen dat er in het kader van de cumulatieve effecten uiteraard wel rekening is gehouden met het bestaande windpark.

Conclusie

Wij stellen u voor deze zienswijze ongegrond te verklaren.

11.3 Geluidsnormen

(Deze zienswijze richt zich ook op de ontwerpomgevingsvergunning.)

Reclamanten maken bezwaar tegen het feit dat in het bestemmingsplan niet is aangetoond dat aan de geluidsnormen zal en kan worden voldaan en dat dat ook niet duidelijk wordt uit de vergunning. In het bestemmingsplan zijn geen geluidsnormen opgenomen. Het is noodzakelijk dat uit geluidsonderzoek blijkt dat bij de gevoelige bestemmingen in de buurt aan de geluidsnormen wordt voldaan, zodat een goed woon- en leefklimaat is gewaarborgd. Uit het geluidsonderzoek blijkt dat zich een fors overschrijding van de geluidsnormen voordoet. Dit maakt dat het bedrijventerrein Hoeksebaan minder goed bruikbaar wordt. Zo zal er geen kinderdagverblijf gevestigd mogen worden, terwijl daar misschien wel behoefte aan is. Ook de medewerkers op het bedrijventerrein zijn onvoldoende beschermd. Hetzelfde geldt voor de medewerkers van bedrijventerrein De Kulk en van Renewi. Een kantoor is in de Wet geluidhinder weliswaar niet aangemerkt als een geluidgevoelig object maar bedrijfsruimten waar gedurende een langere periode van de dag personen verblijven die een zekere bescherming tegen onaanvaardbare geluidhinder behoeven dienen wel als geluidgevoelig te worden aangemerkt, zij het dat die ruimten niet dezelfde bescherming behoeven te krijgen als een woning of een andere geluidsgevoelige bestemming. Zie ABRvS 5 april 2013, ECLI:NL:RVS:2010:BN0443, ro. 2.6.2. Ditzelfde geldt voor slagschaduwhinder. Er is ten onrechte geen aandacht besteed aan het woon- en leefklimaat van de medewerkers van de bedrijven op de 3 bedrijventerreinen die door de windturbines worden aangetast.

In het Ontwerpbesluit Windturbines leefomgeving van 12 oktober 2023 zijn nieuwe geluidswaarden gesteld, die afwijken van de normen in het Activiteitenbesluit milieubeheer. De standaardwaarde is 45 dB Lden en 39 dB Lnight. Van deze standaardwaarden kan worden afgeweken tot een maximale grenswaarde van 47 dB Lden en 41 dB Lnight. Dit geeft ruimte voor maatwerk tot aan de maximale grenswaarde. Hierbij is dus sprake van een maatwerkvoorschrift, waarbij de afwijking van de standaardwaarden uiteraard wel goed dienen te worden onderbouwd. In het geluidsonderzoek wordt echter zonder meer uitgegaan van een maximale grenswaarde van 47dB Lden, zonder dat hiervoor een motivering is opgesteld. Dit is in strijd met de verplichting om een maatwerkvoorschrift op te nemen en de afwijking te motiveren. De maximale grenswaarde doet zich voor op twee adressen aan de Dwarshaak. Op Dwarshaak 26 is het geluidsniveau 48 dB Lden en wordt zelfs de maximale grenswaarde overschreden. Om aan de normstelling te voldoen kan er volgens het onderzoek voor worden gekozen om een andere windturbine te nemen of een met een lagere ashoogte. Uit het onderzoek blijkt dus wel dat niet aan de norm wordt voldaan maar niet dat wel aan de norm kan worden voldaan. Hierdoor kan de bestemming niet worden opgenomen. Ook 2 woningen aan de Nieuw Oranjekanaal hebben een geluidsbelasting van 46 dB Lden. Ook voor deze woningen dient gemotiveerd te worden waarom van de standaardgrenswaarde wordt afgeweken.

De gecumuleerde geluidsbelasting had moeten worden berekend. Er zijn 10 windmolens aanwezig / mogelijk gemaakt op de Landtong op 1 kilometer afstand en 7 langs de Nieuwe Waterweg die in het verlengde staan van deze 2 windturbines. Dit levert grote overschrijdingen van de maximale grenswaarde op die zich voordoen op wel 7 woningen. Er doen zich dan geluidswaarden van 49 en 50 dB Lden voor op 2 woningen aan Nieuw Oranjekanaal. De woning Nieuw Oranjekanaal 99 gaat door toevoeging van deze windturbines van 48dB Lden naar 50 dB Lden. (Reclamanten verwijzen naar bijlage 1 bij de zienswijze voor alle overschrijdingen.)

Reactie

Vooropgesteld wordt dat op het moment van besluitvorming over deze twee windturbines de rechtstreeks werkende normen van het Activiteitenbesluit en de -regeling nog van toepassing zijn. Aan de hand van die normen is voor dit project getoetst of sprake is van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat en daarmee van een goede ruimtelijke ordening. Aangezien deze normen van toepassing zijn, is het voor deze twee windturbines niet noodzakelijk project- en locatiespecifieke normen te stellen. Nadere borging van de naleving van deze normen is niet noodzakelijk, aangezien de windturbines deze normen moeten naleven vanaf het moment dat zij in gebruik worden genomen. De wijze waarop naleving plaatsvindt hoeft niet nader te worden vastgesteld.

Uit het verrichte onderzoek blijkt dat ter plaatse van gevoelige objecten kan worden voldaan aan de geldende geluids- en slagschaduwnormen. Voor zover wordt gewezen op niet-geluidsgevoelige objecten, zoals bedrijfsgebouwen en kantoren, blijkt uit het verrichte onderzoek wat de mogelijke effecten aldaar gaan zijn. Die effecten zijn niet zodanig dat dit aan het gebruik van deze bedrijfsgebouwen in de weg staat. Daarmee is nog steeds sprake van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat en dus een goede ruimtelijke ordening.

De verwijzing van reclamanten naar het ontwerpbesluit Windturbines leefomgeving is voor het voorliggende project niet van belang. De daarin geformuleerde normen zijn nog niet geldend recht en het is vooralsnog niet voorzienbaar dat deze normen voor 1 juli 2025 in werking zullen treden. Daarom wordt het voorliggende besluit getoetst aan het huidige recht.

Er is getoetst aan de wettelijke norm van Lden 47 dB. Daar waar deze waarde op basis van de in geluidonderzoek gehanteerde voorbeeldwindturbine de waarde van Lden 47 dB wordt overschreden dient wettelijk verplicht mitigatie naar de wettelijke norm te worden toegepast. Windwinning Hoeksebaan veroorzaakt derhalve nooit meer dan 47 dB Lden op gevoelige objecten, los van de uiteindelijke keuze van windturbinetype. In paragraaf 2.7 van bijlage 1 bij het bestemmingsplan staan de voorziening voor geluid beschreven om aan de wettelijke norm Lden 47 dB te kunnen voldoen.

Gecumuleerde geluidbelasting op woningen is wel degelijk berekend, zie daarvoor tabel 5.2 in de plantoelichting bij het bestemmingsplan. De geluidbelasting van alle bestaande windturbines staat weergegeven in kolom LWT en na toepassing van de rekenregel voor extra hinderlijkheid van windturbinegeluid in kolom L*WT. De gegevens zijn ook terug te vinden in Tabel 2.5 van Bijlage 1 bij het bestemmingsplan (zie uitsnede hieronder). Als er sprake is van cumulatie van geluid als gevolg van een andere windturbine of een combinatie van windturbines dan kan (hoeft niet) volgens artikel 3.14a lid 2 het bevoegd gezag bij maatwerkvoorschrift normen met een lagere waarde vaststellen ten aanzien van een van de windturbines of een combinatie van windturbines. Wel hebben wij geconstateerd dat de motivatie ontbreekt of er al dan niet maatwerkvoorschriften worden gesteld voor cumulatie met andere windturbines op basis van het Activiteitenbesluit. Deze wordt alsnog toegevoegd aan het vast te stellen bestemmingsplan en hieronder ook gemotiveerd.

Tabel 2.5 Geluidbelasting gecumuleerd met bestaande windturbines [dB]

TP	Adres	Ref. situatie		Nieuwe windturbines		Cumulatie	
		Lnight	Lden	Lnight	Lden	Lnight	Lden
tp01	Zekkenstraat 2B	38	44	35	42	40	46
tp02	Kulkweg 199	37	43	39	46	41	48
tp03	Dwarshaak 30	36	42	41	47	42	48
tp04	Dwarshaak 26	36	42	41	47	42	48
tp05	Dwarshaak 16	36	42	40	47	42	48
tp06	Dwarshaak 10	36	42	40	46	41	48
tp07	Bonnenweg 2	36	42	38	44	40	46
tp08	Slachthuisweg 1	41	47	38	45	41	47
tp09	Nieuw Oranjekanaal 115A	42	49	39	46	42	49
tp10	Nieuw Oranjekanaal 99	41	48	40	46	43	50
tp11	Nieuwe Oranjekanaal 51	38	44	38	44	41	47
tp12	Zekkenstraat 33	37	44	32	39	39	45
tp13	Prins Hendrikstraat 50B	35	41	28	34	36	42
tp14	Tuymelaerstraat 20	33	40	29	36	35	41
tp15	Haakweg 35	34	40	34	40	37	43
tp16	Bonnenlaan 4	30	37	28	35	32	39
tp17	Oranjepolderweg 30	34	40	28	35	35	41
tp18	Vergulde Draeckweg 198	34	40	30	36	35	42
tp19A	Appartementencomplex De Houtmanstraat +5 m hoogte	35	41	28	34	36	42
tp19B	Appartementencomplex De Houtmanstraat +25 m hoogte	35	42	28	34	36	42

De cumulatieve toetsing van bestaande en toekomstige windturbines zegt niet direct veel in het kader van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat omdat er voor de berekening van de geluidbelasting door windturbines geen rekening wordt gehouden met achtergrondgeluid. Een cumulatieve overschrijding van de niet cumulatieve norm hoeft niet een directe aanleiding te zijn om maatwerkvoorschriften op basis van het Activiteitenbesluit voor te stellen of om gebruiksregels in de omgevingsvergunning op te nemen. Echter, in die gevallen waar de cumulatieve geluidbelasting op woningen van derden onaanvaardbaar toeneemt kan er aanleiding zijn om maatwerk voor te stellen dan wel regels op te nemen.

Op dertien toetspunten van woningen van derden (tp01, tp07, tp08, tp11 t/m tp19B) is er cumulatief geen sprake van overschrijding van de niet-cumulatieve normen voor de referentiewindturbine. Cumulatieve geluidbelasting met nabijgelegen windparken is op deze toetspunten hoe dan ook aanvaardbaar. Op twee toetspunten woningen van derden (tp02 en tp06) is er cumulatief sprake van een overschrijding van de niet cumulatieve norm Lden 47 dB, maar wordt wel voldaan aan Lnight 41 dB. Omdat geluid van windturbines 's nachts meer hinderlijk is wordt deze belasting cumulatief acceptabel geacht en zijn geen nadere maatregelen noodzakelijk. Op vier toetspunten (tp03, tp04, tp05, tp06) van woningen van derden is er cumulatief sprake van overschrijding van de niet-cumulatieve norm van zowel

Lden als Lnight met slechts 1 dB. Het is algemeen bekend dat een toename van 1 dB in geluid door het menselijk oor niet of nauwelijks wordt gehoord waardoor ook hier geen noodzaak bestaat maatregelen te treffen.

Voor toetspunten tp09 en tp10 geldt dat de cumulatieve geluidbelasting met bestaande windturbines (aanzienlijk) hoger is dan de niet-cumulatieve norm. Bij toetspunt tp09 verandert de cumulatieve geluidbelasting met andere windturbines niet met de toevoeging van Windwinning Hoeksebaan, het is dus ook niet evenredig om hier een nader voorschrift te stellen. Bij tp10 geldt dat het niet doelmatig is om hier een nader voorschrift te stellen voor Windwinning Hoeksebaan om de cumulatieve geluidbelasting te verlagen doordat de cumulatieve geluidbelasting toch vooral wordt bepaald door andere windturbines. Op toetspunten tp09 en tp10 geldt dat er met Windwinning Hoeksebaan ook al zonder mitigatie aan de norm Lnight 41 dB en Lden 47 dB wordt voldaan. De bijdrage in de cumulatieve geluidbelasting wordt niet of nauwelijks door Windwinning Hoeksebaan veroorzaakt (zie Tabel 5.1 toelichting cumulatie met andere bronnen) waardoor het ook niet doelmatig is om hier een nader voorschrift te stellen. Voor de beoordeling van het woon- en leefklimaat is de cumulatieve geluidbelasting met alle bronnen veel meer relevant omdat dan ook rekening wordt gehouden met achtergrondgeluid. De kwaliteit van de leefomgeving verandert ook niet op deze punten met toevoeging van Windwinning Hoeksebaan.

Conclusie

Wij stellen u voor de zienswijze ongegrond te verklaren. Wel wordt ambtshalve voorgesteld de toelichting in het bestemmingsplan aan te vullen voor wat betreft het aspect cumulatie met andere windturbines, zoals aangegeven in de hierboven weergegeven reactie.

11.4 Slagschaduw

(Deze zienswijze richt zich ook op de ontwerpomgevingsvergunning.)

In het ontwerpbesluit Windturbines leefomgeving van 12 oktober 2023 zijn normen voor slagschaduw opgenomen. De 'hinderlijke' slagschaduw, waarvoor de norm geldt, treedt pas op bij een zonintensiteit van meer dan 120 watt/m². Voor slagschaduw geldt een maximaal aantal van 6 uur slagschaduw per jaar voor alle windturbines van een windpark (activiteit) gezamenlijk. Daarnaast geldt een maximum van 20 minuten slagschaduw per dag. Dus maximaal 6 uur per jaar en een op zichzelf staand maximum van 20 minuten per dag. De afstand tot waarop slagschaduw nog moet worden beoordeeld is bepaald op 12 maal de rotordiameter. Deze normen worden opgenomen in een nieuw artikel 4.430I van het Besluit activiteiten leefomgeving. Uit het onderzoek voor slagschaduw blijkt dat deze norm alleen wordt gehaald als de turbines een deel van het jaar worden uitgezet. Dat is voor omwonenden en gebruikers van het bedrijventerrein niet te controleren. Naar verwachting zullen ook de gebruikers van de bedrijventerrein slagschaduwhinder ondervinden. De bouwhoogte mag 250 meter worden en de afstand van de oostelijke windturbine tot de erfgrans van het bedrijventerrein bedraagt slechts 200 meter, dus minder dan de hoogte van de turbine. Dit zal vooral voor de kantoormedewerkers veel hinder opleveren.

Reactie

Het bestemmingsplan 'Windwinning Hoeksebaan' is ter inzage gelegd op 8 december 2023 dus voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet. Dit betekent dat het ontwerpbesluit Windturbines Leefomgeving niet van toepassing is. Ten aanzien van deze herziening is het Activiteitenbesluit milieubeheer en de Activiteitenregeling milieubeheer van toepassing.

Voor slagschaduw geldt op basis van het Activiteitenbesluit-/regeling een norm van maximaal 17 dagen per jaar niet meer dan 20 minuten. In praktijk wordt uitgegaan van maximaal 6 uur per jaar op gevoelige objecten, zoals woningen. De panden op het bedrijventerrein zijn geen voor slagschaduw gevoelige objecten, het ligt dan ook niet in rede hier dezelfde norm te hanteren. Desalniettemin zijn in het kader van het ruimtelijk spoor de gevolgen in beeld gebracht. Uit de contourkaart blijkt wat de mogelijke geluids- en slagschaduwbelasting kan gaan zijn ter plaatse van de bedrijfsbestemming zie voor geluid Figuur 5.1 en slagschaduw Figuur 5.2 in de Toelichting. Deze belasting is op voorhand niet onacceptabel omdat de belasting ook voor bestaande bedrijven nabij de windturbines aanvaardbaar wordt geacht.

Conclusie

Wij stellen u voor deze zienswijze ongegrond te verklaren.

11.5 Externe veiligheid

(Deze zienswijze richt zich ook op de ontwerpomgevingsvergunning.)

Het belangrijkste bezwaar van reclamanten is externe veiligheid, omdat dit tot een bouwverbod op bedrijventerrein Hoeksebaan kan leiden indien niet aan de normen wordt voldaan. De risiconorm is zowel op woningen als bedrijven van toepassing. Kantoren en bedrijfsgebouwen waar personen gemiddeld een groot deel van de dag verblijven zijn te beschouwen als een beperkt kwetsbaar object. Het risico als gevolg van mastfalen reikt tot 250m (de tiphoogte van de turbine, terwijl de oostelijke turbine op slechts 200 meter van de erfgrens van het bedrijventerrein Hoeksebaan ligt. Hierdoor ligt nog 50 meter van de risicocirkel op het bedrijventerrein. Het bedrijventerrein ligt ook binnen de risicocirkel bij bladworp bij nominaal toerental (203m) en bij overtoeren (520m). Voor beperkt kwetsbare objecten geldt de veiligheidszone PR10'5 en voor kwetsbare objecten de veiligheidszone PR10'6. Het vreemde is dat de veiligheidszone op de plankaart (Veiligheidszone-windturbine PR10-6) niet over de erfgrens heen loopt, terwijl in de tekening in afb. 4 een veiligheidszone (Max generieke PR 10-06) wel 50 m over de erfgrens heen ligt. De veiligheidszone PR10-6 die geldt voor kwetsbare objecten ligt voor een fors deel over de bedrijven van het bedrijventerrein De Kulk heen, en de norm voor beperkt kwetsbare objecten ligt ook over veel bedrijven en kantoren, dus beperkt kwetsbare objecten heen. De windmolen op bedrijventerrein De Kulk voldoet niet aan de voorschriften. Dit geldt ook voor de windmolen op het Renewi terrein daar de veiligheidszone is gelegen op het bedrijventerrein van reclamanten waar zij kantoren mogen bouwen.

Reactie

Het invloedsgebied van de windturbines (overtoeren) is het gebied dat maximaal voor externe veiligheid wordt onderzocht. Daarbuiten zijn effecten uit te sluiten. Voor beperkt kwetsbare objecten wordt een grenswaarde van het Plaatsgebonden Risico (PR) gehanteerd van maximaal 10-05 per jaar. Het maximale PR voor kwetsbare objecten is 10-06 per jaar. Op basis van generieke gegevens uit het handboek Risicozonering Windturbines (HRW) kan de (generieke) afstand van een halve rotordiameter tot beperkt kwetsbare objecten worden gehanteerd en een afstand van de tiphoogte tot aan kwetsbare objecten. Deze afstanden kunnen op basis van het HRW ook specifiek worden berekend en liggen voor grotere windturbines over het algemeen op kortere afstanden dan de generieke afstanden. De generieke PR-contouren zijn gebruikt als eerste indicatie, terwijl de specifieke PR-contouren een realistischer beeld geven van de daadwerkelijke PR-contouren die met deze windturbines gerealiseerd gaan worden. De worst-case specifieke PR-contouren zijn bepaald op basis van beschikbare windturbines binnen de bandbreedte van afmetingen. De worst-case specifieke PR10-05 bedraagt 75 meter en de worst-case specifieke PR10-06 contour

bedraagt hier 204 meter. Het bedrijventerrein blijft volledig buiten de specifieke PR10-6 contour van de windturbines waardoor er geen sprake is van enige belemmering van de ontwikkeling van het bedrijventerrein.

De perceelsgrens ligt op een afstand van 220 meter van de windturbine en dus het midden van de veiligheidszone. Het perceel van reclamanten en het door hen beoogde bedrijventerrein ligt dan ook zoals aangegeven onder zienwijze 11.1 geheel buiten het plangebied van onderhavige herziening. Hiermee ligt het tevens buiten de veiligheidscontouren Veiligheidszone-windturbine PR10-6. Binnen deze zone zijn er geen kwetsbare objecten (zoals bijvoorbeeld kantoren met een oppervlakte groter dan 1500m²) toegestaan. Bedrijfsgebouwen zijn bovendien beperkt kwetsbaar. Vanuit externe veiligheid is er dus geen enkele belemmering voor de realisatie van bedrijfspanden en eventuele kantoren op het terrein Loswal De Bonnen.

Conclusie

Wij stellen u voor deze zienswijze ongegrond te verklaren.

Zienswijze 12.

Stichting Achmea Rechtsbijstand namens Hecmar Group B.V.
Kwelder 15 Hoek van Holland.

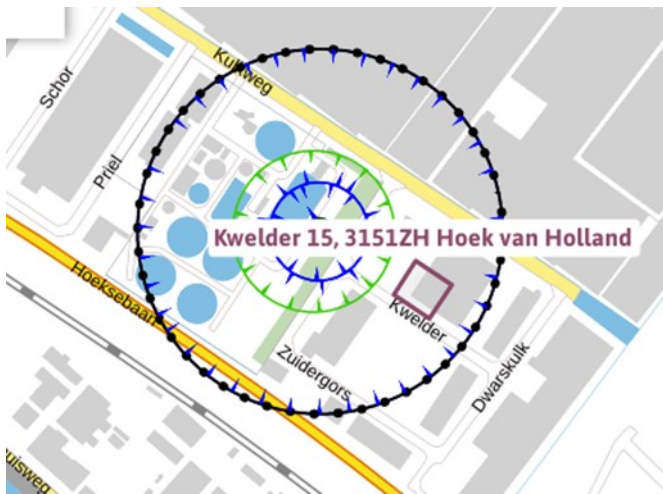
12.1 Beperkingen

Het bedrijf van reclamant is een bedrijf in ontwikkeling en heeft uitbreidingsmogelijkheden nodig voor de verdere ontwikkeling. De huidige kantoorruimtes, totaal ca 600m², zijn in het jaar 2021 in gebruik genomen. Op dit moment zijn alle werkplekken dagelijks bezet. In de huidige planning is/wordt voorzien in een volgende uitbreiding van de kantoren en bedrijfshallen op de huidige locatie. De huidige locatie aan de Kulkweg, waar nu nog een groot gedeelte onbebouwd is, biedt de bedrijfsgroep de benodigde ruimte om de verdere groei van de bedrijfsgroep en al haar activiteiten te kunnen realiseren. Het perceel biedt alleen aan de voorzijde de mogelijkheid de kantoren te situeren met een vrij uitzicht. De toekomstige uitbreiding voorziet in een forse toename van kantoorruimte van mogelijk 2000m² of meer en de rest van het perceel wordt dan bebouwd met bedrijfshallen voor de benodigde ruimte voor op- en overslag van producten. Voor het onbebouwde terrein voor de benodigde uitbreiding van de oppervlakte bedrijfshallen en kantoren zullen aanzienlijke beperkingen gaan gelden. Aan de kant van de windturbine zal reclamant geen kantoor aan de voorzijde kunnen realiseren. De komst van een XXL windmolen in de directe nabijheid zal deze mogelijkheden ernstig beperken en schaadt de ontwikkeling het bedrijf. Dit betekent dat een verdere uitbreiding met kantoren en bedrijfshallen op de huidige locatie dan niet meer kan en ook niet zal worden gerealiseerd. De komst van de windturbine staat de gewenste bebouwing in de toekomst in de weg. Reclamant wenst geen enkele beperking inzake het huidige gebruik en de gebruiksmogelijkheden van het perceel en beperkingen van de toekomstige inrichting dan wel alternatieve aanwendbaarheid in de toekomst voor mogelijke andere alternatieve activiteiten van eigendommen. Reclamant is voornemens om alle rechtsmiddelen aan te wenden ten einde nadelige effecten te voorkomen.

Reactie

Het perceel van reclamant ligt in het gebied van onderhavige paraplusherziening binnen de veiligheidszone-windturbine PR10-6. Binnen deze veiligheidszone zijn beperkt kwetsbare objecten toegestaan en kwetsbare objecten niet toegestaan. Tevens ligt het perceel in het gebied waar het bestemmingsplan 'Hoek van Holland-Bedrijventerreinen' van kracht is en heeft hierin de bestemming 'Bedrijf 2', bestemd voor bedrijven t/m categorie 4.2 van de lijst

van bedrijfsactiviteiten behorende bij deze regels en bedrijfsgebonden kantoren met per bedrijf niet meer dan 50% van het bruto vloeroppervlak met een maximum van 3000m². Het perceel is in de afbeelding hieronder aangegeven met een omrande rechthoek.

De voorliggende herziening dient wat betreft woningen te voldoen aan de geldende geluids-, slagschaduw- en externe veiligheidsnormen. In de herziening en bijbehorende onderzoeken is hieraan getoetst en geconcludeerd dat aan de normen wordt voldaan. Bedrijven zijn geen gevoelige bestemmingen voor geluid en slagschaduw, waardoor de windturbines in principe niet beperkend zijn voor toegestane en toekomstige bedrijfsactiviteiten vanuit die aspecten. Hoewel bedrijven geen gevoelige objecten zijn, dient echter vanuit het oogpunt van een goede ruimtelijke ordening wel te worden beoordeeld of de geluid en slagschaduwhinder op de bedrijven aanvaardbaar zal zijn.

Wat betreft het aspect externe veiligheid, wordt bedrijfsbebouwing in lijn met de begripsbepaling uit het Bevi in principe aangemerkt als een beperkt kwetsbaar object. Beperkt kwetsbare objecten mogen volgens het bestemmingsplan niet worden opgericht binnen de contour PR10-5 van de windturbines. De contour ligt generiek volgens het handboek risicozonering windturbines op een afstand van een halve rotordiameter (90 meter) en specifiek op een afstand van 75 meter (zie figuur 5.5 toelichting BP) maar is uiteindelijk in het bestemmingsplan vastgelegd op een maximale afstand van 55 meter vanwege bestaande bebouwing op het bedrijventerrein (zie paragraaf 5.5.2. onder 'toekomstige bebouwing'). Om de omliggende bedrijven zo min mogelijk te raken. Hierdoor gaat de cirkel maar beperkt over het perceel van reclamant. Reclamant wordt dus in zijn toekomstige bedrijfsbebouwing in die zin beperkt, dat op die gronden geen kwetsbare en beperkt kwetsbare objecten meer gerealiseerd kunnen worden. Daarbij wordt betrokken dat er op dit moment niet dergelijke objecten gerealiseerd zijn ter plaatse van de contour van de windturbines. De bestaande bedrijfsbebouwing is beperkt kwetsbaar en ligt buiten de PR10-5 contour van de windturbine. Hiermee heeft het bestemmingsplan geen effect op de huidige bedrijfsbebouwing van reclamant.

In de herziening is een maximale specifieke PR10-6 contour van 204 meter opgenomen, waarin kwetsbare objecten worden uitgesloten, tenzij ze deel uitmaken van de inrichting waar ook de windturbine deel van uitmaakt. Dit komt doordat de enige mogelijk te realiseren kwetsbare objecten in de zin van het Bevi kantoorgebouwen met een bruto vloeroppervlak groter dan 1.500 m² zouden kunnen zijn. Daarom is in het bestemmingsplan "Hoek van

Holland – Bedrijventerreinen” bepaald dat bedrijfsgebonden kantoren per bedrijf niet meer dan 50% van het bruto vloeroppervlak mogen innemen, met een maximum van 3.000 m². Momenteel is 2300m² van het perceel bebouwd met bedrijfsbebouwing en een klein ondergeschikt kantoor. Uit kadastrale gegevens blijkt dat gelet op de oppervlakte van het perceel het realiseren van een kantoor met een oppervlakte groter dan 1500m² planologisch mogelijk is. Hiervoor dient wel tevens het bedrijfsgebouw uitgebreid te worden.

Met de realisatie van deze windturbines wordt een bijdrage geleverd aan de gemeentelijke, provinciale en Rijksdoelstelling voor windenergie op land en daarmee aan de energietransitie. In dit kader zijn alle betrokken belangen afgewogen en is een bepaalde beperking acceptabel geacht. In het kader van de Wet ruimtelijke ordening kan een verzoek om planschade worden gedaan na het onherroepelijk worden van het plan. Deze wettelijke regeling is bedoeld om tegemoet te komen in de schade als gevolg van een planologisch besluit. Een verzoek om planschade kan worden ingediend binnen 5 jaar na onherroepelijk worden van het bestemmingsplan.

Conclusie

Wij stellen u voor deze zienswijze ongegrond te verklaren.

12.2 Milieueffectrapportage (MER) ontbreekt

In de toelichting is aangegeven dat een (vormvrije) m.e.r.-beoordeling en het nemen van een m.e.r.-beoordelingsbesluit niet noodzakelijk is, omdat geen sprake zou zijn van een windpark. Er worden 2 windturbines met een gezamenlijk vermogen tussen de 9 en 18 MW mogelijk gemaakt. Het gezamenlijk vermogen is boven de 15 MW. Bovendien is er sprake van een uitbreiding van het windpark Nieuwe Waterweg. In paragraaf 5.6 wordt juist gesteld dat het park mooi aansluit bij Windpark Nieuwe Waterweg. Een MER-beoordeling is noodzakelijk om het bestemmingsplan in procedure te brengen. Nu de aanmeldingsnotitie en/of MER ontbreekt bij de gepubliceerde stukken kan het bestemmingsplan niet in procedure worden gebracht.

Reactie

In de Toelichting bij het bestemmingsplan is in paragraaf 1.4 uitgelegd waarom voor deze twee windturbines geen MER of m.e.r.-beoordeling nodig is. De bouw van een nieuw windturbinepark is in het Besluit milieueffectrapportage (Besluit m.e.r.) aangewezen als categorie D22.2; voor windparken met drie of meer, en minder dan tien, windturbines en met een gezamenlijk vermogen van minder dan 15 MW dient door middel van een vormvrije m.e.r.-beoordeling (aanmeldingsnotitie) onderbouwd te worden of er al dan niet een formele m.e.r.-(beoordeling) doorlopen dient te worden voor de omgevingsvergunning en het ruimtelijk plan. Bij dit project is er sprake van twee windturbines, en dus niet van een 'windpark' volgens de definitiebepalingen uit het Besluit m.e.r. waardoor er geen m.e.r.-(beoordelings)plicht is ontstaan.

Er is ook geen sprake van een uitbreiding van het bestaande windpark Nieuwe Waterweg waardoor een m.e.r.-(beoordelings)plicht kan ontstaan. Verwezen. wordt daarvoor naar Kader 1.2 in paragraaf 1.4 (Juridisch kader) in de plantoelichting. Voor de vraag of er sprake is van één windturbinepark in de zin van de m.e.r.-regelgeving is bepalend of aan het zogenoeten 'samenhang- en voorzienbaarheids criterium' is voldaan. Dat criterium geeft, kort en goed, aan dat bij een bepaalde samenhang tussen de windturbines en het bestaande windpark, plus als voorzienbaar is dat deze windturbines en het windpark binnen afzienbare tijd na elkaar worden gerealiseerd, er sprake is van één windturbinepark. Op basis van huidige

inzichten is de conclusie dat de windturbines en het huidige windpark niet één windturbinepark in de zin van het Besluit m.e.r. vormen. Daarvoor is doorslaggevend dat er ten tijde van de besluitvorming over het bestaande windpark Nieuwe Waterweg in 2014 geen plannen waren om binnen afzienbare tijd de windturbines van Windwinning Hoeksebaan te realiseren. Het enkel opgenomen zijn van de locatie aan de Nieuwe Waterweg als potentiële locatie voor de ontwikkeling van windenergie in de provinciale omgevingsverordening, de gemeentelijke structuurvisie en het Convenant van de Stadsregio is onvoldoende om te spreken van voorzienbaarheid. Er is derhalve sprake van twee aparte projecten op basis van het Besluit m.e.r. en het uitvoeren van een (vormvrije) m.e.r.-beoordeling (nemen van een m.e.r.-beoordelingsbesluit) is dus niet noodzakelijk. Enkel het feit dat er ruimtelijk/landschappelijk sprake is van samenhang met het bestaande Windpark Nieuwe Waterweg betekent niet dat er op basis van m.e.r.-regelgeving een m.e.r.(beoordelings)-plicht is.

Conclusie

Wij stellen u voor deze zienswijze ongegrond te verklaren.

12.3 Geluidsoverlast

Voor windturbines geldt een gemiddelde geluidsbelasting van maximaal 47dB(A)Lden ('s nachts 41dB(A)Lden). Dit is een gemiddelde norm. Het geluid van windturbines hangt af van de wisselende windsnelheid. Dit betekent dat er ook meer geluid wordt geproduceerd bij meer wind.

Cumulatie

Hierbij is geen rekening gehouden met het cumulerend geluid van de reeds geplaatste windmolens in deze regio en de aanwezige geluidsbronnen die er al zijn in de directe omgeving havengebied met de Stena Line, waar dagelijks duizenden trailers worden gelost en herscheept, waardoor de werkelijkheid qua geluid, uitgedrukt in dB's, fors hoger uitkomt dan de in dit plan opgenomen waardes. Aan deze cumulatie van geluidhinder is geen aandacht besteed. Bij de beoordeling van een goede ruimtelijke ordening dient deze cumulatie van geluidbronnen onderzocht te worden. Zie (ECLI:NL:RVS:2010:BN85861 (r.o. 2.9.3).

Laagfrequent geluid

Evenmin is er aandacht besteed aan de mogelijke schadelijke effecten van het laagfrequent geluid dat windmolens produceren. Gelet op de negatieve gevolgen voor de gezondheid is deze locatie niet geschikt voor het plaatsen van windmolens omdat deze in de nabijheid van woningen en bedrijven waar mensen werken ligt.

De afstand tussen de windturbines en de bebouwde omgeving dient voldoende te zijn, 1500-200m. In wetenschappelijk onderzoek (dr. Nina Pierpont) wordt geadviseerd om een afstand van 1500 meter aan te houden. Hoe hoger hoe meer laagfrequent geluid, waardoor een grotere afstand tot geluidsgevoelige objecten noodzakelijk is. Ook blijkt uit onderzoek dat het zoevende zwiepende geluid als extra hinderlijk wordt ervaren. Geluidshinder zorgt voor stress en is schadelijk voor de gezondheid. Uit onderzoek van het LUMC blijkt dat hartklachten kunnen verergeren onder invloed van langdurige blootstelling aan laagfrequent geluid. Indien de norm teruggaat naar 35dB er veel minder klachten zullen zijn. Een alternatief is een minimale afstand van 10 maal de ashoogte aan te houden, wat uitkomt op een afstand van 1500 tot 2000 meter.

Het Activiteitenbesluit kent geen norm voor laagfrequent geluid voor in de woning. Dat betekent dat bij een planologisch besluit onderzocht moet worden bij welke norm men dan het beste kan aansluiten de nadelige effecten voor de omgeving zoveel mogelijk te beperken.

Geluidreducerende maatregelen

Uit de rekenresultaten blijkt dat bij toepassing van geluidreducerende maatregelen kan worden voldaan aan de Lden-grenswaarde van 47 dB en de Lnight-grenswaarde van 41dB. Er is gerekend met mitigerende maatregelen. Maar in de planvoorschriften zijn deze geluidreducerende maatregelen niet opgenomen. Uit het akoestisch onderzoek blijkt wel dat de cumulatieve geluidsoverlast wel toeneemt zonder mitigerende maatregelen. Het is nog niet duidelijk of de mitigerende maatregelen wel uitgevoerd kunnen worden.

Daarnaast is geen enkele aandacht besteed aan de permanente lage bromtoon en de monotone geluidsproductie vanuit de rotorbladen. Zoals hiervoor beschreven heeft dit grote nadelige gevolgen voor de gezondheid van medewerkers die dagelijks tussen 8.00 uur en 17.00 uur worden blootgesteld aan dit geluid.

Reactie

Lden 47 dB en Lnight 41 dB zijn inderdaad theoretische jaargemiddeldes inclusief zogenaamde straffactoren, zoals uitgelegd bij de reactie op zienswijze 1.2. Een windturbine is continu in bedrijf. Daar waar het in theorie mogelijk is om aan het gemiddelde te voldoen met een korte hoge piekbelasting en een lange tijd heel weinig geluid, zal dat in de praktijk niet gebeuren. Het geluid van de windturbine wordt namelijk bepaald door de slag van de wiek door de lucht en wordt direct bepaald door het bronvermogen van de windturbine en de actuele windsnelheid. Een windturbine kan dus niet harder worden gezet. Daarmee is het dus feitelijk onmogelijk om een hogere geluidsbelasting te creëren als 'compensatie' voor momenten waarop de geluidsbelasting laag is. De jaargemiddelde geluidbelasting is dus goed voorspelbaar en berekenbaar op basis van meerjarige KNMI gegevens.

Cumulatie

Zoals blijkt uit paragraaf 5.2 van de plantoelichting is onderzoek gedaan naar de cumulatie van geluid met andere bronsoorten op woningen.

Cumulatie met andere bronnen wordt beschouwd als er sprake is van blootstelling aan meer dan één geluidbron conform de rekenregels uit het Reken- en meetvoorschrift windturbines (Activiteitenregeling milieubeheer⁹ Bijlage 4). In het geval van dit project zijn dat wegverkeer, industrielawaai en een ander windpark. De methode berekent de gecumuleerde geluidbelasting rekening houdend met de verschillen in dosis-effectrelaties van de verschillende geluidbronnen. Er zijn geen normen voor de cumulatie van geluid.

Op vijf van de toetspunten treedt een cumulatieve verslechtering op, dat is inherent aan de realisatie van windturbines in een omgeving waar al veel geluidbronnen aanwezig zijn. De verslechtering van de akoestische kwaliteit is in alle gevallen één stap van redelijk naar matig volgens de methode Miedema. Daar waar cumulatief in de bestaande situatie een relatief goede situatie is neemt de geluidbelasting cumulatief toe maar er ontstaat geen slechte akoestische situatie.

Gezien het belang van het realiseren van de windturbines als bijdrage aan de gemeentelijke, provinciale en landelijke duurzame energiedoelstelling en de samenhang met de beleidsmatige keuze om de zone langs de Nieuwe Waterweg tussen Hoek van Holland en Maassluis aan te wijzen als (VRM-)locatie voor windenergie, wordt de toekomstige

cumulatieve akoestische situatie bij woningen van derden acceptabel geacht. In de berekeningen is uitgegaan van een realistische luide situatie. Wanneer met de definitieve windturbine keuze gekozen wordt voor realisatie van een 'stillere' windturbine neemt in zijn algemeenheid ook de cumulatieve geluidbelasting af. Dit is echter niet noodzakelijk voor de ruimtelijke effecten van het project, zodat hiervoor geen nadere borging is opgenomen in de planregels.

Hoewel de bedrijven van reclamanten geen geluidgevoelige objecten zijn, dient vanuit het oogpunt van een goede ruimtelijke ordening wel te worden beoordeeld of de geluidhinder op die bedrijven aanvaardbaar is. Voor de vaststelling van het bestemmingsplan kan in ieder geval in redelijkheid aansluiting worden gezocht bij de normering in het Activiteitenbesluit en in redelijkheid een cumulatieve geluidgrenswaarde (met andere geluidbronnen) worden aangehouden van 65 dB voor woningen, voor bedrijven kan deze dus ook hoger zijn. Voor kantoren kan ook specifiek aansluiting gezocht worden bij de berekende geluidbelasting van de windturbines gedurende de dagperiode (L_{day}) en het bijbehorende binnenniveau.

In Bijlage 1 bij het bestemmingsplan is wel degelijk de geluidbelasting op een aantal kantoren bij bedrijfspanden in beeld gebracht (Tabel 2.11), zo ook op het pand van reclamanten (toetspunten b04 en b05). De geluidbelasting op de niet-gevoelige objecten is inzichtelijk gemaakt als indicatie voor het leef- of werkklimaat. De berekende geluidbelasting gedurende de dagperiode (L_{day}) als gevolg van de windturbines is waarschijnlijk merkbaar, maar er wordt verondersteld dat de toevoeging van het windturbinegeluid niet zal leiden tot onaanvaardbare hinder naast de al aanwezige geluidniveaus op het bedrijventerrein. De geluidbelasting op toetspunten b04 en b05 bedraagt respectievelijk L_{den} 53 en 55 dB, Omdat het bedrijven zijn, ligt het voor de hand vooral te kijken naar de dagperiode, wanneer er over het algemeen bedrijvigheid is. Op de gevel is de gemiddelde geluidbelasting respectievelijk 46 en 49 dB L_{day}. Met het doorgerekende turbinetype is het maximale geluidniveau 2,4 dB hoger dan L_{day}, dus dat betekent maximaal 48,4 en 51,4 dB(A) op de gevel. Uitgaande van een gevelisolatie van 20 dB (op basis van het Bouwbesluit), bedraagt het binnenniveau als gevolg van windturbinegeluid circa 28,4 respectievelijk 31,4 dB(A). Een binnenniveau van 40 dB(A) bij kantoorruimten, dan wel andere bedrijfsruimten, is nog zonder meer aanvaardbaar. Er is derhalve sprake van een aanvaardbaar leefklimaat ter plaatse van de bedrijven van reclamanten.

Laagfrequent geluid

Het Activiteitenbesluit kent geen norm voor laagfrequent geluid voor in de woning. Dat betekent dat bij een planologisch besluit onderzocht moet worden of en zo ja bij welke norm men dan het beste kan aansluiten de nadelige effecten voor de omgeving zoveel mogelijk te beperken. Bedrijfspanden genieten niet dezelfde bescherming als woningen.

In het 'Onderzoek akoestiek en slagschaduw' (bijlage 1 bestemmingsplan) voor het project is onder meer gekeken naar laagfrequent geluid. Daaruit volgt dat met de naleving van de geluidsnorm van 47 dB L_{den} ook voldoende bescherming wordt geboden tegen laagfrequent geluid. Daarmee is het niet noodzakelijk nader onderzoek uit te voeren naar laagfrequent geluid bij woningen, dus ook niet bij bedrijven.

De door reclamant aangehaalde stukken vormen hier ook geen aanleiding voor nader onderzoek naar laagfrequent geluid. Ten aanzien van Pierpont kan worden gewezen naar eerdere rechtspraak, waaruit volgt dat hierin geen reden ligt voor nader onderzoek naar de effecten van geluid (zie o.a. ABRvS 17 januari 2018, ECLI:NL:RVS:2018:141; ABRvS 11 januari

2012, ECLI:NL:RVS:2012:BV05632). Hetzelfde geldt voor de stellingen van De Laat (zie o.a. ABRvS 12 april 2023, ECLI:NL:RVS:2023:1433). In hetgeen reclamant hierover naar voren brengt wordt geen reden gezien thans te vrezen voor andere of meer effecten vanwege laagfrequent geluid. Er is al eerder geconstateerd dat er geen reden is om voor bedrijven dezelfde norm te hanteren als voor woningen voor geluid. Er is mede om die reden ook geen reden aan te nemen dat windturbines zorgen voor een aanleiding om laagfrequent geluid bij bedrijven wel te moeten onderzoeken.

Geluidreducerende maatregelen

Zoals eerder beschreven gelden voor deze twee windturbines rechtstreeks werkende milieunormen. Op basis van die milieunormen moeten de windturbines noodzakelijke mitigerende maatregelen te treffen om na te leven. De wijze waarop deze naleving wordt geborgd, hoeft geen verdere uitwerking in de planregels.

De permanente lage bromtoon waar reclamant het over heeft is geen onderdeel van het normale geluidsspectrum van windturbines. Mocht een dergelijke toon zich voor doen als gevolg van de windturbines dan dient dat nader beschouwd te worden in het kader van handhaving of er een defect aan de windturbine is. Geluid van de windturbines wordt veroorzaakt door de slag van de draaiende wieken door de lucht. De monotone geluidsproductie vanuit de rotorbladen zoals reclamant die benoemd is juist de karakteristiek van het geluid van de windturbines waar de wettelijke norm juist tegen beschermd. Dit geluid wordt in de nacht, wanneer de bedrijven overigens gesloten zijn, als extra hinderlijk ervaren en daarom zit er in de wettelijke norm een straffactor in de avond en nacht en is er ook een extra norm voor de nacht Lnight. Als het gaat om geluid bij bedrijven is het daarom ook logischer te kijken naar het jaargemiddelde geluid gedurende de dag: de Lday.

Conclusie

Wij stellen u voor deze zienswijze ongegrond te verklaren.

12.4 Onvoldoende onderzoek naar omliggende kantoren en gebruiksmogelijkheden.

In de nabijheid van een kantoorgebouw waar meer dan 50 mensen werkzaam zijn is op grond van wet- en regelgeving de bouw van een XXL-windmolen niet toegestaan. In de nabijheid van een gelegenheid waar meer dan 50 personen in de nacht kunnen verblijven is de bouw van een XXL-windmolen evenmin toegestaan.

In een naastgelegen kantoorgebouw zijn nu reeds ca. 55 personen werkzaam en er is een uitbreidingsplan voor dit kantoorgebouw naar ca 160m² kantooroppervlakte en meer dan 70 werkplekken. In de vrijwaringszone is momenteel met een tijdelijke vergunning een parkeerplaatsen waar, zeker in het weekend, aanzienlijk meer dan 50 personen overnachten in hun vrachtwagen. Voor de bewoner van Hoek van Holland is het van belang dat deze voorziening, parkeren buiten de dorpskern door vrachtwagens van buiten Nederland, behouden blijft. Indien de windmolen er komt zou deze functie mogelijk verdwijnen. Dit is zeer onwenselijk voor de omgeving.

Reactie

Binnen de veiligheidszone-winturbine PR10-6 zijn kwetsbare objecten niet toegestaan en beperkt kwetsbare objecten wel toegestaan. In artikel 1 van het Bevi is bepaald wat kwetsbare en beperkt kwetsbare objecten zijn. Gebouwen waarin doorgaans een groot gedeelte van de dag grote aantallen mensen aanwezig zijn zijn kwetsbare objecten. Bij

kantoren gaat het om gebouwen die omgerekend naar oppervlakte bestemd zijn voor meer dan 50 personen. Het gaat dan om kantoorgebouwen met een oppervlakte van meer dan 1500m². Kantoren met een oppervlakte tot en met 1500m² zijn beperkt kwetsbaar.

Voor de duidelijkheid: Kwetsbare objecten worden in het Bevi in artikel 1 als volgt gedefinieerd:

- a. woningen, woonschepen en woonwagens, niet zijnde woningen, woonschepen of woonwagens die aangemerkt worden als beperkt kwetsbare objecten. Dit zijn: verspreid liggende woningen, woonschepen en woonwagens van derden met een dichtheid van maximaal twee woningen, woonschepen of woonwagens per hectare, en dienst- en bedrijfswoningen van derden.
- b. gebouwen bestemd voor het verblijf, al dan niet gedurende een gedeelte van de dag, van minderjarigen, ouderen, zieken of gehandicapten, zoals:
 1. ziekenhuizen, bejaardenhuizen en verpleeghuizen
 2. scholen
 3. gebouwen of gedeelten daarvan, bestemd voor dagopvang van minderjarigen
- c. gebouwen waarin doorgaans grote aantallen personen gedurende een groot gedeelte van de dag aanwezig zijn, waartoe in ieder geval behoren:
 1. kantoorgebouwen en hotels met een bruto vloeroppervlak van meer dan 1500 m² per object;
 2. complexen waarin meer dan 5 winkels zijn gevestigd en waarvan het gezamenlijk bruto vloeroppervlak meer dan 1000 m² bedraagt en winkels met een totaal bruto vloeroppervlak van meer dan 2000 m² per winkel, voorzover in die complexen of in die winkels een supermarkt, hypermarkt of warenhuis is gevestigd
- d. kampeer- en andere recreatieterreinen bestemd voor het verblijf van meer dan 50 personen gedurende meerdere aaneengesloten dagen.

Op andersoortige objecten dan de in artikel 1, eerste lid, onderdelen a en m, genoemde heeft dit besluit geen of beperkte betrekking. Het betreft hier:

- a. Objecten die tot een risicoveroorzakende inrichting behoren
 - b. Infrastructuurle voorzieningen, zoals wegen, parkeerplaatsen en fietspaden.
- De reden van die beperking is dat verkeersdeelnemers doorgaans gedurende een korte tijd op een bepaalde plaats aanwezig zijn.

Het desbetreffende terrein wordt verhuurd aan de gemeente Rotterdam en is (tijdelijk) beschikbaar voor kortdurend verblijf van individuele chauffeurs die wachten op de veerboot van Stena Line en daar enkele uren hun rust kunnen pakken. Omdat individuele chauffeurs daar kortdurend aanwezig zijn is er ook geen reden het terrein als gevoelig/kwetsbaar te beschouwen.

Met het uitbreidingsplan voor het naastgelegen kantoorgebouw tot ca. 160m² wordt waarschijnlijk het kantoorgebouw bedoeld aan de Kulkweg 60 te Hoek van Holland. Er is op 18 augustus 2023 een omgevingsvergunning verleend voor het uitbreiden van het kantoorgebouw tot een oppervlakte van 1499,55m². Hiermee is er sprake van een beperkt kwetsbaar object. Zie tevens zienswijze 13.7.

Conclusie

Wij stellen voor deze zienswijze ongegrond te verklaren.

12.5 De gronden met de aanduiding 'Vrijwaringszone- windturbine' niet gelijkmatig verdeeld. De gronden met de aanduiding 'Vrijwaringszone-Windturbine' zijn niet rond maar ovaal ingetekend. De vrijwaringszone is aan de westkant ca. 80 meter en aan de oostkant van reclamant ca. 70 meter. De vrijwaringszone dient aan alle zijden gelijkgesteld te worden. Reclamant krijgt nu voor een veel groter deel op zijn perceel te maken met de negatieve gevolgen van deze ontwikkeling.

Reactie

Reclamant maakt hier een terechte opmerking. Hier is iets misgegaan in de digitale dataset zoals die op ruimtelijkeplannen.nl is gepubliceerd bij ter inzagelegging. De cirkel met de aanduiding 'vrijwaringszone - windturbine' bij beide windturbines is enigszins verschoven ten opzichte van het middelpunt van de bestemming 'Bedrijf –Windturbinepark'. Dit wordt gecorrigeerd.

Conclusie

Wij stellen u voor deze zienswijze gegrond te verklaren en de verbeelding aan te passen. Hierbij wordt tevens verwezen naar de ambtelijke wijzigingen.

12.6 Meer onderzoek noodzakelijk

Op grond van het voorzorgsbeginsel is meer onderzoek noodzakelijk naar megawindturbines. Er dreigen windturbines te komen met een tiphoogte van maar liefst 250 meter. Alleen in de Maasvlakte staan zulke hoge windturbines, maar daar wonen en werken geen mensen. Er is nog geen enkel onderzoek gedaan naar de precieze effecten van zulke hoge windturbines. In het kader van het voorzorgsbeginsel bent u verplicht mogelijke gevaren voor de volksgezondheid, de veiligheid en het milieu te voorkomen.

Reactie

Ten behoeve van de ontwikkeling zijn alle relevante milieuaspecten onderzocht en in beeld gebracht. Hierbij is uitgegaan van de maximale bandbreedte en afmetingen en zijn alle effecten op het gebied van geluid, slagschaduw en externe veiligheid in beeld gebracht. Ook wordt in paragraaf 5.9.5 (Gezondheid) van de Toelichting ingegaan op de gezondheidsaspecten. Hieruit komt naar voren dat er sprake is van een goede ruimtelijke ordening en een goed woon-, werk- en leefklimaat voor de omgeving.

Conclusie

Wij stellen u voor deze zienswijze ongegrond te verklaren.

12.7 Andere locaties

Bij een goede ruimtelijke ordening hoort een onderzoek welke mogelijke locaties de voorkeur (VKA) heeft. Er zijn verschillende opties geweest om windmolens te plaatsen. Geen van deze alternatieven is gelijk aan dit plan. De toelichting en het akoestisch onderzoek maken niet duidelijk waarom dit VKA is gekozen als uitkomst van de MER met 3 alternatieven. De gevolgen zijn dus niet goed onderzocht en het plan is niet goed onderbouwd.

Reactie

De locatie voor Windwinning Hoeksebaan is aangewezen in het kader van het planMER voor de Visie Ruimte en Mobiliteit van de provincie Zuid-Holland. Verwezen wordt naar paragraaf 4.1 van de Toelichting voor een nadere toelichting en de afweging van de gevolgen van het project en daarmee de onderbouwing van het plan. In het kader van een goede ruimtelijke ordening hoeven niet persé verschillende locaties afgewogen te worden maar dient

onderbouwd te worden dat er voor het plan sprake is van een goede ruimtelijke ordening. Er is voor dit plan geen sprake van een MER met 3 alternatieven. Onduidelijk is waar reclamant op duidt.

Conclusie

Wij stellen u voor deze zienswijze ongegrond te verklaren.

12.8 Slagschaduw

Er zal grote hinder worden ondervonden door mensen die langdurig op één plek aanwezig zijn in kantoor van reclamant. In de toelichting behorende bij het ontwerpplan staat beschreven dat er maatregelen getroffen kunnen worden voor het beperken van slagschaduwhinder door bijvoorbeeld het toepassen van zonwering bij de gevels waar slagschaduw wordt verwacht of het toepassen van een stilstandvoorziening voor de windturbines.

Om onduidelijke redenen wordt er gesteld dat er geen aanleiding zou zijn om voor bedrijven dezelfde norm voor slagschaduw te hanteren als voor woningen. Dit terwijl kantoren waarschijnlijk de grootste overlast ervaren, omdat hun werknemers juist overdag aanwezig zijn en dan te maken krijgen met slagschaduw. Elk bedrijf heeft hierin gelet op de bedrijvigheid andere behoeftes. In de toelichting is aangegeven dat er geen aanleiding is om een algemeen aanvaardbare norm neer te leggen, omdat de slagschaduw door middel van individuele afspraken met bedrijven zonder meer acceptabel is en deze afspraken in overeenkomsten worden vastgelegd. Er is voor zover bekend geen enkele afspraak gemaakt. Er is nader onderzoek naar deze maatregelen vereist om te kunnen spreken van een goede ruimtelijke ordening.

Reactie

Ten behoeve van de ontwikkeling is slagschaduwonderzoek, Onderzoek akoestiek en Slagschaduw Windwinning Hoeksebaan uitgevoerd door Pondera d.d. 23 mei 2023. Dit is Bijlage 1 bij de Toelichting van het bestemmingsplan Windwinning Hoeksebaan. Woningen zijn gevoelige objecten. De bedrijfsgronden en –gebouwen en tuinen/erven zijn geen slagschaduwgevoelige objecten. Het gebruik van dergelijke objecten is anders dan woningen, zodat bij bedrijfsgronden en –gebouwen en tuinen/erven dus niet per definitie eenzelfde beschermingsniveau dient te worden verkregen als bijvoorbeeld bij een woning. Het inzichtelijk maken van slagschaduwduur en de afweging in het kader van een goede ruimtelijke ordening maakt wel onderdeel uit van de planvorming. In het slagschaduwonderzoek zijn slagschaduwcontouren opgenomen die een indicatiegeven van slagschaduw op bedrijfspanden en ander objecten/terreinen. Hierbij kunnen kantoren meer hinder ervaren van slagschaduw dan overige bedrijven. Immers personen die in een kantoorgebouw de hele dag bij een raam zitten te werken, met name achter een beeldscherm, kunnen enige hinder van slagschaduw ondervinden bij hun werk. Deze slagschaduwcontouren geven de te verwachten ongelimiteerde worst-case slagschaduwduur in de omgeving van de windturbine aan. Hiernaast is voor direct omliggende bedrijven met een kantoorfunctie berekend wat de gemiddelde slagschaduw per jaar is en hoeveel van deze slagschaduw tijdens bedrijfstijd optreedt. Voor deze berekening is uitgegaan van bedrijfstijden tussen 7:30 uur en 17:30 uur, de zomertijd-periode van het jaar 2022 en 5/7e kans dat de slagschaduw op een weekdag optreedt om een inschatting te krijgen van de hoeveelheid slagschaduwduur tijdens werktijd. Deze berekening staat in Tabel 5.7 van de toelichting.

Jaarlijks schijnt de zon, volgens de KNMI, gemiddeld zo'n 1.550 uur in Nederland (minimaal circa 1.400 uur en maximaal circa 1.700 uur). Een jaar telt 8.760 uren en de daglichtperiode is ongeveer de helft daarvan (4.380 uur). Dit betekent dat ongeveer 15% van het jaar de zon schijnt. Er is dus slechts een beperkt deel van het jaar dat slagschaduw kan optreden. De slagschaduw bedraagt voor deze bedrijven maximaal 87 uur per jaar tijdens bedrijfstijd. Dit gaat om slagschaduwduur op de kantoorruimten van de bedrijven, daar is het meest waarschijnlijk dat hinder wordt ondervonden vanwege beeldschermwerk op een vaste plek nabij ramen. De mitigerende maatregelen die getroffen worden voor woningen hebben daarnaast een beperkt positief effect op bedrijven die niet in de berekening is meegenomen.

Uitgaande van een daglichtperiode voor weekdays van circa 3.129 uur ($4.380 \cdot 5/7$) is een slagschaduwduur van 87 uur per jaar maar 2,7% van het totaal aantal daglichturen tijdens weekdays per jaar. In praktijk kan iemand op dat moment niet aan het werk zijn (vakantie, vrij, of afspraken elders) of zich ergens in het pand bevinden waar de slagschaduw niet merkbaar is. Blootstelling aan slagschaduw is op jaarbasis dus zeer beperkt en dus zonder meer aanvaardbaar. Er is sprake van een goede ruimtelijke ordening bij de kantoorruimten van bedrijven en daarmee bij de bedrijven.

De slagschaduwhinder is in beeld gebracht en er is sprake van een goede ruimtelijke ordening en een goed woon-, werk- en leefklimaat voor de omgeving. Wel merken wij op dat er inderdaad voor zover ons bekend geen afspraken gemaakt zijn met de indiener van de zienswijze.

Conclusie

Wij stellen u voor deze zienswijze ongegrond te verklaren.

12.9 Uitzicht

Reclamant heeft vanuit zijn kantoor nu uitzicht op de lucht zonder enige hoogbouw. Als er hele hoge windturbines komen wordt het bestaande uitzicht in ernstige mate aangetast. Om het vrije uitzicht zoveel mogelijk te houden is aanpassing van het plan noodzakelijk. Dit kan door minder en lagere windturbines te plaatsen en een grotere afstand tot gevoelige objecten aan te houden.

Reactie

Door de komst van de twee windturbines zal het uitzicht van de indiener van de zienswijze inderdaad veranderen. Vooropgesteld wordt dat er juridisch gezien geen recht is op vrij uitzicht. Daarnaast wordt erop gewezen dat het kantoor van de indiener van de zienswijze gelegen is op een bestaand middelzwaar tot zwaar bedrijventerrein in de nabijheid van andere bedrijven, en dus niet in een gebied waar nu geen bebouwing is. Een windturbine is bovendien een bouwwerk dat het gezichtsbeeld niet volledig vult. De mast van de windturbine is smal (enkele meters), de windturbine is gepland op een afstand van ruim 100 meter dus er blijft altijd zicht langs de mast van de windturbine. Lagere windturbines leveren niet per definitie minder zichtbeperking op omdat dan naast de mast wellicht ook de rotoren (een deel van) het gezichtsbeeld vullen. De kans dat reclamant onder de rotoren doorkijkt is bij een hogere windturbine groter dan bij een kleine.

Om overigens dezelfde elektriciteitsopbrengst te krijgen met kleinere windturbines, ten opzichte van het voorliggende plan met twee windturbines, zijn er juist meer in plaats van minder windturbines nodig. Dit zorgt ook voor meer effecten op de omgeving.

Zoals hiervoor al eerder is aangegeven is een kantoor is overigens geen gevoelig object.

Conclusie

We stellen u voor deze zienswijze ongegrond te verklaren.

12.10 Strijd met de gemeentelijke structuurvisie

In gemeentelijke structuurvisie kiest de gemeente ervoor om de karakteristieke openheid als kwaliteit te behouden. Dat betekent volgens de visie dat het gebied zo veel mogelijk gevrijwaard wordt van stedelijke ontwikkelingen, zoals aanleg van windturbines. Voor zover een windturbine wel toegestaan moet worden, moet aansluiting gezocht worden bij bestaande windparken. Om onduidelijke redenen wordt er geen gehoor gegeven aan de structuurvisie. In paragraaf 5.6 van de toelichting behorende bij het ontwerpbestemmingsplan wordt ingegaan op de beoordeling van het beleid. Hier is overduidelijk sprake van doelredenering en wordt geen enkele blijk gegeven van een onafhankelijk en neutraal onderzoek naar de gevolgen voor de omgeving en beoordeling van de criteria.

Reactie

Zoals is aangegeven in paragraaf 2.5.1. van de Toelichting op het bestemmingsplan past de beoogde ontwikkeling wel degelijk in de in 2021 door de gemeenteraad vastgestelde Omgevingsvisie Rotterdam "De Veranderstad, werken aan een wereldstad voor iedereen". De beoogde locatie valt binnen de hoofdkeuze 'Rotterdam zet de schouders onder de energie- en grondstoffentransitie'. Daarbij wordt uitgegaan van de concrete ambitie voor windenergie van 350 MW opgesteld vermogen in 2025 zoals ook opgenomen in het Rotterdams Duurzaamheidskompas. Ten behoeve van de 350 MW is het gebied ten westen van de Maeslantkering, waar onderhavig plangebied deel van uitmaakt, in de Omgevingsvisie aangewezen als zoeklocatie voor windenergie op land.

Conclusie

Wij stellen u voor de zienswijze ongegrond te verklaren.

12.11 Het plan bevat veel tegenstrijdigheden

In de toelichting staat dat de samenhang met kleinere elementen en structuren in het landschap zoals verkavelingsrichtingen is op het hoogste schaalniveau nauwelijks of niet waarneembaar. In de toelichting staat echter ook staat dat het initiatief op dit criterium en op dit schaalniveau wordt beoordeeld als positief (*, vanwege een waarneembare samenhang met de landschappelijke (hoofd)structuren, dan wel dat deze samenhang wordt vermoed. Beide turbines liggen min of meer in lijn liggen met de Nieuwe Waterweg).

Op grotere afstand is de opstelling herkenbaar als zelfstandige, samenhangende lijnopstelling van twee turbines, gelet op de visualisaties in Figuur 5.20. Maar twee turbines vormen een beperkte lijn en bovendien is de onderlinge afstand vrij groot (circa 1,2 kilometer), zeker in verhouding tot de afstand van de oostelijke turbine tot de meest westelijke turbine van Windpark Nieuwe Waterweg (circa 0,9 kilometer). Dit heeft tot gevolg dat vanaf sommige standpunten de opstelling duidelijk herkenbaar is als zelfstandige opstelling, terwijl vanaf andere punten dat minder duidelijk het geval is, bijvoorbeeld doordat slechts één turbine zichtbaar is (zie visualisatie 1 in Figuur 5.21). Omdat de opstelling in het merendeel van de visualisaties op dit schaalniveau als toch zelfstandige opstelling herkenbaar is, wordt dit effect op dit schaalniveau als licht positief (0/+, enige herkenbaarheid (vaak, maar lang niet altijd) van de opstelling) beoordeeld.

Totaal onduidelijk is waarom de ontwikkeling op dit punt als 'licht positief' wordt beoordeeld. Dit terwijl op andere criteria het plan duidelijk negatief scoort. Zo is de opstelling minder goed herkenbaar als zelfstandige opstelling, door de relatief grote onderlinge afstand met de andere windturbines. Het initiatief scoort negatief als het gaat om het effect op interferentie met andere hoge elementen in het landschap, de invloed op de openheid van het landschap, de invloed op de visuele rust. De horizonvervuiling indien deze windmolen nabij de dorpskern van Hoek van Holland worden geplaatst is ook onvoldoende meegewogen. Dergelijke belangrijke aspecten zijn duidelijk niet goed afgewogen.

Reactie

Standaard onderdeel van een landschappelijke effectbeoordeling is een uitleg over de methode van effectbeoordeling. Allereerst is gesteld dat deze methode de waarnemer centraal stelt. Vervolgens is aangegeven dat de methode is gebaseerd op drie verschillende onderdelen: beoordelingscriteria, schaalniveaus en standpunten. Per onderdeel is uitgelegd wat daarmee wordt bedoeld en hoe daar in de effectbeoordeling mee is omgegaan.

Reclamant spreekt van 'tegenstrijdigheden'. In de uitleg op de beoordelingsmethodiek wordt aangegeven dat een initiatief op sommige criteria positief beoordeeld kan worden en op andere negatief. Dan is er niet zo zeer sprake van tegenstrijdigheden, maar van andere beoordelingen op andere criteria, op andere schaalniveaus (of afstanden) en/of vanaf andere standpunten.

Ter illustratie volgt hier een toelichting op de beoordeling aan de hand van schaalniveaus. Schaalniveaus hebben te maken met de afstand van de waarnemer tot het initiatief (in dit geval de voorgenomen bouw van twee nieuwe windturbines). Afhankelijk van de afstand van de waarnemer tot de twee windturbines kan een effect op één van de criteria (bijvoorbeeld 'aansluiting op de landschappelijke structuur') dan weer positief, dan weer negatief zijn. Op grote afstand zijn namelijk andere landschappelijke structuren relevant dan op kleine afstand. In deze situatie is bijvoorbeeld de Nieuwe Waterweg op het hoogste schaalniveau (grote afstand) relevant en de verkavelingsrichting op het laagste schaalniveau (kleine afstand). In de beoordeling is beoordeeld dat er wel sprake is van een waarneembare samenhang met landschappelijke (hoofd-)structuren op het hoogste schaalniveau (samenhang met onder andere de Nieuwe Waterweg, gezien vanaf grote afstand), maar niet van een waarneembare samenhang met landschappelijke structuren op het laagste schaalniveau (samenhang met onder andere de verkavelingsrichting, gezien vanaf korte afstand).

Ook het standpunt waarvandaan de waarnemer het initiatief ziet (zijn of haar afstand tot het initiatief) kan in hoge mate bepalen wat het effect is op een bepaald criterium. Een windturbine kan op korte afstand als bijzonder groot worden ervaren en op grote afstand als bijzonder klein. Een windturbine kan vanuit het ene standpunt nauw samenhangen met een andere windturbine, vanuit een ander standpunt daar juist los van lijken te staan. Ook in dergelijke gevallen is er geen sprake van 'tegenstrijdigheden', maar van twee effecten die er beide zijn.

De indiener van de zienswijze geeft aan dat horizonvervuiling onvoldoende zou zijn meegenomen. Bij deze effectbeoordeling in deze landschappelijke context is het effect op de horizon(-beleving) niet als apart criterium beoordeeld, maar wel degelijk als onderdeel van andere criteria. Het apart hanteren van een criterium 'horizon' of 'effect op horizon' gebeurt

meestal alleen in een zeer open of lege landschappelijke context (zoals in zeer open poldergebieden of op zee), maar daarvan is in deze situatie geen sprake. Hier is juist gelet op het effect op openheid en interferentie, omdat er in de (ruimere) omgeving sprake is van een zekere mate van openheid, maar ook van andere hoge objecten (denk bijvoorbeeld aan de skyline van Europoort en het voorkomen van hoogspanningslijnen en andere hoge objecten).

Conclusie

Wij stellen u voor de zienswijze ongegrond te verklaren.

12.12 Advies Commissie Omgevingskwaliteit ontbreekt

Zonder advies van de Commissie Omgevingskwaliteit kan niet geconcludeerd worden dat er sprake is van een goede ruimtelijke ordening. De hoogte van de windturbines staat in geen enkele verhouding tot andere landschapselementen of bebouwing. Door de enorme hoogte is ook een extra brede voet noodzakelijk.

Reactie

Dit plan is ter inzage gelegd op 8 december 2023. Dus voor inwerkingtreding van de Omgevingswet. De Commissie Omgevingskwaliteit en Cultureel Erfgoed Rotterdam is de opvolger van de Commissie voor Welstand en Monumenten onder de Omgevingswet. De welstandscommissie heeft op 26 oktober 2023 positief geadviseerd op het bouwplan.

Conclusie

Wij stellen voor deze zienswijze ongegrond te verklaren.

12.13 Niet goed getoetst aan provinciaal beleid en windenergiebeleid

Uit paragraaf 2.3 van de toelichting behorende bij het ontwerpbestemmingsplan blijkt dat het plaatsen van de windturbines deels onderdeel zijn van het PlanMER Partiële Herziening VRM Windenergie Zuid-Holland (2018). Hierbij wordt aangehaakt bij het plan voor de Nieuwe Waterweg terwijl eerder wordt gesteld dat het juist een apart project is en geen MER-beoordeling noodzakelijk zou zijn. Daarbij komt dat het plan niet geheel in het gebied 'locatie windenergie' ligt. Het beoogde plangebied is dus niet aangewezen door de provincie als voorkeurslocatie. Zonder nadere motivering kan niet worden gesteld dat wordt voldaan aan provinciaal beleid.

Volgens de Partiële herziening Visie ruimte en mobiliteit Windenergie zijn draagvlak en participatie van groot belang. De provincie raadt aan om de participatie te starten voordat het ruimtelijk besluitvormingsproces begint. Van participatie door omwonenden is niet of nauwelijks sprake. Ook is er onvoldoende draagvlak bij belanghebbenden voor zulke hoge windturbines. De toelichting op het bestemmingsplan gaat niet in op het draagvlak in de omgeving, maar zegt hooguit iets over het draagvlak bij de Nederlandse bevolking. Maar dat is niet wat de provincie met haar beleidslijn bedoelde. Daarnaast zegt de Beleidslijn Windenergie dat de locatie Beuningen moet worden gezien als een van de locaties voor de lange termijn, de periode tot 2050. Onduidelijk is waarom dit plan nu al in procedure wordt gebracht. Uit de Beleidslijn Windenergie blijkt dat hiermee geen haast hoeft te worden gemaakt. Daarom is er voldoende tijd om grondig onderzoek te doen naar de effecten van megawindturbines.

Reactie

Voor wat betreft de noodzaak van dit project en het feit dat het plan nu in procedure is gebracht wordt verwezen naar de reactie op zienswijze 1.9.

Voor wat betreft de toets aan het provinciaal beleid wordt verwezen naar de Toelichting bij het bestemmingsplan. In paragraaf 2.3.2 van die Toelichting wordt ingegaan op de aanwijzing van de locatie in de provinciale Omgevingsverordening. In paragraaf 4.1 wordt ingegaan op de nadere onderbouwing van het project binnen locatie voor windenergie uit de provinciale omgevingsverordening en beperkte aanpassing van de begrenzing. De partiële herziening Visie ruimte en mobiliteit Windenergie is inmiddels opgegaan in de Omgevingsvisie Zuid-Holland. De bijbehorende Omgevingsverordening Zuid-Holland geeft de juridisch bindende regels voor de gemeente. De Omgevingsvisie geeft het beleid van de provincie zelf en is zelfbindend.

Het plangebied bevindt zich nabij het in de Provinciale Omgevingsverordening aangewezen locatie voor plaatsing van windturbines '32 - Verlenging Nieuwe Waterweg / Stenaterrein' en nabij de grotendeels ingevulde locatie '31 - Nieuwe Waterweg'. De provincie Zuid-Holland geeft in haar Omgevingsverordening het volgende aan over windenergie in artikel 6.28 lid 1 en 2:

1. "Een bestemmingsplan laat nieuwe windturbines alleen toe op gronden binnen de locaties voor windenergie, waarvan de plaats geometrisch is bepaald en verbeeld op kaart 16 in bijlage II.
2. In het bestemmingsplan kan de begrenzing van de in het eerste lid bedoelde locaties in beperkte mate worden aangepast, rekening houdend met de lokale omstandigheden.
3. (...)."

De twee bestemde posities voor de windturbines zijn op basis van een belemmeringenanalyse van de locatie en in overleg tussen initiatiefnemers en gemeente aangewezen als best mogelijke posities binnen en nabij de in de Omgevingsverordening aangewezen locatie voor windenergie. Plaatsing van windturbines volledig in aangewezen zoekgebied blijkt technisch gezien niet mogelijk en de plaatsing van windturbines (deels) buiten dit gebied leidt niet tot andere milieueffecten. In afstemming met de provincie Zuid-Holland maakt de gemeente Rotterdam daarom gebruik van de mogelijkheid om in beperkte mate van de begrenzing van de locatie voor windenergie aan te passen op basis van artikel 6.28 lid 2 uit de provinciale Omgevingsverordening.

De provinciale Omgevingsverordening geeft geen richtlijnen voor participatie. Het is aan de gemeente zelf om de participatie vorm te geven. Voor dit project zijn de participatiemogelijkheden voor aanvang van de formele procedure vastgelegd in een participatieplan (zie Bijlage 14 bij de Toelichting op het bestemmingsplan). Dit participatieplan is tot stand gekomen in samenwerking met de gemeente, het Hoogheemraadschap van Delfland en Renewi. In paragraaf 7.2 van de Toelichting bij het bestemmingsplan staat beschreven hoe de participatie heeft plaatsgevonden. Zie verder ook de reactie op zienswijze 9.1.

Conclusie

Wij stellen u voor deze zienswijze ongegrond te verklaren.

12.14. Keuze voor windenergie niet onderbouwd

Er zijn andere mogelijkheden om duurzame energie op te wekken die veel minder impact hebben om de ruimtelijke kwaliteit, bijvoorbeeld door daken vol te leggen met zonnepanelen, net als geluidswallen, bedrijventerreinen en dergelijke. In de toelichting op het bestemmingsplan wordt daar niets over gezegd, laat staan over andere duurzame vormen van energie en over energiebesparing. De keuze voor windenergie is totaal niet onderbouwd.

De gemeente beroept zich op een opdracht van de provincie waarbij niet alle andere mogelijkheden tot alternatieve opwekking van energie voldoende zijn onderzocht. Een deugdelijk onderzoek naar alternatieven is noodzakelijk om te kunnen concluderen dat deze ontwikkeling wenselijk is. Daarbij komt dat windturbines weinig effectief zijn. Wel 70% van de opgewekte stroom via windenergie gaat verloren door productiepieken die zorgen voor overbelasting van het net.

Reactie

Verwezen wordt naar de reactie op zienswijze 1.9.

Conclusie

Wij stellen u voor deze zienswijze ongegrond te verklaren.

12.15 Natuur

Onvoldoende is onderzocht of de windturbines slecht zijn voor het welzijn van vele soorten vogels. Er is überhaupt geen onderzoek gedaan naar gevolgen voor de natuur. Het is bekend dat door de turbulentie via de wieken het welzijn van veel vogelsoorten ernstig kan worden geschaad.

Reactie

Zie reactie op zienswijze 1.6.

Conclusie

Wij stellen u voor deze zienswijze ongegrond te verklaren.

12.16 Planschade

Nu bij planschadeclaims een steeds groter deel van het nadeel voor eigen risico blijft, hoort dit nadeel zo klein mogelijk te blijven. Een goede ruimtelijke ordening vraagt dat het nadeel voor omwonenden zo klein mogelijk wordt gehouden. Planschade kan worden voorkomen door een aanpassing van het plan.

De te berekenen schade bestaat uit twee aspecten. Enerzijds een waardedaling van het onroerend goed, maar anderzijds ook zeer hoge kosten ingeval reclamant de uitbreidingmogelijkheden op een andere wijze moet inrichten, waarbij de mogelijkheden tot bebouwing niet meer mogelijk zijn als benodigd. Voor reclamant geldt dat als deze haar huidige nog niet bebouwde terrein in de toekomst voor de benodigde uitbreiding van de oppervlakte bedrijfshallen en kantoren wil realiseren, er dan zeker forse extra bouwtechnische voorzieningen benodigd zijn vanwege de bedrijfsveiligheid in het gebouw. Een kantoor van meer dan 1500m² is volgens de regelgeving niet meer mogelijk. Dit betekent concreet dat reclamant geen kantoor aan de voorzijde kan bouwen van voldoende omvang. Dit betekent dat de bedrijfshal aan de achterzijde van de locatie deels moet worden weggebroken en moet worden vervangen door een nieuw te bouwen hoofdkantoor en dat in de toekomst de nu al aanwezige kantoren moeten worden verwijderd omdat deze ruimte dan ingericht en gebruikt moet kunnen worden als bedrijfshal. Dit betekent qua aanwendbaarheid van deze locatie dan dat er vanaf de zijde waar de windmolen gepland staat er een nieuwe bedrijfshal gebouwd zou moeten worden met daarin extra verstevigingen voor voldoende veiligheid in deze bedrijfshal voor het aldaar aanwezige personeel. De financiële gevolgen bedragen tussen 1.250.000,- en 1.500.000,- voor de extra specialistische bouwkosten en een waardedaling van de bestaande bedrijfsopstanden van 450.000,- tot 600.000,-.

Reactie

Voor eventuele waardedaling ten gevolge van windturbines kan een verzoek om planschade in het kader van de Wet ruimtelijke ordening worden gedaan na het onherroepelijk worden van het plan. Deze wettelijke regeling is bedoeld om tegemoet te komen in de schade als gevolg van een planologisch besluit. Een verzoek om planschade kan worden ingediend binnen 5 jaar na onherroepelijk worden van het bestemmingsplan.

Conclusie

Wij stellen u voor deze zienswijze ongegrond te verklaren.

Zienswijze 13.

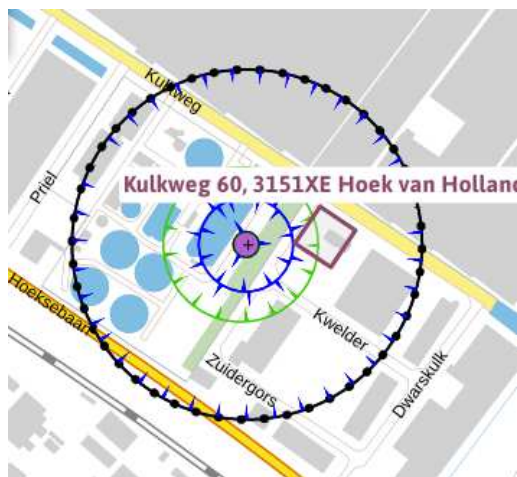
Stichting Achmea Rechtsbijstand namens Marest vastgoed B.V. te Poeldijk.

13.1 Beperkingen

De huidige afstand, uitgedrukt in meters, vanaf hoek van het perceel van reclamant tot aan de beoogde windturbine is circa 50 meter. Bij een rotordiameter van 140 meter (zijnde 2 x 70 meter) komt de punt van de rotor tot aan de gevel van het kantoorgebouw. Het perceel aan de Kulkweg 60 omvat o.a. een bedrijfshal van ca 4500m² met op- en overslag aan de voor- en achterzijde, een vrijstaand kantoorgebouw met daarin nu 55 werkplekken die dagelijks bezet zijn, een parkeerterrein voor ca. 50 personenauto's en een demo-kas waar allerlei nieuwe technieken worden getest en ook worden gepresenteerd aan de internationale klanten van de huidige huurder. Reclamant wil geen enkele beperking qua gebruik van alle in bezit zijnde eigendommen ten opzichte van heden, geen beperkingen voor alternatieve aanwendbaarheid in de toekomst voor mogelijke andere activiteiten van eigendommen en geen beperkingen die mogelijke uitbreiding van activiteiten op haar eigendommen zou kunnen beperken.

Reactie

Het perceel van reclamant ligt in het gebied van onderhavige herziening Windwinning Hoeksebaan en ligt binnen de veiligheidszone-windturbine PR10-6. Beperkt kwetsbare objecten toegestaan, kwetsbare objecten niet toegestaan. Tevens ligt het perceel in het gebied waar het bestemmingsplan 'Hoek van Holland-Bedrijventerreinen' van kracht is en heeft hierin de bestemming 'Bedrijf 2', bestemd voor bedrijven t/m categorie 4.2 van de lijst van bedrijfsactiviteiten behorende bij de regels en bedrijfsgebonden kantoren per bedrijf niet meer dan 50% van het bruto vloeroppervlak met een maximum van 3000m².

Het perceel van reclamant is aangegeven met een omlijnde rechthoek.

De voorliggende herziening dient wat betreft woningen te voldoen aan de geldende geluids-, slagschaduw- en externe veiligheidsnormen. In de herziening en bijbehorende onderzoeken is hieraan getoetst en geconcludeerd dat aan de normen wordt voldaan. Bedrijven zijn geen gevoelige bestemmingen voor geluid en slagschaduw, waardoor de windturbines in principe niet beperkend zijn voor toegestane en toekomstige bedrijfsactiviteiten vanuit die aspecten. Hoewel bedrijven geen gevoelige objecten zijn, dient echter vanuit het oogpunt van een goede ruimtelijke ordening wel te worden beoordeeld of de geluid en slagschaduwhinder op de bedrijven aanvaardbaar zal zijn.

Wat betreft het aspect externe veiligheid, wordt bedrijfsbebouwing in lijn met de begripsbepaling uit het Bevi in principe aangemerkt als een beperkt kwetsbaar object. Beperkt kwetsbare objecten mogen volgens het bestemmingsplan niet worden opgericht binnen de contour PR10-5 van de windturbines. De contour ligt generiek volgens het handboek risicozonering windturbines op een afstand van een halve rotordiameter (90 meter) en specifiek op een afstand van 75 meter (zie figuur 5.5 Toelichting bij het bestemmingsplan) maar is uiteindelijk in het bestemmingsplan vastgelegd op een maximale afstand van 55 meter vanwege bestaande bebouwing op het bedrijventerrein (zie paragraaf 5.4.2. onder 'toekomstige bebouwing'). Hierdoor gaat de cirkel maar beperkt (circa 1-2 meter) over het perceel van reclamant. Reclamant wordt dus in zijn toekomstige bedrijfsbebouwing in die zin beperkt, dat op die 1 á 2 meter gronden geen kwetsbare en beperkt kwetsbare objecten meer gerealiseerd kunnen worden. Een dergelijke zeer geringe beperking van de gebruiksmogelijkheden wordt in algemene zin aanvaardbaar geacht in het belang van de realisatie van de windturbines vanwege de energietransitie en is niet onevenredig voor de betreffende bedrijven. Daarbij wordt betrokken dat er op dit moment niet dergelijke objecten gerealiseerd zijn ter plaatse van de contour van de windturbines. De bestaande bedrijfsbebouwing is beperkt kwetsbaar en ligt buiten de PR10-5 contour van de windturbine. Hiermee heeft het bestemmingsplan geen effect op de huidige bedrijfsbebouwing van reclamant.

In de herziening is een maximale specifieke PR10-6 contour van 204 meter opgenomen, waarin kwetsbare objecten worden uitgesloten, tenzij ze deel uitmaken van de inrichting waar ook de windturbine deel van uitmaakt. Dit komt doordat de enige mogelijk te realiseren kwetsbare objecten in de zin van het Bevi kantoorgebouwen met een bruto vloeroppervlak groter dan 1.500 m² zouden kunnen zijn. Daarom is in het bestemmingsplan "Hoek van Holland – Bedrijventerreinen" bepaald dat bedrijfsgebonden kantoren per bedrijf niet meer dan 50% van het bruto vloeroppervlak mogen innemen, met een maximum van 3.000 m². Op het perceel is momenteel een bedrijfsgebouw van ca. 2900m² en een separaat kantoorgebouw van 1100m² aanwezig. Er is op 18 augustus 2023 omgevingsvergunning verleend voor uitbreiding van het kantoor tot 1499,55 m². Dit zijn beperkt kwetsbare objecten. Uit kadastrale gegevens blijkt dat uit kadastrale gegevens blijkt dat gelet op de oppervlakte van het perceel het realiseren van een kantoor met een oppervlakte groter dan 1500m² planologisch mogelijk is. Hiervoor dient wel tevens het bedrijfsgebouw uitgebreid te worden.

Met de realisatie van deze windturbines wordt een bijdrage geleverd aan de gemeentelijke, provinciale en Rijksdoelstelling voor windenergie op land en daarmee aan de energietransitie. In dit kader zijn alle betrokken belangen afgewogen en is een bepaalde beperking acceptabel geacht. In het kader van de Wet ruimtelijke ordening kan een verzoek om planschade worden gedaan na het onherroepelijk worden van het plan. Deze wettelijke regeling is bedoeld om tegemoet te komen in de schade als gevolg van een planologisch

besluit. Een verzoek om planschade kan worden ingediend binnen 5 jaar na onherroepelijk worden van het bestemmingsplan.

Conclusie

Wij stellen u voor deze zienswijze ongegrond te verklaren.

Zie voor de reactie op zienswijzen 13.2 tot en met 13.16 de reactie op zienswijzen 12.2 tot en met 12.16.

13.17 Vergunning voor uitbreiding kantoorpand groter dan 1500m².

Reclamant heeft in 2023 op verzoek van zijn huidige huurder een omgevingsvergunning aangevraagd en verkregen voor een uitbreiding van het kantoorgebouw. Na de uitbreiding is de oppervlakte van het kantoorpand ca. 1580 m² dus fors groter dan 1500 m². In een aanvullende mail is aangegeven dat dit 1558 m² dient te zijn. Door de verkregen omgevingsvergunning voor uitbreiding van het kantoorgebouw tot meer dan 1500 m² vloeroppervlakte is de beoogde windturbine op deze locatie niet toegestaan.

Reactie

Op 18 augustus 2023 is omgevingsvergunning verleend voor het uitbreiden van het kantoorpand aan de Kulkweg 60 te Hoek van Holland. Naar aanleiding van de zienswijze is de omgevingsvergunning voorgelegd aan het ingenieursbureau Nieman. Dit bureau heeft de vergunde afmetingen nader berekend. Er is omgevingsvergunning verleend voor een kantoorgebouw van in totaal 1499,55 m². Hiermee is sprake van een beperkt kwetsbaar object in de zin van het Bevi.

Realisatie van de windturbines is dus mogelijk naast de vergunde uitbreiding van het kantoorpand omdat het kantoorpand met uitbreiding niet groter is dan 1500 m² bvo en dus beperkt kwetsbaar is. Het kantoorpand ligt in de veiligheidszone PR10-6, binnen deze zone zijn beperkt kwetsbare objecten toegestaan.

Conclusie

Wij stellen u voor deze zienswijze ongegrond te verklaren.

13.18 Planschade

Nu bij planschadeclaims een steeds groter deel van het nadeel voor eigen risico blijft, hoort dit nadeel zo klein mogelijk te blijven. Een goede ruimtelijke ordening vraagt dat het nadeel voor omwonenden zo klein mogelijk wordt gehouden. Planschade kan worden voorkomen door een aanpassing van het plan.

De indiener van de zienswijze wijst erop dat hij reeds beschikt over een omgevingsvergunning voor een kantoorgebouw van meer dan 1500 m². Mocht de windturbine toch gebouwd worden, dan zal er een aanzienlijke schade ontstaan. Naast waardedaling als gevolg van forse huurdering vanwege het mogelijk niet realiseren van uitbreidingsplannen van de huurder van het pand zal er ook forse huurdering zijn als gevolg van overlast door geluidshinder, horizonvervuiling, gevaar voor mensen die werken op locatie en het gebruik van de demo-kas die niet meer verantwoord is. In het huidige kantoor werken nu al 55 personen, maar na de uitbreiding vanuit de verkregen omgevingsvergunning zullen dit er ca. 75 tot 80 zijn. Op basis van overleg met een bouwbedrijf volgt dat de financiële gevolgen minimaal 1.875.000 tot € 2.500.000,- zal bedragen.

Reactie

Voor eventuele waardedaling ten gevolge van windturbines kan een verzoek om planschade in het kader van de Wet ruimtelijke ordening worden gedaan na het onherroepelijk worden van het plan. Deze wettelijke regeling is bedoeld om tegemoet te komen in de schade als gevolg van een planologisch besluit. Een verzoek om planschade kan worden ingediend binnen 5 jaar na onherroepelijk worden van het bestemmingsplan.

Conclusie

Wij stellen voor deze zienswijze ongegrond te verklaren.

Zienswijze 14. Spuistraat 10 Advocaten namens Beyond Chrysant B.V.

Beyond Chrysant B.V. Eigenaar Dwarshaak 36 Hoek van Holland. 64.000m² kassen en Dwarshaak 10. Beide percelen betreffen vormen een aaneengesloten kassencomplex.

14.1 Geluid

In het rapport 'Akoestiek en slagschaduw' wordt uitgegaan van een onjuist uitgangspunt. In het ontwerpbestemmingsplan wordt een windturbine toegestaan met een maximale tiphoogte van 260 meter (maximale rotordiameter 180 meter en maximale ashoogte 170 meter). Dat is alsnog een stuk groter dan de 'worst-case windturbine' met een tiphoogte van 250 meter en een rotordiameter van 160 meter waar in het akoestische onderzoek van uit wordt gegaan. In het ontwerpbesluit noch in het ontwerpbestemmingsplan wordt vastgesteld welk type windturbine met welke afmetingen ter plekke is toegestaan/zal worden vergund. Dat betekent dat een windturbine mogelijk is die groter is dan de windturbine die ten grondslag ligt aan het Rapport. Hiermee is het Rapport niet representatief en kan dit niet als onderbouwing dienen bij het ontwerpbestemmingsplan en de ontwerp omgevingsvergunning. Tevens zijn uitsluitend bedrijven met een kantoorfunctie betrokken. Er is geen berekening gemaakt voor tuinbouwkassen. Er is dan ook geen sprake van een goede ruimtelijke ordening.

Reactie

Verwezen wordt naar de reactie op zienswijze 1.7 voor wat betreft de uitleg bandbreedte vergunning. In de bouwregels van het bestemmingsplan is deze bandbreedte van windturbineafmetingen ook vastgelegd. De windturbines mogen dus nooit meer dan 250 meter hoog worden. Wanneer gekozen wordt voor bijvoorbeeld een windturbine met een rotordiameter van maximaal 180 meter dan kan deze dus automatisch geen hogere ashoogte krijgen dan 160 meter omdat ook aan de maximale tiphoogte van 250 meter moet worden voldaan.

Voor het bepalen van milieueffecten wordt gebruik gemaakt van een voorbeeldturbine, omdat de keuze voor exacte afmetingen pas in een later stadium plaats vindt. Voor het aspect geluid wordt uitgegaan van een luide windturbine (zie ook paragraaf 5.1.1. plantoelichting en Bijlage 1) – binnen de bandbreedte van afmetingen - die als maatgevend wordt beschouwd voor de maximale geluidbelasting. Deze windturbine is niet de allerluidste op de markt, maar wel de luidste die voor dit project toegepast kan worden en in die zin 'worst case' specifiek voor dit project. Het maximale (toe te stane) bronvermogen van de windturbine en de maximale tiphoogte zijn bepalend voor de maximale geluidbelasting binnen de bandbreedte van afmetingen. Concreet is daarom voor geluidonderzoek ter bepaling van de maximale akoestische effecten uitgegaan van een relatief luide windturbine voorzien van 'serrated edges', de Enercon E160 EP5 E3 STE 5,6 MW windturbine met een rotordiameter van 160 meter op een (fictieve) ashoogte van 170 meter, uitgaande van een maximale tiphoogte van 250 meter.

Dit is een beproefde en algemeen geaccepteerde wijze van onderzoek bij een bandbreedte vergunning voor windturbines. Het onderzoek is op juiste gronden uitgevoerd.

Conclusie

Wij stellen u voor deze zienswijze ongegrond te verklaren.

14.2 Slagschaduw

In het ontwerpbestemmingsplan wordt een windturbine met een tiphoogte van 260 meter en een ashoogte van 170 meter en rotordiameter van 180 meter mogelijk gemaakt. Dat is groter dan de fictieve windturbine uit het onderzoek 'rapport Akoestiek en slagschaduw'. De stelling dat de 'maximale effecten zichtbaar zijn gemaakt' kan dus niet opgaan. De stelling dat de 'maximale effecten zichtbaar zijn gemaakt' kan dus niet opgaan. In de ontwerpomgevingsvergunning wordt voorts geen enkel voorbehoud gemaakt ten aanzien van de maximale afmetingen van de windturbines. Dit betekent dat het onderzoek niet representatief is en niet ten grondslag kan worden gelegd aan het ontwerpbestemmingsplan en de ontwerpvergunning. Ook ontbreekt een goede ruimtelijke ordening. In paragraaf 3.1 van het Rapport valt te lezen dat in het onderzoek naar slagschaduw, alleen woningen van derden (gevoelige objecten) zijn betrokken. In zijn uitspraak van 29 mei 2019; ECLI:NL:RVS:2019:1781, heeft de Afdeling echter bepaald dat het feit dat geen sprake is van een gevoelig object, niet wegneemt dat in het kader van een goede ruimtelijke ordening alsnog beoordeeld dient te worden of ter plaatse van niet gevoelige objecten sprake is van een aanvaardbare mate van hinder door slagschaduw. Dit is vervolgens uitsluitend gedaan voor bedrijven met een kantoorfunctie. Er is niet gekeken naar omliggende bedrijven met aaneengesloten rijen glazen tuinbouwkassen waar dagelijks werknemers aanwezig zijn. Het perceel waar windturbine 1 is beoogd grenst rechtstreeks aan het perceel Dwarshoek 36, waarbij windturbine 1 op slechts 120 meter afstand van het perceel is verwijderd. Het perceel Dwarshaak 6,10 en 36 maar ook omliggende percelen zijn volledig bebouwd met glazen tuinbouwkassen. Dit komt neer op een totale oppervlakte van maar liefst 350.000 m², dat is 35 hectare glazen kassen. In deze kassen werken dagelijks mensen. Gezien de gigantische oppervlakte met daarop aaneengesloten rijen glazen tuinbouwkassen, gelegen in de directe nabijheid van de beoogde windturbine-1 en - in iets mindere mate - windturbine-2, kan niet gesproken worden van een goede ruimtelijke ordening nu de glazen tuinbouwkassen niet zijn meegenomen in het onderzoek naar slagschaduw. Dit geldt des te meer nu met standaard toetspunten 8x5 is gerekend. Voor bedrijven met grotere lichtdoorlatende gevels kan de slagschaduwhinder hoger uitvallen. Op basis van het huidige rapport kan niet beoordeeld worden of de ruimtelijke effecten van de slagschaduw op het bedrijf van reclamant aanvaardbaar kunnen worden geacht.

Reactie

Zoals ook is aangegeven in de reactie op zienswijze 14.1 is de maximale tiphoogte vastgelegd op 250 meter, een windturbine mag dus niet groter worden. Voor slagschaduwonderzoek is daar dan ook van uit gegaan. Ter bepaling van de maximale slagschaduweffecten is in het slagschaduwonderzoek voor het plan uitgegaan van turbines met een maximale rotordiameter (180 meter) en maximale tiphoogte (250 meter), en daarom met een ashoogte van 160 meter. Voor de slagschaduwberekeningen zijn enkel de eerste twee geometrische eigenschappen van belang. Voor slagschaduwonderzoek geldt dat een windturbine met maximale afmetingen de worst-case situatie is, de onderzoekconclusies zijn dan ook geldig voor kleinere en lagere windturbintypes dan de voorbeeldwindturbine. Er is geen noodzaak om nieuw onderzoek uit te voeren. Het onderzoek is op de juiste gronden uitgevoerd.

Conclusie

Wij stellen u voor deze zienswijze ongegrond te verklaren.

14.3 Externe veiligheid

In het Onderzoek externe veiligheid d.d. 14 september 2023, behorend bij het ontwerpbestemmingsplan zijn de kassen aangemerkt als beperkt kwetsbaar object. De tuinbouwkassen dienen op grond van het Besluit Externe Veiligheid Inrichtingen (hierna: Bevi) te worden aangemerkt als een kwetsbaar object en ook als zodanig in het onderzoek te worden meegenomen.

Uit de Nota van Toelichting bij het Bevi (Staatsblad 2004 nr. 250) volgt dat wat de wetgever specifiek heeft bedoeld met de begrippen beperkt kwetsbaar en kwetsbaar is de bescherming van mensen die verkeren in de buurt van een activiteit waar iets gedaan wordt dat risicovol is en gevaar kan opleveren. Er kan altijd iets misgaan met die activiteit (het risico) en dan moet de burger kunnen rekenen op een minimaal beschermingsniveau. Het komt er op neer dat naar mate er meer mensen permanent in een object verblijven, of dit soort objecten meer gegroepeerd bij elkaar zijn gesitueerd, het karakter van een object verschuift van beperkt kwetsbaar naar kwetsbaar. Met name aantal en verblijfsduur zijn hier belangrijke criteria. De grens tussen beperkt kwetsbaar en kwetsbaar ligt bij 50 personen. Daaronder is het doorgaans beperkt kwetsbaar, daarboven kwetsbaar. In de regelgeving is hier soms direct rekening mee gehouden door het getal van 50 personen aan te geven, soms indirect waarbij 50 personen is afgeleid van het bruto vloeroppervlak. De overheid wil aldus voorkomen dat grote groepen mensen in de nabijheid van een risicovolle activiteit verblijven. In de kassen op de totale oppervlakte van 350.000 m² werken dagelijks meer dan 50 personen. Per bedrijf zijn doorgaans ten minste een tiental personen actief in de kassen. De conclusie is dat geen sprake is van een goede ruimtelijke ordening omdat de tuinbouwkassen ten onrechte niet zijn meegenomen als kwetsbaar object.

Reactie

Voor externe veiligheid dient met windturbines ten opzichte van kwetsbare objecten een plaatsgebonden risicocontour aangehouden te worden van PR10-6. Reclamant geeft aan dat de kassen als kwetsbaar object gezien moeten worden omdat er doorgaans meer dan 50 personen werken. We gaan daar hierna verder op in.

Voor windturbines wordt voor de definitie van wat kwetsbaar en beperkt kwetsbaar object is aangesloten op de definities van het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi), zoals dat ten tijde van het ter inzage leggen van ontwerpbestemmingsplan gold. Voor de definitie van kwetsbare objecten op grond van artikel 1 van het Bevi wordt verwezen naar de reactie op zienswijze 12.4.

Het onderscheid tussen kwetsbare en beperkt kwetsbare objecten is gebaseerd op een aantal overwegingen die zijn ontleend aan de maatschappelijke opvattingen over de groepen mensen in de samenleving die in het bijzonder moeten worden beschermd. In de eerste plaats behoren objecten waar mensen doorgaans dag en nacht verblijven bijzondere bescherming te genieten (woningen). Daarnaast verdienen bepaalde groepen mensen uit hoofde van hun fysieke of psychische gesteldheid een bijzondere bescherming (kinderen, ouderen, zieken of psychisch kwetsbare personen). Naast de genoemde maatschappelijke opvattingen is het onderscheid tussen kwetsbare en beperkt kwetsbare objecten gebaseerd op het aantal en de verblijftijd van groepen mensen en op de aanwezigheid van adequate vluchtmogelijkheden (zelfredzaamheid).

De 50 personen waar de indiener van de zienswijze op wijst als afgeleide van het bruto vloeroppervlak gaat over kantoren. Voor kantoren is namelijk in de definitie van kwetsbaar object een vloeroppervlak opgenomen van 1500 m². Dat staat voor de aanwezigheid van 50 personen, uitgaande van een dichtheid van 1 persoon per 30 m². Een kas is volgens de definitie van het Bevi geen kwetsbaar object. Gezien de aard van de activiteit is een kas, of een complex van meerdere

aparte kassen zoals indiener benoemd, ook niet gelijk te stellen met een kantoor. In de kassen is de personendichtheid veel kleiner dan in een kantoor, zo ook de duur van de (dagelijkse) aanwezigheid op een specifieke plek.

Er is dus geen enkele reden een kas gelijk te stellen met een kantoor van meer dan 1500 m² en als kwetsbaar object te beschouwen. Een kas, waarin dagelijks wel personen werkzaam zijn, is meer vergelijkbaar met (overige)bedrijfspanen en daarmee beperkt kwetsbaar volgens de definities van het Bevi.

Conclusie

Wij stellen u voor deze zienswijze ongegrond te verklaren.

14.4 PR10-05 contour

In paragraaf 5.4.2 van de Toelichting is aangegeven dat binnen de maximale PR10-05 contour een gebouw van Kras Recycling (gebouw G) is gelegen. Daarbij is aangegeven dat het een gebouw is met een industrie functie en geen kantoordeelen heeft waar mensen langdurig aanwezig zijn. Het betreft een beperkt kwetsbaar object. Deze is niet binnen de PR10-05 contour toegestaan. De afstand vanaf WT02 tot de rand van het pand bedraagt 72 m. De generieke PR1E-05 contour ligt op 95 m, de specifieke PR1E-05 contour ligt op 75 m. Dit betekent dat het pand ook binnen de specifieke worst-case PR10-05 contour ligt. Om te voorkomen dat het pand binnen de daadwerkelijke PR10-05 zal liggen, moet de specifieke PR1E-05 contour of de rotordiameter van de windturbine worden beperkt tot maximaal 72 m. Deze beperking is echter noch in de ontwerp omgevingsvergunning noch in het ontwerpbestemmingsplan terug te vinden. In artikel 3.2.1 ('Windturbinepark') onder j. van het ontwerpbestemmingsplan is voorts opgenomen: 'de windturbines in het windturbinepark dienen gelijk te zijn.'

De in het ontwerpbestemmingsplan in artikel 3.2.1 sub e. opgenomen maximale rotordiameter bedraagt 180 meter. De in het ontwerpbestemmingsplan opgenomen maximale diameter voldoet derhalve niet aan de normen uit het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi). Dit geldt voor de beide windturbines.

Reactie

In het citaat dat de indiener van de zienswijze aanhaalt staat "om te voorkomen dat het pand binnen de daadwerkelijke PR1 E-05 zal liggen, moet de specifieke PR1 E-05 contour of de rotordiameter van de windturbine worden beperkt tot maximaal 72 m.". Er staat dus niet dat de rotordiameter verkleind móet worden, er worden twee mogelijke oplossingen genoemd.

In paragraaf 5.4.2. van de Toelichting bij het bestemmingsplan wordt daar onder het kopje 'bebouwing' nader op in gegaan. De generieke plaatsgebonden risicocontour PR10-5 van een windturbine is de rotoroverdraai, maar de specifieke is over het algemeen kleiner en te berekenen op basis van het Handboek Risicozonering Windturbines. De specifiek berekenende PR10-5 contour is hier worst-case 75 meter. Omdat er binnen de 72 meter van de windturbine sprake is van bestaande bedrijfspanen (overigens niet de bedrijfspanen van reclamant, die liggen erbuiten; zie Figuur 5.5. in de Toelichting op het bestemmingsplan), en binnen circa 55 meter van geprojecteerde mogelijkheden voor realisatie van bedrijfspanen, is de PR10-5 contour verder verkleind naar 55 meter en als zodanig vastgelegd in het bestemmingsplan. Op deze wijze worden de aanwezige bedrijven niet in hun (uitbreidings)mogelijkheden beperkt en er zijn nog steeds voldoende windturbinekeuzeopties voor de initiatiefnemers.

De in het ontwerpbestemmingsplan opgenomen maximale diameter van de windturbine hoeft dus niet te voldoen aan de normen uit het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi). De plaatsgebonden risicocontouren (PR) 10-5 en 10-6 van de te plaatsen windturbines dienen

te voldoen aan het Activiteitenbesluit en de begripsbepaling voor kwetsbare en beperkt kwetsbare objecten uit het Bevi. Voor de afmeting van de rotordiameter gelden de bouwregels uit het bestemmingsplan voor de windturbines. De generieke PR10-5 is gelijk aan de rotoroverdraai maar de berekende specifieke PR10-5 is altijd kleiner.

Conclusie

Wij stellen u voor deze zienswijze ongegrond te verklaren.

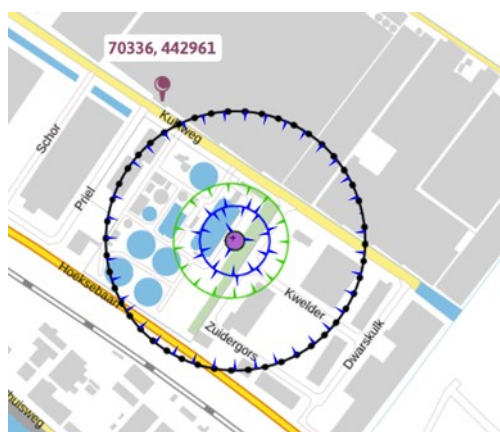
14.5 Huidige planologische mogelijkheden

Onduidelijk is of aandacht is besteed aan de huidige ruimtelijke mogelijkheden, zoals de mogelijkheden op grond van het huidige bestemmingsplan. Te denken valt aan een mogelijke uitbreiding of wijziging van de bedrijfsbebouwing, bedrijfswoning of overige woningen. Niet duidelijk is of de realisatie van het voorliggende plan een beperking voor deze bestemmingsplanmogelijkheden met zich meebrengt. Dit dient nader onderzocht te worden, althans dient er een bepaling te worden opgenomen dat de huidige ruimtelijke mogelijkheden niet mogen worden beperkt. Een goede ruimtelijke onderbouwing ontbreekt nu geen onderzoek is verricht naar de effecten van het voorliggende plan op de bestaande ruimtelijke mogelijkheden op grond van het bestemmingsplan

Reactie

Met de ruimtelijke mogelijkheden op basis het van het bestaande bestemmingsplan is wel degelijk rekening gehouden. Vooral vanuit het aspect externe veiligheid kunnen windturbines een beperking betekenen voor een bedrijf. Andersom kan de planologische mogelijkheid dat een bedrijf kan uitbreiden op basis van het geldende bestemmingsplan een beperking betekenen voor een windturbine. Dat is beschouwd in Bijlage 2 bij het bestemmingsplan (Onderzoek externe veiligheid) Ook in paragraaf 5.4 van de Toelichting op het bestemmingsplan wordt hier op ingegaan.

Het perceel van reclamant ligt in het gebied waar het bestemmingsplan 'Hoek van Holland-Buitengebied' van kracht is en heeft hierin de bestemming Agrarisch- Tuinbouw en een bedrijfswoning. Dit verandert niet met de voorliggende parapluerziening. Er ontstaan geen beperkingen voor de percelen van reclamant. Het perceel ligt geheel buiten het onderhavige plangebied.

De paarse prikker geeft het dichtstbijzijnde punt van het perceel t.o.v. het plangebied aan.

Conclusie

Wij stellen u voor de zienswijze ongegrond te verklaren.

14.6 Zonnepanelen

Reclamant overweegt voorts om op korte termijn zonnepanelen aan te brengen bij het bedrijf/bijbehorende woningen. Uit onderzoek van TNO is naar voren gekomen dat de opbrengst van zonnepanelen per definitie lager uitvalt vanwege de schaduw van de windturbines en met name de schaduw van de turbinebladen zijn een probleem voor zonnepanelen. Dit vanwege de hoge snelheid waarmee ze ronddraaien: de bladen blokkeren het zonlicht elke keer slechts enkele milliseconden, en daar kan de regelapparatuur van zonnepanelen slecht tegen. Het gecombineerde effect van de langzame schaduw van de turbinepalen en de snelle schaduw van de turbinebladen, levert gemiddeld 6 procent energieverlies op. Goede ruimtelijke onderbouwing ontbreekt nu geen onderzoek is verricht naar de opbrengst van te plaatsen zonnepanelen.

Reactie

Even afgezien van de vraag of zonnepanelen op kassen een reële en rendabele optie zijn, is het ook niet zo dat bij het opstellen van een plan met alle theoretisch mogelijke ontwikkelingen rekening hoeft te worden gehouden. Op dit moment is er geen wet- en regelgeving die het verplicht om bij nieuwbouw rekening te houden met de mogelijkheden voor zonnepanelen bij bestaande, omliggende bebouwing. Dit is ook bevestigd in uitspraken van de Raad van State. Om die reden is er geen onderzoek uitgevoerd naar effecten op toekomstige zonnepanelen en is het niet duidelijk of en wat de effecten zijn op eventuele zonnepanelen.

Het onderzoek van TNO waar de indiener van de zienswijze naar verwijst gaat over gecombineerde wind- en zonneparken, waarbij sprake is van gecombineerd grondgebruik door (grootschalige) wind en zon. Het onderzoek gaat dus niet over dakgebonden of grondgebonden (particuliere) zonnepanelen in de omgeving van een windpark. De conclusies uit genoemd TNO-onderzoek zijn dus niet zonder meer door te trekken naar de onderhavige situatie.

Conclusie

Wij stellen u voor deze zienswijze ongegrond te verklaren.

Zienswijze 15.

Spuistraat 10 Advocaten namens de eigenaren van een aantal woningen aan de Dwarshaak.

15.1 Akoestisch onderzoek niet representatief.

In het ontwerpbestemmingsplan wordt een windturbine toegestaan met een maximale tiphoogte van 260 meter (maximale rotordiameter 180 meter en maximale ashoogte 170 meter). Dat is alsnog een stuk groter dan de 'worst-case windturbine' met een tiphoogte van 250 meter en een rotordiameter van 160 meter waar in het akoestische onderzoek van uit wordt gegaan. In het ontwerpbesluit noch in het ontwerpbestemmingsplan wordt vastgesteld welk type windturbine met welke afmetingen ter plekke is toegestaan/zal worden vergund. Dat betekent dat een windturbine mogelijk is die groter is dan de windturbine die ten grondslag ligt aan het akoestisch rapport. Hiermee is het akoestisch onderzoek niet representatief en kan dit niet als onderbouwing dienen bij het ontwerpbestemmingsplan en de ontwerpomgevingsvergunning.

Reactie

Zie reactie op zienswijze 14.1.

Conclusie

Wij stellen u voor deze zienswijze ongegrond te verklaren.

15.2 Geluidsrapport – toetspunten

Uit het akoestisch onderzoek blijkt uit dat niet op alle toetspunten kan worden voldaan aan de geluidnorm. Er moeten geluidmitigerende voorzieningen worden getroffen, of er moet een andere windturbine met een lagere geluidemissie of met een lagere ashoogte worden gehanteerd. Dit wordt echter niet nader gespecificeerd of uitgewerkt, niet in het ontwerpbestemmingsplan noch in de ontwerpomgevingsvergunning. Daardoor kan niet vastgesteld worden of sprake is van een aanvaardbaar geluidniveau voor de omgeving.

Reactie

Wettelijk is vastgelegd dat voldaan moet worden aan de norm van 47 dB Lden, al dan niet met mitigatie. Dat betekent ook wettelijk een verplichting om mitigatie toe te passen als de gekozen windturbine daar niet zonder meer aan kan voldoen. Voor de definitieve keuze van de windturbine moet dan ook door middel van een melding aangetoond worden dat (en hoe) aan de wettelijke normstelling wordt voldaan. In het kader van een goede ruimtelijke ordening hoeft alleen aangetoond te worden dat de referentiewindturbine, en daarmee ook het plan, kan voldoen aan de wettelijke geluidsnorm. Dat kan door middel van mitigatie. In Bijlage 1 van de toelichting is de mitigatie voor de referentiewindturbine verder uitgewerkt.

Conclusie

Wij stellen voor deze zienswijze ongegrond te verklaren.

15.3 Geluidsrapport – cumulatie

In het akoestisch onderzoek is voor de berekening van cumulatie uitgegaan van de realisatie van Windwinning Hoeksebaan mét geluidvoorzieningen. Desondanks is er nog steeds sprake van een overschrijding. Hiervoor is maatwerk nodig waarbij verdere geluidvoorzieningen toegepast moeten worden. Dit wordt echter niet nader gespecificeerd, daardoor kan niet vastgesteld worden of sprake is van een aanvaardbaar geluidniveau voor de omgeving.

Reactie

In Tabel 5.1 van de plantoelichting wordt de Lden en Lnight op toetspunten eerst gegeven zonder mitigatie op basis van de worst-case windturbine voor dit project. Slechts op 2 punten is er dan een overschrijding van de Lden met 48 dB. Er is geen sprake van een overschrijding van de Lnight. Mitigatie is van rechtswege verplicht zodat op alle toetspunten aan een Lden van maximaal 47 dB Lden en Lnight van 41 dB kan worden voldaan. Toegelicht staat dat *"door middel van het treffen van geluidvoorzieningen bij de windturbine (aanpassen bedrijfsinstellingen windturbines, zodat de windturbine onder omstandigheden minder dan wel niet draait om de geluidsproductie te verminderen) kan voldaan worden aan de geluidsnormen. Ook het kiezen van een stillere windturbine kan gezien worden als mitigerende maatregel, waarbij deze stillere windturbine met minder of geen geluidvoorzieningen kan draaien (zoals bijvoorbeeld de gehanteerde gemiddelde windturbine). Aangezien de windturbines altijd moeten voldoen aan de normering uit het Activiteitenbesluit omdat deze normering rechtstreeks werkend is, is het treffen van voornoemde voorzieningen in beginsel ook afdoende geborgd op basis van het Activiteitenbesluit."*

Ten aanzien van de cumulatie van de windturbines Windwinning Hoeksebaan wijst de indiener van de zienswijze er terecht op dat de motivatie ontbreekt ten aanzien van al dan niet de noodzaak tot het stellen van maatwerkvoorschriften voor cumulatief geluid met andere windturbines. Deze hoort in de plantoelichting te staan.

Maar het is niet zo dat een maatwerkvoorschrift gesteld moet worden, het dient afgewogen te worden. Ten onrechte is deze afweging niet opgenomen in de plantoelichting. Zie verder de reactie op zienswijze 11.3.

Conclusie

Wij stellen u voor de zienswijze ongegrond te verklaren. Wel wordt ambtshalve voorgesteld de toelichting in het bestemmingsplan aan te vullen voor wat betreft het aspect cumulatie met andere windturbines, zoals aangegeven in de reactie op zienswijze 11.3.

15.4 Slagschaduw

Ook in het onderzoek naar slagschaduw is uitgegaan van een fictieve windturbine die kleiner is dan de in het ontwerpbestemmingsplan toegestane windturbine met een maximale ashoogte van 170 meter en een tiphoogte van 260 meter. De stelling dat de 'maximale effecten zichtbaar zijn gemaakt' kan dus niet opgaan.

Reactie

Zie reactie op zienswijze 14.2.

Conclusie

Wij stellen u voor deze zienswijze ongegrond te verklaren.

15.5 Slagschaduw – vormgeving standstillvoorziening

De indiener van de zienswijze bestrijdt dat voldoende onderbouwd is dat de uren overschrijding van de slagschaduwnorm terug zijn te dringen tot de aanvaardbare zes uur norm. In het onderzoek naar slagschaduw wordt nergens helder gemaakt hoe de standstillvoorziening vorm wordt gegeven. Bovendien wordt in het onderzoeksrapport uitgegaan van een lagere windturbine dan in het bestemmingsplan planologisch mogelijk wordt gemaakt.

Reactie

Voor wat betreft de gebruikte referentiewindturbine die in beantwoording is gebruikt wordt verwezen naar de beantwoording van zienswijze 14.2.

Zoals al eerder aangegeven mag slagschaduw bij gevoelige objecten zoals woningen gemiddeld niet meer dan 17 dagen per jaar gedurende meer dan 20 minuten per dag optreden. In de praktijk komt dat neer op maximaal 6 uur per jaar.

Wordt dat getal overschreden, zoals het geval is bij de woningen aan de Dwarshaak die genoemd worden in de zienswijze, dan is bij wet geregeld dat een windturbine van een automatische stilstandvoorziening voorzien moet worden.

De toepassing van een automatische stilstandvoorziening is wettelijk geregeld op basis van het Activiteitenbesluit/-regeling waardoor dat niet in het bestemmingsplan opgenomen hoeft te worden. Daarmee is uitvoerbaarheid ook automatisch geregeld.

Een overschrijding van de slagschaduwnorm van 6 uur per jaar met 33 tot ruim 45 uur per jaar is overigens zeer beperkt in tegenstelling tot wat in de zienswijze wordt verondersteld. Een korte rekensom: Een jaar telt 8.760 uren en de daglichtperiode is ongeveer de helft daarvan (4.380 uur). Slagschaduw kan alleen tijdens de daglichtperiode optreden. 45 uur slagschaduwduur is slechts 1% van de totale daglichtperiode per jaar en 0,5% van het totaal aantal uren per jaar.

Conclusie

Wij stellen u voor deze zienswijze ongegrond te verklaren.

15.6 Contour PR10-5 – Beperking rotordiameter tot max. 72 meter

Merkt op dat volgens het bij het ontwerpbestemmingsplan behorende Onderzoek externe veiligheid de rotordiameter beperkt moet worden tot 72 meter om te voorkomen dat een

pand van de indieners van de zienswijze binnen de contour PR10-5 valt. Dit is echter niet vastgelegd in de regels van het ontwerpbestemmingsplan noch in de ontwerp-omgevingsvergunning. Integendeel, de in het ontwerpbestemmingsplan in artikel 3.2.1 sub e. opgenomen maximale rotordiameter bedraagt 180 meter. De in het ontwerpbestemmingsplan opgenomen maximale diameter voldoet derhalve niet aan de in het Rapport opgenomen aanwijzing en daarmee ook niet aan de normen uit het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi).

Reactie

In het citaat dat reclamant aanhaalt staat *"om te voorkomen dat het pand binnen de daadwerkelijke PR1 E-05 zal liggen, moet de specifieke PR1 E-05 contour of de rotordiameter van de windturbine worden beperkt tot maximaal 72 m."* Er staat dus niet dat de rotordiameter verkleind móet worden, er worden twee mogelijke oplossingen genoemd.

In paragraaf 5.4.2. van de plantoelichting onder 'bebouwing' wordt daar nader op in gegaan. De generieke plaatsgebonden risicocontour PR10-5 van een windturbine is de rotoroverdraai, maar de specifieke is over het algemeen kleiner en te berekenen op basis van het Handboek Risicozonering Windturbines. De specifiek berekenende PR10-5 contour is hier worst-case 75 meter. Omdat er binnen de 72 meter van de windturbine sprake is van bestaande bedrijfspanden (overigens niet de bedrijfspanden van reclamant, die liggen er buiten; zie Figuur 5.5. toelichting BP), en binnen circa 55 meter van geprojecteerde mogelijkheden voor realisatie van bedrijfspanden, is de PR10-5 contour verder verkleind naar 55 meter en als zodanig vastgelegd in het bestemmingsplan. Op deze wijze worden de aanwezige bedrijven niet in hun (uitbreidings)mogelijkheden beperkt en er zijn nog steeds voldoende windturbinekeuzeopties voor de initiatiefnemers.

De in het ontwerpbestemmingsplan opgenomen maximale diameter van de windturbine hoeft dus niet te voldoen aan de normen uit het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi). De plaatsgebonden risicocontouren (PR) 10-5 en 10-6 van de te plaatsen windturbines dienen te voldoen aan het Activiteitenbesluit en de begripsbepaling voor kwetsbare en beperkt kwetsbare objecten uit het Bevi. Voor de afmeting van de rotordiameter gelden de bouwregels uit het bestemmingsplan voor de windturbines. De generieke PR10-5 is gelijk aan de rotoroverdraai maar de berekende specifieke PR10-5 is altijd kleiner.

Conclusie

Wij stellen u voor de zienswijze ongegrond te verklaren.

15.7 Beperking

Niet duidelijk is of de realisatie van het voorliggende plan een beperking voor de huidige planologische mogelijkheden voor de indieners van de zienswijze met zich meebrengt. Dit dient nader onderzocht te worden, althans dient er een bepaling te worden opgenomen dat de huidige ruimtelijke mogelijkheden niet mogen worden beperkt.

De indieners van de zienswijze overwegen om op korte termijn zonnepanelen aan te brengen bij hun bedrijf/woningen. Uit onderzoek van TNO is naar voren gekomen dat de opbrengst van zonnepanelen per definitie lager uitvalt vanwege de schaduw van de windturbines en met name de schaduw van de turbinebladen zijn een probleem voor zonnepanelen.

Reactie

De zienswijze is ingediend namens eigenaren van woningen aan de Dwarshaak. Deze woningen liggen buiten het plangebied en worden niet beperkt door het nu voorliggende bestemmingsplan.

Voor wat betreft het TNO-onderzoek over de opbrengst van zonnepanelen wordt verwezen naar de reactie op zienswijze 14.6.

Conclusie

Wij stellen u voor de zienswijze ongegrond te verklaren.

15.8 Onzekerheid

De indieners van de zienswijze voelen zich overdonderd en voor het blok gezet met de plannen voor de mega windturbines op land bij hen in de achtertuin. De windturbines komen op een steenworp afstand te staan van hun woningen én hun bedrijf. Zij verkeren in enorme onzekerheid over de gevolgen voor hun woon-, werk- en leefklimaat. De opzet van het ontwerpbestemmingsplan en de ontwerpomgevingsvergunning nemen deze zorgen allesbehalve weg.

Reactie

In het ontwerpbestemmingsplan en de bijbehorende onderzoeken is expliciet ingegaan op de effecten van geluid, slagschaduw en externe veiligheid als gevolg van de plaatsing van de windturbines. Deze zijn in deze zienswijzenrapportage waar mogelijk nader geconcretiseerd.

Conclusie

Wij stellen u voor de zienswijze ongegrond te verklaren.

15.9 Schade

De indieners van de zienswijze behouden zich het recht voor om eventuele geleden en nog te lijden schade, onder andere vanwege waardevermindering van de woningen, op een later moment op de gemeente te verhalen.

Reactie

Voor eventuele waardedaling ten gevolge van windturbines kan een verzoek om planschade in het kader van de Wet ruimtelijke ordening worden gedaan na het onherroepelijk worden van het plan. Deze wettelijke regeling is bedoeld om tegemoet te komen in de schade als gevolg van een planologisch besluit. Een verzoek om planschade kan worden ingediend binnen 5 jaar na onherroepelijk worden van het bestemmingsplan.

Conclusie

Wij stellen u voor deze zienswijze ongegrond te verklaren.

Zienswijze 16. Hoogheemraadschap Delfland.

16.1 Waterstaatswerk de Delflandsedijk

Er ontbreken regels en aanduidingen met betrekking tot het waterstaatswerk en de vrijwaringszone, behorende bij de Delflandsedijk. Dit is de primaire waterkering langs de Nieuwe Maas. De plangebieden rondom de molens hebben overlap met dit waterstaatswerk. Mede omdat toetsing van de omgevingsvergunning gelijktijdig met het bestemmingsplan plaatsvindt, acht het Hoogheemraadschap dit van belang en verzoekt daarom het waterstaatswerk correct te borgen.

Reactie

Zoals ook is aangegeven in de reactie op zienswijze 1.1. is het nu voorliggende bestemmingsplan 'Windwinning Hoeksebaan' een zogenoemd paraplubestemmingsplan. Dat betekent dat er als het ware een 'extra laag' over de geldende bestemmingen van het onderliggende bestemmingsplan wordt heen gelegd. De reden voor deze werkwijze is dat op

deze manier de onderliggende vigerende bestemmingen niet worden aangetast. Het nu voorliggende bestemmingsplan en het onderliggende geldende bestemmingsplan bestaan dus naast elkaar als zelfstandige documenten. Deze documenten moeten in samenhang worden gelezen voor een compleet beeld van de juridisch-planologische situatie in het gebied. De dubbelbestemming 'Waterstaat - Waterkering' uit de onderliggende bestemmingsplannen 'Hoek van Holland Bedrijventerreinen Oost' en 'Hoek van Holland Bedrijventerrein' blijven dus nog steeds gelden, ook na vaststelling van het nu voorliggende bestemmingsplan.

Verwezen wordt ook naar de beantwoording van de vooroverlegreactie van het Hoogheemraadschap in paragraaf 7.2.2 van de Toelichting van het ontwerpbestemmingsplan.

Conclusie

Wij stellen u voor deze zienswijze ongegrond te verklaren.

16.2 Borging waterbergingsopgave

In gebruiksregel 3.3.1 is opgenomen, dat de waterbergingsopgave nader uitgewerkt dient te worden. Daarbij geldt, dat aanleg en instandhouding niet later dan 1 jaar na het in gebruik nemen van de eerste windmolen plaatsvinden. Omdat de toetsing van de omgevingsvergunning gelijktijdig plaatsvindt, verzoekt het Hoogheemraadschap in de omgevingsvergunning naar deze gebruiksregel uit het bestemmingsplan te verwijzen.

Reactie

Dit onderdeel van de zienswijze richt zich op de omgevingsvergunning en niet op het bestemmingsplan. Het verlenen van een omgevingsvergunning is een bevoegdheid van ons college.

Inhoudelijk merken wij hier het volgende over op: De borging van waterberging is als gebruiksvoorschrift opgenomen in het nu voorliggende bestemmingsplan en niet als bouwvoorschrift. Daardoor kan deze niet als voorwaarde aan de bouw van de windturbines in de omgevingsvergunning worden gekoppeld en is er geen vergunningvoorschrift over opgenomen. Voorschriften aan een vergunning kunnen alleen worden gesteld vanwege de belangen waarvoor vergunning wordt verleend, zie art. 2.22, lid 2 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo). Aangezien waterberging niet in het belang van de bouwvergunning is, kan dit niet als vergunningvoorschrift worden opgenomen.

Een gebruiksvoorschrift heeft een rechtstreekse werking voor het gebruik van gronden of een bouwwerk. Wanneer hier niet aan wordt voldaan ontstaat er een handhavingsgrond op basis van het bestemmingsplan. Daarmee is uitvoering van de gebruiksregel ook af te dwingen door de gemeente en is realisatie verzekerd.

Conclusie

Wij stellen u voor deze zienswijze voor kennisgeving aan te nemen.

Zienswijze 17. Rijkswaterstaat West-Nederland Zuid.

17.1 Europoortkering I

In de rapportage Onderzoek externe veiligheid (720064/v2.0, 13-3-2023) wordt niet gesproken over de eventuele invloed van de windturbines op het grondlichaam de Europoortkering I. Reclamant begrijpt dat het zwaartepunt bij de stormvloedkering ligt, echter de Europoortkering I is een primaire waterkering en maakt deel uit van dijktraject 208. Het plan dient aan te tonen dat de stabiliteit van de Europoortkering I gewaarborgd

blijft. Zolang dit niet duidelijk is, kan Rijkswaterstaat niet instemmen met het bestemmingsplan.

Reactie

Naar aanleiding van de vooroverlegreactie van Rijkswaterstaat is de Europoortkering I alsnog opgenomen in het onderzoek externe veiligheid. Het aangepaste onderzoek maakt deel uit van het ontwerpbestemmingsplan dat ter inzage heeft gelegen (Bijlage 2 bij ontwerpbestemmingsplan). Daarnaast is ook de toelichting van het ontwerpbestemmingsplan in paragraaf 5.4.2 onder 'Waterkeringen' voorzien van de risicobeoordeling van deze waterkering. Er is sprake van een aanvaardbare toevoeging van risico.

Conclusie

Wij stellen u voor deze zienswijze ongegrond te verklaren.

17.2 Stormvloedkering de Maeslantkering

In artikel 3.2.1 onder h van de planregels wordt gesteld dat de te bouwen windturbines moeten voldoen aan de niet-beschikbaarheidseis van $1,0 \cdot 10^{-6}$ voor de Maeslantkering. Dit is niet correct, niet de te bouwen windturbines moeten aan die eis voldaan, maar de Maeslantkering. Verzoek daarom dit artikel aan te passen, zodat deze inhoudelijk juist is. Verzoekt aansluitend daarop aan deze planregel toe te voegen dat de initiatiefnemer pas kan bouwen als blijkt dat de te bouwen windturbines geen invloed hebben op deze niet-beschikbaarheidseis en nadat Rijkswaterstaat dit rapport heeft goedgekeurd. In de planregels dient geborgd te worden dat zonder goedkeuring van Rijkswaterstaat nooit gebouwd kan worden.

Reactie

Rijkswaterstaat merkt terecht op dat artikel 3.2.1 onder h. niet juist is geformuleerd. Wij stellen voor deze bouwregel als volgt te laten luiden: "h. de te bouwen windturbines mogen niet bijdragen aan het overschrijden van de niet-beschikbaarheidseis van $1,0 \cdot 10^{-6}$ voor de Maeslantkering;".

Met het opnemen van het bouwvoorschrift is het voldoen aan de niet-beschikbaarheidseis in voldoende mate geborgd. Een omgevingsvergunning voor de activiteit bouwen kan namelijk enkel worden verleend als hieraan wordt voldaan. Er is geen aanleiding de regel aan te passen voor wat betreft een goedgekeurd rapport door Rijkswaterstaat. In het geval de initiatiefnemer besluit een windturbine te bouwen met een rotordiameter die 16 meter of meer kleiner is dan wat het bestemmingsplan maximaal toelaat dan voldoet de Maeslantkering zonder meer aan de niet-beschikbaarheidseis, ook met toevoeging van de windturbines. Hier is geen onderzoek voor nodig. De bouwregel zorgt er rechtsreeks voor dat de te bouwen windturbines moeten voldoen.

Conclusie

Wij stellen u voor deze zienswijze deels gegrond te verklaren en artikel 3.2.1 onder h. zodanig te wijzigen dat deze als volgt komt te luiden: "*h. de te bouwen windturbines mogen niet bijdragen aan het overschrijden van de niet-beschikbaarheidseis van $1,0 \cdot 10^{-6}$ voor de Maeslantkering;*".

Nota van Wijzigingen

1. Verbeelding

De enkelbestemming 'Bedrijf-Windturbinepark' en de dubbelbestemming 'Vrijwaringszone-windturbine' worden vervangen door de dubbelbestemming 'Waarde-windturbine' voor zowel de plaatsing van de windturbines als voor de overdraai van de windturbines en bij de windturbine behorende voorzieningen, zoals opstelplaats en inkoopstation, onder die overdraai.

Om er voor te zorgen dat de windturbine zelf en bijbehorende fundering gecentreerd binnen de bestemming 'Waarde – Windturbine' kan worden gerealiseerd wordt de positie van de mast van de windturbine en de fundering vastgelegd met de gebiedsaanduiding 'overige zone - plaatsing windturbine'.

Verder is naar aanleiding van de zienswijzen gebleken dat in het ontwerpbestemmingsplan de middelpunten van de enkelbestemming en de gebiedsaanduiding op de Verbeelding niet gelijk zijn. Dit is zowel bij de westelijke als de oostelijke beoogde windturbine het geval. Dit is een omissie, deze middelpunten moeten gelijk zijn, waarbij het middelpunt van de enkelbestemming (die wordt gewijzigd naar de gebiedsaanduiding 'overige zone – plaatsing windturbine') bepalend is. De dubbelbestemming 'Waarde - Windturbine' zal dus op de verbeelding verschoven moeten worden ten opzichte van de ligging van de gebiedsaanduiding 'vrijwaringszone – windturbine' in het ontwerpbestemmingsplan.

2. Planregels

Naar aanleiding van de onder 1 genoemde aanpassing van de Verbeelding worden de volgende wijzigingen in de planregels doorgevoerd:

Artikel 3 (Waarde-Windturbine)

In art. 3.1 Bestemmingsomschrijving worden de volgende wijzigingen doorgevoerd:

- a. er wordt een nieuw artikellid b. toegevoegd onder gelijktijdige doornummering van de overige artikelliden. Het nieuwe artikellid komt als volgt te luiden: *b. wiekoverslag van de windturbines;*
- b. artikellid b. wordt vernummerd naar c. en zodanig gewijzigd dat het als volgt komt te luiden: *c. één opstelplaats per windturbine, met een maximale oppervlakte van 1.500 m2 per opstelplaats, ten behoeve van de bouw en het onderhoud van windturbines;*
- c. artikellid h. wordt vernummerd naar i. Dit artikellid wordt aangepast en delen van het oorspronkelijke artikellid vervallen, zodat dit artikellid als volgt komt te luiden: *i. voor zover niet strijdig met de belangen van het bepaalde in sub a t/m h zijn voorzieningen en is bebouwing toegestaan ten behoeve van de ter plaatse geldende bestemmingen.*

In artikel 3.2.2 Inkoopstations wordt artikellid a. zodanig gewijzigd dat deze als volgt komt te luiden: *a. er is maximaal één inkoopstation per windturbine toegestaan;*

In artikel 3.2.3. Overige bouwwerken, vervalt artikellid a, onder gelijktijdige vernummering van de overige artikelliden.

Artikel 6 Anti-dubbeltelregel wordt omgenummerd naar artikel 4.

Er komt een nieuw artikel 5, dat deels bestaat uit het oorspronkelijk artikel 7. Dit artikel luidt als volgt:

Artikel 5 Algemene aanduidingsregels

5.1 overige zone - plaatsing windturbine

5.1.1 Aanduidingsregels

De (mast van de) windturbine met bijbehorende fundering dient te worden geplaatst op de gronden met de aanduiding 'overige zone - plaatsing windturbine'.

5.2 veiligheidszone - windturbine PR10-5

5.2.1 Aanduidingsregels

Op de gronden ter plaatse van de aanduiding 'veiligheidszone - windturbine PR10-5' zijn:

- a. beperkt kwetsbare objecten niet toegestaan, tenzij de windturbine deel uitmaakt van de inrichting waar ook het beperkt kwetsbare object deel van uit maakt;
- b. kwetsbare objecten niet toegestaan, tenzij de windturbine deel uitmaakt van de inrichting waar ook het kwetsbare object deel van uit maakt.

5.3 veiligheidszone - windturbine PR10-6

5.3.1 Aanduidingsregels

Op de gronden ter plaatse van de aanduiding 'veiligheidszone - windturbine PR10-6' zijn:

- a. beperkt kwetsbare objecten toegestaan;
- b. kwetsbare objecten niet toegestaan, tenzij de windturbine deel uitmaakt van de inrichting waar ook het kwetsbare object deel van uit maakt.

5.3.2 Afwijken van de aanduidingsregels

Burgemeester en wethouders kunnen bij een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in lid 8.4.1 lid b ten behoeve van het realiseren van een kwetsbaar object indien:

- a. de ter plaatse gebouwde of te bouwen windturbine een kleinere PR10-06 contour heeft dan is aangeduid met de gebiedsaanduiding 'veiligheidszone - windturbine PR10-6', en;
- b. aangetoond is dat het te realiseren kwetsbare object daarmee - gehoord de milieudeskundige - buiten de PR10-06 contour van de gebouwde of te bouwen windturbine valt.

Er wordt een nieuw artikel 6 toegevoegd, dat als volgt luidt:

Artikel 6 Overige regels

6.1 Verhouding met bestemmingsplannen

Voor zover de:

- a. dubbelbestemming 'Waarde - Windturbine' voor windturbines als bedoeld in Artikel 3 van dit plan, en de;
- b. gebiedsaanduidingen 'overige zone - plaatsing windturbine', 'veiligheidszone - windturbine PR10-5' en 'veiligheidszone - windturbine PR10-6' als bedoeld in Artikel 5 van dit plan;

samenvallen met (dubbel)bestemmingen uit onderliggende bestemmingsplannen gelden de regels in Artikel 3 en Artikel 5 als aanvulling op de regels van de bestemmingen uit onderliggende bestemmingsplannen, waarbij de regels voor de dubbelbestemming en gebiedsaanduidingen in dit bestemmingsplan voorrang hebben. De onderliggende bestemmingen blijven verder van toepassing.

Het oorspronkelijke artikel 9 wordt omgenummerd naar artikel 7 en het oorspronkelijke artikel 10 naar artikel 8

De artikelen 3. (Bedrijf-Windturbinepark), 4. (Waarde-Archeologie-1) en 5 (Waarde-Archeologie-2) vervallen.

Naar aanleiding van een zienswijze wordt Artikel 3.2.1 onder h. zodanig gewijzigd dat deze als volgt komt te luiden: "*h. de te bouwen windturbines mogen niet bijdragen aan het overschrijden van de niet-beschikbaarheidseis van 1,0*10⁻⁰⁶ voor de Maeslantkering*";

Toelichting

3. In de Toelichting worden de volgende ambtshalve aanpassingen doorgevoerd:

In de Toelichting wordt in paragraaf 5.3.2. onder het kopje Slagschaduw op andere objecten dan woningen en in par. 5.3.3 de zinsneden over gemaakte afspraken en overeenkomsten verwijderd.

Aan hoofdstuk 5.2 (Geluid) wordt de motivatie toegevoegd voor wat betreft het niet stellen van maatwerkvoorschriften voor cumulatie met andere windturbines op basis van het Activiteitenbesluit, zoals aangegeven in de reactie op zienswijze 11.3.

Bijlagen

De actualisatie Ecologische beoordeling stikstof Windwinning Hoeksebaan_20240116.pdf wordt toegevoegd.